



# TES-İS



TÜRKİYE ENERJİ, SU VE GAZ İŞÇİLERİ SENDİKASI

NİSAN 2013

## Türkiye Elektrik Enerjisi Sektörü: Ne Oldu? Ne Olacak?



## BAŞYAZI

### 1 MAYIS KUTLU OLSUN

*Türkiye dış ve iç politikada kritik günler yaşamaktadır.*

*Bulduğumuz bölgedeki dengelerin değişmeye başladığı bu süreçte, Türkiye'nin geleceği, toplumsal huzuru ve güveni sağlaması, işsizliğe, yoksulluğa çözüm bulması ve demokratikleşmesi ile orantılı şekillenecektir.*

*Tüm bu süreçte işçi sendikalarının taleplerinin gözetilmesi önemli bir yer tutmaktadır. Çünkü sendikalar demokrasinin temel taşları olduğu kadar, sendikaların temsil ettiği kitlenin huzuru bu ülkenin huzuru anlamına gelmektedir.*

*Kamu kesimi toplu iş sözleşmeleri sürecinde yeni bir döneme girdiğimiz bu günlerde, hükümetin tüm bu faktörleri gözeterek hareket etmesi toplumsal barış açısından önemli olacaktır. İşçiler, emekleriyle, alın terleriyle bu ülkeyi vareden en önemli etkidir. Hükümet, belirleyeceği ücret politikasında bu önemin farkına varmalı ve işçi mağduriyetinin toplum mağduriyeti anlamına geleceği gerçeğini görmelidir.*

*İşçiler dünyada ve Türkiye'de barış istemektedir, kardeşlik istemektedir. İşçilerin çıkarı savaşta değil barıştadır. İşçiler verdikleri ekmeğe, barış, özgürlük mücadelesinde refah ve huzur içinde bir Türkiye istemekte, bu uğurda üzerlerine düşen her görevi yerine getirmektedir.*

*Emekçilerin tüm dünyada talepleri doğrultusunda sesini yükselttiği 1 Mayıs'ta başta İstanbul Taksim Meydanı olmak üzere Türkiye'nin her yerinde alanlarda olacağız.*

*1 Mayıs, birlik, mücadele ve dayanışma günümüz kutlu olsun.*

*Mustafa Kumlu*  
Genel Başkan





# TES-İŞ

TÜRKİYE ENERJİ, SU ve GAZ İŞÇİLERİ  
SENDİKASI'nın Eğitim ve Kültür Yayın Organıdır

Sayı: 2013-1  
Nisan 2013  
ISSN: 1301-4714

TES-İŞ Sendikası adına sahibi  
**Mustafa Kumlu**  
Genel Başkan

Genel Yayın Koordinatörü  
**Ferudun Yükselir**  
Genel Eğitim Sekreteri

Yazı İşleri Müdürü  
**Sevkuthan Nevsuhan**

Art Director ve Grafik Tasarım  
**Mehmet Ali Yıldırım**

Yayın Kurulu  
**Mustafa Şahin**  
**İsmail Bingöl**  
**Ferudun Yükselir**  
**Kenan Eren**  
**Özlem Ataizi Solmaz**  
**Sevkuthan Nevsuhan**

Yönetim Yeri ve Yazışma Adresi  
**TES-İŞ Genel Merkezi**  
Şenyuva Mah. Meriç Sk. No: 23  
06510 Beştepe - Ankara  
Tel: 0312 212 65 52 - 212 65 42  
www.tes-is.org.tr  
info@tes-is.org.tr

Yayın Türü,  
Yaygın, Süreli, 3 Aylık

**TES-İŞ Dergisi,**  
3 ayda bir yayımlanır ve üyelerine ücretsiz dağıtılır.  
Dergide yayımlanan yazılar yazarların görüşünü yansıtır.  
Gönderilen; yazı, resim, karikatür, grafik vb. iade edilmez.  
TES-İŞ Dergisi'nde yayımlanan yazılardan kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Baskı  
**Korza Basım**  
Tel: 0312 342 22 08 Faks: 0312 341 14 27  
Büyük Sanayi 1. Cadde 95/1 İskitler - Ankara

Baskı Tarihi  
12 Nisan 2013



## TES-İŞ'ten

TES-İŞ Başkanlar Kurulu Toplandı Kumlu: "Saldırlara Karşı Mücadelemiz Kararlılıkla Devam Ediyor"	6
TES-İŞ Sendikası Diyarbakır 2 No'lu Şube Olağan Genel Kurulu Yapıldı	8
TES-İŞ Isparta Şubesi'nde Eğitim Semineri Yapıldı	10
TES-İŞ Kütahya Şube'de Bilgilendirme Toplantısı Yapıldı	11
TES-İŞ İstanbul 3 No'lu Şube'de Eğitim Semineri Yapıldı	12
TES-İŞ Dünya Kadınlar Gününü Kutladı	14
TES-İŞ Sendikası Şube Yönetici ve Personeline "Otomasyon Projesi Eğitimi" Verildi	15
TES-İŞ ile İZGAZ Arasında Toplu İş Sözleşmesi İmzalandı	16
TES-İŞ ile Başkent Doğalgaz Dağıtım A.Ş. Arasında Toplu İş Sözleşmesi İmzalandı	18
Doğal Gaz Sektöründe Amiral Gemi: İGDAŞ	20
İstanbul Avrupa Yakası ve Trakya Bölgesi'nin Enerji Can Damarı: Ambarlı Fuel-Oil Doğal Gaz Çevrim Santrali	23
İçilebilir Kalitedeki Suyu İstanbullular'a Ulaştıran Anahtar Nokta: Kağıthane İçme Suyu Arıtma Tesisleri	26



## DÜNYA'dan

Euro Bölgesi'nde İşsizlik Rakamları Yeni Bir Rekora Ulaştı	50
Fakirlik AB'nin Gündeminde	51
Çin, En Geç 2030 Yılında ABD'yi Geride Bırakarak Dünyanın En Büyük Ekonomisi Haline Gelecek	52





# 29

## TÜRK-İŞ'ten

TÜRK-İŞ Mart Ayı Açlık ve Yoksulluk Sınırını Açıkladı 30  
TÜRK-İŞ'ten Basın Açıklamaları 32



# 35

## YURT'tan

Hanehalkı İşgücü İstatistikleri Açıklandı 2012 Yılında İşsizlik Oranı Yüzde 9.2, Tarım Dışı İşsizlik Oranı Yüzde 11.5 Oldu 36  
Türkiye, OECD Ülkeleri Arasında Kadın İstihdamında En Alt Sırada 39  
Kadın Nüfus, Türkiye Nüfusunun Yüzde 49.8'ini Oluşturdu 41  
Çocuk İşgücü Anketi Sonuçları Açıklandı 43  
SGK Birçok Konuda Yeni Düzenlemeye Gitti 45  
SGK Prim Borçları ile İlgili Açıklama Yaptı 47  
İstirahatli Sigortalıların İşlerinde Çalışmadıklarına Dair Bildirim Sürelerinde Değişiklik Yapıldı 48



# 53

## DOSYA

Türkiye Elektrik Enerjisi Sektörü: 54  
Ne Oldu? Ne Olacak



# 72

## SEKTÖR'den

Dağıtım Özelleştirmesi İçin Her Yol... 74  
Elektrik Üretim Santralleri Birbir Satılıyor 76







# TES-İŞ'ten



**TES-İŞ Başkanlar Kurulu Toplandı**  
Kumlu: "Saldırlara Karşı Mücadelemiz Kararlılıkla Devam Ediyor"



**TES-İŞ Sendikası Diyarbakır 2 No'lu Şube Olağan Genel Kurulu Yapıldı**



**TES-İŞ Isparta Şubesi'nde Eğitim Semineri Yapıldı**



**TES-İŞ Kütahya Şube'de Bilgilendirme Toplantısı Yapıldı**



**TES-İŞ İstanbul 3 No'lu Şube'de Eğitim Semineri Yapıldı**



**TES-İŞ Dünya Kadınlar Gününü Kutladı**



**TES-İŞ Sendikası Şube Yönetici ve Personeline "Otomasyon Projesi Eğitimi" Verildi**



**TES-İŞ ile İZGAZ Arasında Toplu İş Sözleşmesi İmzalandı**



**TES-İŞ ile Başkent Doğalgaz Dağıtım A.Ş. Arasında Toplu İş Sözleşmesi İmzalandı**



**Doğal Gaz Sektöründe Amiral Gemi: İGDAŞ**



**İstanbul Avrupa Yakası ve Trakya Bölgesi'nin Enerji Can Damarı: Ambarlı Fuel-Oil Doğal Gaz Çevrim Santrali**



**İçilebilir Kalitedeki Suyu İstanbullular'a Ulaştıran Anahtar Nokta: Kağıthane İçme Suyu Arıtma Tesisleri**





## TES-İŞ Başkanlar Kurulu Toplandı

# Kumlu: "Saldırlara Karşı Mücadelemiz Kararlılıkla Devam Ediyor"

**TES-İŞ Başkanlar Kurulu, 21-25 Şubat tarihlerinde toplandı. TES-İŞ ve TÜRK-İŞ Genel Başkanı Mustafa Kumlu, çalışma yaşamının ciddi sorunlarla karşı karşıya olduğunu belirterek, hak ve kazanımlara yönelik saldırılara karşı mücadelenin kararlılıkla sürdürüldüğünü söyledi.**

TES-İŞ Başkanlar Kurulu, 21-25 Şubat tarihlerinde toplandı. TES-İŞ ve TÜRK-İŞ Genel Başkanı Mustafa Kumlu, çalışma yaşamının ciddi sorunlarla karşı karşıya olduğunu belirterek, hak ve kazanımlara yönelik saldırılara karşı mücadelenin kararlılıkla sürdürüldüğünü söyledi.

Kumlu, Başkanlar Kurulu açış konuşmasında, Türkiye'nin içinde bulunduğu sorunlara vurgu yaptı. Suriye'de yaşanan iç savaşın ülkemize olan olumsuz etkilerine ve terör sorununa dikkat çeken Kumlu, yaşanan süreçte terör sorununun çözümü yönünde önemli

gelişmeler yaşandığını belirtti. Kumlu, "dileğimiz, bu süreç sonunda sorunun tümüyle ülke gündeminden çıkmasıdır." dedi.

Kumlu, uygulanan ekonomik politikaların bir sonucu olarak kazanılmış hakların yıllardan beri tehdit altında tutulduğunu belirtti. Demokratikleşmenin en önemli unsurunun çalışan hak ve kazanımlarını genişletmek olduğunu, buna rağmen demokratikleşme söylemi adı altında çalışan hak ve çıkarlarının sürekli geriletilmeye çalışıldığını belirten Kumlu, "Dillerinden düşürmedikleri konular var. Isıtıp ısıtıp

yeniden gündeme getiriyorlar. Ancak onlara bunları hayata geçirme fırsatı vermeyeceğiz" dedi. Kumlu, bu konuların başında "kıdem tazminatı" konusunun geldiğini söyledi. Yıllardan beri, çeşitli bakanlar tarafından kıdem tazminatının fona dönüştürülmesinin dilere pelesenk yapıldığına dikkat çeken Kumlu, "Kıdem tazminatında kırmızı çizgimizi açıkladık. Kazanılmış hakları geriye götüren hiçbir formüle onay vermemiz mümkün değil. Bunu bildikleri için de adım atamıyorlar. Ama konuyu gündemde tutarak kamuoyu oluşturmaya çalışıyorlar" dedi. Kumlu, Çalışma ve





Saldırlara karşı mücadelemiz kararlılıkla sürüyor” dedi.

Kumlu, Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Yasasına da değindiği konuşmasında yasalaşan metnin hiçbir kesimin taleplerini tam olarak yansıtmadığına değindi. Yasanın olumlu ve olumsuz yönlerinin yaşandıkça ortaya çıkacağına işaret eden Kumlu, yayınlanan İş Kolları Tüzüğü'nün NACE esasına göre yayınlanmaması için ciddi bir mücadele verildiğini söyledi. Bu mücadelede büyük ölçüde başarılı olunduğuna değinen Kumlu, “Bir iki fire dışında teşkilatımız ve TÜRK-İŞ'e bağlı diğer sendikalar çok fazla zarar görmemiştir. Tüzükle birlikte başta teşkilatımız olmak üzere birçok sendikanın üye sayısı düşmüş, birkaç sendikanın ise yükselmiştir. Tüzüğe bazı sendikalar itirazda bulunmuştur. Üye sayıları anlamında bir sonraki istatistiklerin daha sağlıklı olacağını ve üye yaptığımız taşeron işçilerin de bir sonraki istatistiklerde yer bulacağını umuyoruz.” dedi.

Konuşmasında Kamu kesimi toplu iş sözleşmeleri sürecinin başladığına işaret eden Kumlu, şunları söyledi:

“ TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, süresi 2013 yılında sona erecek kamu kesimi toplu iş sözleşmeleri müzakerelerinde yol haritasını belirlemek üzere kamu sözleşmelerine muhatap TÜRK-İŞ üyesi sendikaları 21 Şubat 2013 tarihinde toplantıya çağırılmıştır. Toplantıda, her sözleşme döneminde oluşturulan Kamu Kesimi Toplu İş Sözleşmeleri Koordinasyon Kurulu'nun bu dönemde de oluşturulması ve Kurulun sözleşmelere muhatap tüm sendika genel başkanlarının katılımıyla oluşturulması kararlaştırılmıştır. Müzakereler bu çerçevede 19 sendikanın genel başkanının katılımıyla sürdürülecek ve koordine edilecektir. Bu dönem yenilenecek olan kamu kesimi toplu iş sözleşmeleri, 101 işyeri/işletmede çalışan yaklaşık 200 bin işçiyi kapsamaktadır. Yeni dönem toplu iş sözleşmesi sürecinin beklentilere uygun bir şekilde sonuçlanması için her türlü çaba gösterilecektir.”



Sosyal Güvenlik Bakanı'nın “Konu gündemimizde değil. Başbakanın talimatı bu yönde” demesine rağmen, taşeron işçiliğin yeniden düzenlenmesinin ön koşulu olarak kıdem tazminatını gündeme getirmesini de eleştirdi.

Çeşitli bakanların işverenlerin yoğun talebi üzerine “özel istihdam bü-

rolarına işçi kiralınmasını sağlayan yasal düzenlemenin yapılması”, “taşeron işçiliğin daha da kural dışılaştırılması”, “esnek çalışma biçimlerinin daha yaygınlaştırılması” gibi emek karşıtı düzenlemeler yapılması yönünde yoğun bir çalışma içinde olduğuna da dikkat çekerek Kumlu, “Bunları başaramayacaklar.







TES-İŞ'ten

# TES-İŞ Sendikası Diyarbakır 2 No'lu Şube Olağan Genel Kurulu Yapıldı

**TES-İŞ Sendikası Diyarbakır 2 No'lu Şubesi'nin 7.Olağan Genel Kurulu yapıldı. Tek liste halinde gidilen Genel Kurulda, Şükrü Kaçmaz, yeniden Şube Başkanlığı'na seçildi.**



umutlarımızı tüketen terör sorununun çözülmesi, ülkemizi her açıdan refah ve saygınlığı artmış bir ülke konumuna getirecektir.” diyen Zengin, şunları söyledi:

“Çözüm sürecinde üzerine düşen görevi herkesin yerine getirmesi, her kurumun elini taşın altına koyması gerektiğine inanıyoruz. Her türlü ayrımcılığa karşı, birlik ve beraberlikten yana olan ve tabanında her türlü görüşü barındıran ve her türlü görüşe açık olan TES-İŞ olarak, refah ve huzur içinde yaşayabilmeyin, ülkemizin her karış toprağında barış ve kardeşliğin hakim olması ile



TES-İŞ Sendikası Diyarbakır 2 No'lu Şubesi'nin 7. Olağan Genel Kurulu 16 Mart 2013 tarihinde gerçekleşti. Tek liste halinde gidilen Genel Kurulda, Şükrü Kaçmaz, yeniden Şube Başkanlığı'na seçildi. Diyarbakır 2 No'lu Şube Genel Kurulu'nun Divan Başkanlığı'nı TES-İŞ Genel Başkan Yardımcısı Hasan Tahsin Zengin, Divan Başkan Yardımcılıklarını TES-İŞ Genel Sekreteri Mustafa Şahin, TES-İŞ Genel Araştırma ve Mevzuat Sekreteri Mehmet Solak, katip üyeliklerini şube delegeleri Mehmet Ceyhan ve Mehmet Şahin yaptı.

TES-İŞ Diyarbakır 2 No'lu Şube Yönetim Kurulu yapılan seçim sonucunda şöyle oluştu: Şükrü Kaçmaz (Şube Başkanı) Ümit Öner ( Şube Sekreteri),

Fettah Esmer ( Mali Sekreter), Mehmet Duran (Teşkilatlanma Sekreteri), İlhan Çiçek (Eğitim Sekreteri)

TES-İŞ Sendikası Genel Başkan Yardımcısı Hasan Tahsin Zengin, Genel Kurul açılışında bir konuşma yaparak ülkemizin yaşadığı iç ve dış sorunlara vurgu yaptı. Sorunların çözümünün birlik ve beraberlikten geçtiğini belirten Zengin, yaşanan ağır sorunlara rağmen siyasilerin önemli her konuda uzlaşma zemininden uzaklaştığını kaydetti.

Zengin, ülkede yaşayan herkesin temel isteğinin akan kanın durması olduğunu ifade etti. “Acısının ve telafisinin hiçbir şekilde mümkün olmadığı, enerjimizi, evlatlarımızı ve yarınlara dair





## • TES-İŞ'ten

sağlanacağını düşünüyoruz. Ekonomik ve sosyal alanda ağır bedeller ödediğimiz terör meselesinin çözülmesi, barış ve kardeşliğin hakim olması için atılan adımların başarıyla sonuçlanmasını yürekten diliyorum. TES-İŞ olarak en büyük özlemimiz, ülkemizin birlik ve beraberliği yönünde atılacak her adım sonucunda oluşacak barış ve kardeşlik ortamıdır.”

Konuşmasında çalışma hayatının sorunlarına da değinen Zengin, hak ve kazanımların sürekli konu yapıldığını, sorunların çözümünde işveren taleplerinin gözetildiğini, sürecin emeği ile geçinenlerin her anlamda aleyhine işletilmeye çalışıldığını söyledi. Zengin, Ulusal İstihdam Stratejisinin emek karşıtı hükümlerinin zaman zaman gündeme getirildiğine işaret ederek “Ama bizim bu konudaki görüşlerimiz nettir. Esnek çalışmanın yaygınlaştırılmasına, varolan esnek çalışma biçimlerinin yasallaştırılmasına, asgari ücretin bölgeselleştirilmesine ve diğer emek karşıtı hükümlere karşı olduğumuzu söyledik, söylüyoruz.” dedi. Zengin, kıdem taz-

minatı konusuna da değindiği konuşmasında şunlara yer verdi:

“Kıdem tazminatı meselesine ise Sayın Başbakan son noktayı koymuştur. Sayın Başbakan, geçtiğimiz günlerde yaptığı konuşmada hükümetin gündeminde kıdem tazminatının gaspına yönelik bir çalışma olmadığını söylemiş, bu konuda yapılan tartışmaların spekülasyon olduğunu belirtmiştir. Böylece, kıdem tazminatı ile taşeron işçilik arasında bağ kurmaya çalışanlara en güzel cevabı vermiştir. Ama Sayın Başbakan aynı konuşmada, taşeron işçiliğe değinirken, taşeron işçiliğin sendikaların talebi olduğunu da belirterek bizleri şaşırtmıştır. Biz, hiçbir sendikanın taşeron işçilik talebinde bulunabileceğini düşünmüyoruz. Aksine taşeron işçiliğin bir çalışma biçimi olarak varlığını korumasına sürekli karşı çıkıyor, iş cinayetlerinin sebebi olarak taşeron işçiliği gösteriyoruz. Sayın Başbakan'dan da taşeron işçiliği hangi sendikanın istediğini açıklamasını bekliyoruz.”

Zengin, enerjide dağıtım özelleştirmelerinin yanı sıra, üretim özelleş-

tirmeleri sürecinin devam ettiğini belirtti. Bu konuda yaşanan sıkıntılara dikkat çeken Zengin, şunları söyledi:

“Sıkıntılarımızı aşabilmek için her zamankinden daha çok birlik ve beraberliğe ihtiyacımız olduğu açıktır. Özelleştirmeler ve emeklilik uygulamaları nedeniyle sendikamızın üye sayısı yıllar içinde azalmıştır. Ama bu sayıyı yükseltmek yine bizim elimizdedir. Her şubemizin kendi alanı içindeki işyerlerinde bir örgütlenme seferberliği başlatması gerekmektedir. Geleceğin daha güçlü TES-İŞ'i için kolları sıvayıp harekete geçmek bizim için bir görevdir.”

Genel Kurulda TES-İŞ Sendikası Diyarbakır 2 No'lu Şube Başkanlığı'na yeniden seçilen Şükrü Kaçmaz da bir konuşma yaptı. Kaçmaz konuşmasında, 3. dönemde de başkanlığa getirilmesini samimiyetine ve dürüstlüğüne borçlu olduğunu belirterek, kapılarının herkeşe açık olduğunu ve Diyarbakır'a hizmet etmenin kendileri için bir onur olduğunu söyledi.







TES-İŞ'ten

# TES-İŞ Isparta Şubesi'nde Eğitim Semineri Yapıldı

*TES-İŞ Sendikası Isparta Şubesi faaliyet alanı içerisinde yer alan işyerlerinde çalışan üyelere ve memurlara yönelik 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun getirdiği düzenlemeler konusunda eğitim semineri yapıldı.*



TES-İŞ Sendikası Isparta Şubesi faaliyet alanı içerisinde yer alan işyerlerinde çalışan üyelere ve memurlara yönelik 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun getirdiği düzenlemeler konusunda eğitim semineri yapıldı. 21-25 Ocak tarihleri arasında gerçekleşen seminere TES-İŞ Sendikası Genel Teşkilatlandırma Sekreteri İsmail Bingöl, TES-İŞ Sendikası Isparta Şube Başkanı Osman Korkmaz ve şube yöneticileri, DSİ Bölge Müdürü Murat Acu, bölge müdür yardımcıları, şube müdürleri TES-İŞ Sendikası Eğitim Müdürü Resul Limon ve SGK Başmüfettişi Beşiktaş Merkez Müdürü Murat Göktaş katıldı.

Seminerin açılışında konuşan TES-İŞ Sendikası Genel Teşkilatlandırma Sekreteri İsmail Bingöl sendikal eğitimin önemine değinerek, işyerlerinde gerçekleşen eğitimlerin, üyelerin haklarını bilmesi ve yaşanan sorunlar karşısında ona göre hareket etmesi bakımından büyük önem arz ettiğini belirtti.

Eğitim seminerlerinin ilki 21-22 Ocak 2013 tarihlerinde Isparta DSİ Misafirhanesi'nde; DSİ 18.Bölge Müdürlüğü, DSİ Makina İmalat Donatım Şube Müdürlüğü, DSİ 181.Şube Müdürlüğü ve DSİ 182.Şube Müdürlüğü'nde çalışan üyelerin katılımıyla gerçekleşti. Isparta TEDAŞ Akdeniz Edaş İl Müdürlüğü ve

TEİAŞ 7.İletim Tesis Ve İşletme Grup Müdürlüğü'nde çalışan üyelere yönelik eğitim 23 Ocak 2013 tarihinde yapıldı. 24 Ocak 2013 tarihinde gerçekleşen eğitime Afyonkarahisar da bulunan DSİ 183.Şube Müdürlüğü, DSİ 18/11 Sondaj Şube Müdürlüğü ve TEİAŞ 7.İletim Grup Müdürlüğü'ne bağlı Afyon İşletme Başmühendisliği'nde çalışan üyeler katıldı. Denizli TEİAŞ 21.İletim Tesis Ve İşletme Grup Müdürlüğü'nde çalışan üyelere yönelik eğitim ise 25 Ocak 2013 tarihinde gerçekleşti.

Eğitim sonrası üyelere sertifikaları verildi.



# TES-İŞ Kütahya Şube'de Bilgilendirme Toplantısı Yapıldı

**TES-İŞ Sendikası Kütahya Şubesi'nde 12-13 Ocak 2013 tarihleri arasında bilgilendirme toplantısı yapıldı. EÜAŞ Seyitömer Termik Santrali'nin özelleştirilmesi sürecinden dolayı üyelere, özelleştirme süreci hakkında bilgi verildi.**

TES-İŞ Sendikası Kütahya Şubesi'nde 12-13 Ocak 2013 tarihleri arasında bilgilendirme toplantısı yapıldı. EÜAŞ Seyitömer Termik Santrali'nin özelleştirilmesi sürecinden dolayı üyelere, özelleştirme süreci hakkında bilgi verildi. Toplantılar iki gün boyunca üçerli ve ikiyeşerli gruplar halinde gerçekleşti.

Toplantıya TES-İŞ Sendikası Genel Sekreteri Mustafa Şahin, TES-İŞ Sendikası Kütahya Şube Başkanı Eşref Erden ve şube yöneticileri, Gazi Üniversitesi öğretim görevlisi Doç.Dr. Aydın Başbuş, SGK Beşiktaş Merkez Müdürü Murat Göktaş, TES-İŞ Hukuk Başmüşaviri Avukat Kenan Eren, TES-İŞ Sendikası Eğitim Müdürü Resul Limon, TES-İŞ Sendikası Kütahya Şube avukatları Reha Akın ve Metin Balioğlu katıldı.

TES-İŞ Sendikası Genel Sekreteri Mustafa Şahin, üyelere yönelik bir konuşma yaparak, özelleştirmeye karşı olduklarını, bu konudaki mücadelelerinin sendika olarak devam edeceğini belirtti. Her daim üyelerinin yanlarında olduklarını belirten Şahin, çözüm yolunun birlik, beraberlik ve ortak hareket etmekten geçtiğini söyledi.

Bilgilendirme toplantılarına katılan üyelere, Gazi Üniversitesi öğretim görevlisi Doç. Dr. Aydın Başbuş, özelleştirme sürecinde doğabilecek hukuki sorunlar konusunda, SGK Beşiktaş Merkez Müdürü Murat Göktaş ise sosyal güvenlik ve emeklilik konusunda, TES-İŞ Hukuk Başmüşaviri Avukat Kenan Eren de özelleştirme sürecinde devam eden davalar hakkında bilgi verdi.







TES-İŞ'ten •

# TES-İŞ İstanbul 3 No'lu Şube'de Eğitim Seminerleri Yapıldı

*TES-İŞ Sendikası'nın İstanbul 3 No'lu Şube faaliyet alanı içinde yeralan İGDAŞ üyelerine yönelik eğitim seminerleri yapıldı.*



TES-İŞ Sendikası'nın İstanbul 3 No'lu Şube faaliyet alanı içinde yeralan İGDAŞ üyelerine yönelik eğitim seminerleri başladı. 4 Aralık 2012 tarihinden 17 Ocak 2013 tarihine kadar haftada iki grup halinde gerçekleşen seminerlerin ilki 4-5 Aralık 2012 tarihinde yapıldı. Seminere TES-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Ferudun Yükselir, TÜRK-İŞ Bölge Temsilcisi Faruk Büyükkucak, TES-İŞ 2 No'lu Şube Başkanı Muhammet Samastı ve şube yöneticileri, TES-İŞ 3 No'lu Şube Başkanı Hüseyin OZİL ve şube yöneticileri, İGDAŞ Genel Müdür Yardımcıları İshak Kurşun, Erdoğan Tazan ve İlhami Başer katıldı. Semi-



nerin açılışında TES-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Ferudun Yükselir ve TÜRK-İŞ Bölge Temsilcisi Faruk Büyükkucak konuşma yaptı.

Seminerin açılışında konuşan TES-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Ferudun Yükselir, sadece çalışma hayatı değil her alanda eğitimin önemine değinerek, her eğitimin bir kazanç olduğunu vurguladı.

Eğitimin çağdaş medeniyet seviyesini yakalamak, çalışma koşullarında iyileştirmeler yapmak ve karşılıklı bilgi alışverişinde bulunmak anlamında bü-

yük önem taşıdığını ifade eden Yükselir, "Eğitimsiz toplumların ne durumda olduğunu görmekteyiz. Her alanda alınacak eğitimlerin yanında, TES-İŞ Sendikası olarak şube düzeyinde çalışma hayatına yönelik yapılan eğitimler, işyerlerinde problemlerin çözülmesi, Genel Merkezden ve Şube'den beklenen taleplerin gündeme getirilmesi açısından bir fırsattır" dedi.

İki gün süren eğitimlerin ilk günü, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Eğitim ve Araştırma Merkezi uzmanlarından İsmail Akgün ve İstanbul Üniversitesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstriyel İlişkiler Bölümü öğretim görevlisi Prof.Dr.Tekin Akgeyik "İşyerinde Mobbing" konusunda; ikinci günü SGK Beşiktaş Merkez Müdürü Murat Göktaş "İş Sağlığı, İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları" konusunda eğitim verildi. 6 Aralık 2012 tarihinde ise eğitime yeni başlayan üyeler için tek gün olmak üzere, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Doç.Dr. Fuat Bayram tarafından "Sendikal Hareketin Tarihsel Gelişimi, Çalışma Hayatında Temel Kavramlar, Çalışma Hayatının Güncel Sorunları" konularında eğitim verildi.

10-11 Aralık 2012 tarihlerinde gerçekleşen ikinci grubun seminerinin açılışını TES-İŞ Genel Mali Sekreteri





Sedat Çokol yaptı. Seminerin açılışında konuşan Sedat Çokol da üyelere yönelik yaptığı konuşmada, eğitimin önemine değinerek, TES-İŞ'in kuruluşundan bugüne kadar eğitime destek ve önem verdiğini belirtti. İkinci grup eğitimleri de aynı eğitmenler tarafından ve aynı konular hakkında gerçekleşti.

İGDAŞ'a üyelerine yönelik bir sonraki eğitimler, 17-18 Aralık 2012, 24-25 Aralık 2012, 2-3 Ocak 2013, 7-8 Ocak 2013, 14-17 Ocak 2013 tarihleri arasında gerçekleşti.

Başarıyla sonuçlanan eğitimlerin sonunda, üyelere sertifikaları verildi.







TES-İŞ'ten •

# TES-İŞ Dünya Kadınlar Gününü Kutladı

**8 Mart Dünya Kadınlar Günü nedeniyle TES-İŞ Sendikası Toplantı Salonu'nda bayan çalışanlar biraraya geldi. Genel Merkez yöneticilerinin de katıldığı toplantıda günün anlamını belirten konuşmalar yapılarak, çalışanlara çiçek verildi.**



8 Mart Dünya Kadınlar Günü nedeniyle TES-İŞ Sendikası Toplantı Salonu'nda bayan çalışanlar biraraya geldi. Genel Merkez yöneticilerinin de katıldığı toplantıda günün anlamını belirten konuşmalar yapılarak, çalışanlara çiçek verildi.

Ayrıca TES-İŞ Sendikası Yönetim Kurulu Kadınlar Günü münasebetiyle bir mesaj yayınlayarak kadınların toplum hayatında oynadığı rolün önemine değindi. Açıklamada şunlara yer verdi:

“Yaşadığımız yer kürede adalet ve barış, ancak ve ancak kadına yapılan negatif ayrımcılığın son bulmasıyla sağlanabilecektir.

Kadınlarına acı çektiren bir dünyada, erkeklerin ve çocukların mutluluğundan da bahsedilebilmesi mümkün değildir.

Bir ülkede kadına ilişkin sorunların varlığı, o ülkenin sosyal ve ekonomik yaşamının sorunlu olduğunun en ciddi

işaretidir.

Kadınların toplum hayatında oynadığı rolü belirtmek için cinsiyet ayrımcılığına dayanan ön yargıların yıkılmış olması gerekmektedir. Kadınların insan yerine bile konulmadığı toplumsal anlayışların çok gerilerde bırakılması için büyük mücadeleler verilmiştir. Bütün bunlara rağmen günümüzde de o karanlık dönemlerin kalıntılarına sahip çıkan anlayış ve uygulamalara rastlamak mümkündür. Bilhassa kadının çalışma hayatına atılması ile birlikte karşılaştığı olumsuz tavırlar, kadın emeğini ve bedenini istismar konusu yapan zihniyetler, toplumsal gelişmenin önündeki en büyük engel ve sorun olarak durmaktadır.

Cinsiyete dayalı ayrımcılıkla kadın emeğinin istismar edilmesi, kadın kimliğine yönelik bir değersizleşme problemine yol açmaktadır. Kadın emeğinin daha düşük ücretlendirilmesi kadına esnek çalışma biçimlerinin dayatılması doğrudan doğruya emeğe yönelik bir saldırı anlamını taşımaktadır.

Sosyal devlet anlayışının en geniş bir şekilde hayata geçirilmesi gereken alan kadın ve çocuk alanıdır. Kadınlarımızın tüm bu mağduriyetlerden kurtarılması gerekmektedir. Bu konuda devlete ve işverenlerimize büyük görev düşmektedir.

Ülkemizde kaynağını Anayasa'dan alan “eşitlik” ilkesi çoğu zaman göz ardı edilmekte, kadın işçilerimiz, “ucuz emek”, “yedek işgücü” ve kayıt dışı istihdamın her türlü kuralsızlığına mahkum edilmektedir. Biz, işverenlerin bu zihniyeti değiştirmelerini, devletin de sosyal hukuk formatını genişleterek bu zihniyete karşı kadın emeğini koruyacak bir yaklaşımı benimsemesi gerekmektedir.

Unutmayalım ki kadını korumak çocukları korumaktır, aileyi korumaktır ve hatta erkekleri korumaktır.

Kadına ilişkin tüm sorunların aşıldığı bir Türkiye ve dünya umuduyla başta üyelerimiz olmak üzere tüm kadınlarımızın Dünya Kadınlar Gününü kutluyoruz.”



# TES-İŞ Sendikası Şube Yönetici ve Personeline “Otomasyon Projesi Eğitimi” Verildi

TES-İŞ Sendikası'nın tüm faaliyetlerinin merkezi bir yapıda takip edilebileceği web tabanlı oluşturulan ve Genel Merkez ve Şubeler arasında internet üzerinden entegre bir şekilde çalışabilen “Otomasyon Projesi” hakkında şube yönetici ve personeline 20-23 Kasım 2012 tarihleri arasında eğitim verildi.

Otomasyon Projesi Eğitimi'ni 20 Kasım 2012 tarihinde alan ilk grup, Adana, Adapazarı, Afşin, Antalya, Aydın, Balıkesir, Bursa, Çayırhan, Sivas,

Ankara 1ve 2 No'lu, şube yönetici ve personeli oldu. İkinci grupta, Edirne, Elazığ, Erzurum, Eskişehir, Isparta, Kütahya, İzmir 1 ve 2 No'lu, İstanbul 1, 2 ve 3 No'lu Şube yönetici ve personeli yereldi. İkinci grup eğitimi 22 Kasım 2012 tarihinde gerçekleşti. 23 Kasım 2012 tarihinde gerçekleşen Üçüncü grubun eğitiminde ise Kahramanmaraş, Kayseri, Kütahya, Konya, Samsun, Soma, Şanlıurfa, Trabzon, Van, Yatağan ve Zonguldak şube yöneticileri ve per-

soneli yer aldı.

Verilen eğitim kapsamında sistemin örgütlenme, sözleşme, aidat bilgileri başta olmak üzere, sendikal yaşamla ilgili tüm veri ve istatistiklere anlık erişebilirlik sağladığı anlatılarak, şube personeline sistemin doğal kullanıcısı olarak tanımlandığı, verilecek şifre ve yetkiler dahilinde sistemi kullanabilecekleri aktarıldı. Ayrıca eğitim çerçevesinde, E-Devlet sisteminin otomasyon sistemine uyumu da anlatıldı.

OTOMASYON PROJESİ EĞİTİMİNE KATILAN YÖNETİCİ VE PERSONELİ 20 KASIM 2012		
ŞUBE ADI	ŞUBE YÖNETİCİSİ ADI SOYADI	ŞUBE PERSONELİ ADI SOYADI
ADANA	F. Aydın Kayhan; Tamer Kısa	Yener Kerimoğlu; Murat Tunca
ADAPAZARI	Habib Gül; Hasan Arıcı	Gencer Güler
AFŞİN	Yunus Yılmaz	Ekrem Karahan
ANKARA 1	Arif Koç	Kazım Gözel
ANKARA 2	Haydar İş	Hakan Gürbulak
ANTALYA	Mehmet Diker	Yüksel Erkan
AYDIN	Mehmet Avcuoğlu	
BALIKESİR	Bekir Aydın; Davut Talaş	Ahmet Aytemuz
BURSA	Erdoğan Yıldız	Yasemin Sönmez
ÇAYIRHAN	Adnan Demiralp	
SİVAS	Ali Keklik	N.Dilek Karkısız
OTOMASYON PROJESİ EĞİTİMİNE KATILAN YÖNETİCİ VE PERSONELİ 22 KASIM 2012		
ŞUBE ADI	ŞUBE YÖNETİCİSİ ADI SOYADI	ŞUBE PERSONELİ ADI SOYADI
BALIKESİR	Sertip Kartal	
DIYARBAKIR1	Ahmet Kaya	Elif Mercan
DIYARBAKIR2	İlhan Çiçek	Hamit Dolu
EDİRNE	Cemal İrci	Levent Yüceer
ELAZIĞ	Mehmet Can	Rıdvan Turan
ERZURUM	Haluk Saygılıoğlu	Müstakim Çağlayan
ESKİŞEHİR	Eyüp Sabri Tiftikçi	Erdal Köker
İSPARTA	Ali Sarı; Ahmet Kardeşahin	Mehmet Bayraktar
İSTANBUL1	Abdullah Yaşar	Uğur Eymen; Gamze İnce
İSTANBUL2	Muhammed Samastı; Yaşar Akarsu	Burcu Sünbül
İSTANBUL3	Ahmet Emer	Mehmet Öner; Mustafa Arslan
İZMİR1	Ahmet İşçi	Tülin Kavuker
İZMİR2	Ali Dilışen	Adem Güney
KÜTAHYA	Ramazan İlhan; Mehmet Tavalı; Murat Yavaş	
OTOMASYON PROJESİ EĞİTİMİNE KATILAN YÖNETİCİ VE PERSONELİ 23 KASIM 2012		
ŞUBE ADI	ŞUBE YÖNETİCİSİ ADI SOYADI	ŞUBE PERSONELİ ADI SOYADI
K.MARAŞ	Abdullah Bozkurt	Murat Akgönen
KAYSERİ		Hasan Pakkan; Hasan Erken Muzaffer Aytemuz;
KONYA	Nihat Rüzgar	A.Hikmet Yanartaş
KÜTAHYA	Mehmet Karadere	Kadir Yaşar; Ebubekir Eroğlu
SAMSUN	Şaban İnan; Gökay Özdal	Çağlar Karaca
SOMA	Fehmi Tokgöz	Erhan Sevinç
Ş.URFA	Yusuf Aksoy	Nihat Çiçek
TRABZON	Münip Koç	Didem Cicibaşgümürküçü
VAN	Hasan Demir	Necip Balandı
YATAĞAN	Kemal Özcan	Erol Can
ZONGULDAK	Ali Şükrü Ak	Çiğdem Karaca



20 Kasım 2012



22 Kasım 2012



23 Kasım 2012





TES-İŞ'ten

# TES-İŞ ile İZGAZ Arasında Toplu İş Sözleşmesi İmzalandı

**TES-İŞ ve İZGAZ arasında 7 Ocak 2013 tarihinde başlayan toplu iş sözleşmesi görüşmeleri 7 Mart 2013 tarihinde tamamlandı. İzmit'te gaz dağıtım faaliyetinde bulunan İZGAZ ile TES-İŞ arasında imzalanan 134 işçiyi ilgilendiren toplu iş sözleşmesi üç yıllık olarak gerçekleşti.**



TES-İŞ ve İZGAZ arasında 7 Ocak 2013 tarihinde başlayan toplu iş sözleşmesi görüşmeleri 7 Mart 2013 tarihinde tamamlandı. İzmit'te gaz dağıtım faaliyetinde bulunan İZGAZ ile TES-İŞ arasında imzalanan 134 işçiyi ilgilendiren toplu iş sözleşmesi üç yıllık olarak gerçekleşti.

İZGAZ Genel Müdürlüğü'nde düzenlenen imza törenine TES-İŞ Sendikası Genel Mali Sekreteri Sedat Çokol, TES-İŞ Kocaeli Şube Başkanı İrfan Kabloğlu ve şube yöneticileri, TES-İŞ İstanbul 3 No'lu Şube Başkanı Hüseyin

Ozil, GDF SUEZ Türkiye Ülke Müdürü ve İZGAZ Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Marc Van Haver, İZGAZ Genel Müdürü Gilles Guegan, Kocaeli TES-İŞ Şube Başkanı İrfan Kabloğlu, sendikaya bağlı işyeri baş temsilcileri ile İZGAZ çalışanları katıldı.

Sözleşmenin başlangıç tarihi 01.01.2013 den itibaren sendika üyesi olan işçilerin yevmiyeleri, derecelerine göre birinci derece 60 TL/gün, ikinci derece 67.50 TL/gün, üçüncü derece 78 TL/gün, dördüncü derece 98 TL/gün olarak belirlendi. İkinci yıl

31.12.2013 tarihinde almakta olunan ücretlere, 01.01.2014 tarihinden geçerli olmak üzere 2003=100 Temel Yıllı Tüketici Fiyatları Endeksi 2013/Aralık indeks sayısının, 2012/Aralık indeks sayısına göre belirlenecek oranda zam yapılacak. Üçüncü yıl ise 31.12.2014 tarihinde almakta oldukları günlük brüt çıplak ücretlere; 01.01.2015 tarihinden geçerli olmak üzere, 2003=100 Temel Yıllı Tüketici Fiyatları Endeksi 2014/Aralık indeks sayısının, 2013/Aralık indeks sayısına göre artışına 2 (iki) puan refah payı eklemek suretiyle belirlenecek oranda zam yapılacak.

TES-İŞ Sendikası Genel Mali Sekreteri Sedat ÇOKOL imza töreninde yaptığı konuşmada 2003 yılında İzgaz'da örgütlenme faaliyetlerinde bulduklarını, o dönem olumlu sonuç alınmadığını belirterek, şu anki durumda 81 vilayette gaz sektörünün olduğunu, İzgaz'ın TES-İŞ'in gaz sektöründe ilk özel sektör örgütlenmesi olduğunu söyledi. Bunun bir örnek oluşturacağını ifade eden Çokol, emeği geçen herkese teşekkür etti.

TES-İŞ Şube Başkanı İrfan Kabloğlu Türkiye'de sendikalaşmanın önemi değindiği konuşmasında, İZGAZ çalışanlarının diğer şirketlere örnek olduğunu söyleyerek sendikal faaliyetlerin ve sendika üyelerinin azaldığı bir dönemde bu sözleşmenin İZGAZ için bir milat olduğunun altını çizdi.

İZGAZ Genel Müdürü Gilles Guegan imza töreninde yaptığı konuşmasında şunları söyledi:





## • TES-İŞ'ten

“Doğal gaz dağıtım sektöründe toplu sözleşme imzalayan ilk özel şirket olarak, bu yeni yapıdan elde edeceğimiz kazançlar konusunda son derece umutluyuz.

Toplu sözleşme, çalışanlarımızın değerinin hakkını verecek ve onlara kariyerleri boyunca sürdürülebilir bir gelir sağlayacaktır. Bunun yanı sıra sağlayacağı planlı bir maaş artışı, terfi ve emeklilik planlamaları yoluyla çalı-

şanların yeniden konumlandırılması, çalışanların yüksek morali sonucunda kazanılan üretkenlik, artan kıdem süresi ve azalan devamsızlıklar ile de daha iyi bir insan kaynakları yönetimi ve bu da şirket sonuçlarında artışı beraberinde getirecektir. Personel yönetmeliğimizin tatmin edici bulunması ve yeni iş sözleşmesinde de aynen korunan maddelerin bulunması bizim için ayrıca gurur vericidir. Aynı zamanda, bu müzakerelerin yeni imkanların da

ilave edilmesi ve mevcut olanların da çalışanlarımız için geliştirilmesi fırsatını yaratmasından mutluluk duymaktayız. İZGAZ başından beri çalışanlarının beceri seviyelerine ve kalitesine önem vermekte ve devamlı eğitimler ile ekibinin değerini arttırmaktadır. İki ay gibi çok kısa bir sürede bu sözleşmenin gerçekleştirilmesini sağlayan herkese teşekkür etmek isterim.”







# TES-İŞ ile Başkent Doğalgaz Dağıtım A.Ş. Arasında Toplu İş Sözleşmesi İmzalandı

*TES-İŞ ve Başkent Doğalgaz Dağıtım A.Ş. arasında 10.12.2012 tarihinde başlayan toplu iş sözleşmesi görüşmeleri 24.01.2013 tarihinde tamamlandı. Ankara'da doğal gaz dağıtım faaliyetinde bulunan Başkent Doğalgaz Dağıtım A.Ş. ile TES-İŞ arasında imzalanan 400 işçiyi ilgilendiren toplu iş sözleşmesi iki yıllık olarak gerçekleşti.*



TES-İŞ ve Başkent Doğalgaz Dağıtım A.Ş. arasında 10.12.2012 tarihinde başlayan toplu iş sözleşmesi görüşmeleri 24.01.2013 tarihinde tamamlandı. Ankara'da doğal gaz dağıtım faaliyetinde bulunan Başkent Doğalgaz Dağıtım A.Ş. ile TES-İŞ arasında imzalanan 400 işçiyi ilgilendiren toplu iş sözleşmesi iki yıllık olarak gerçekleşti.

TES-İŞ Genel Merkezi Toplantı Salonu'nda düzenlenen imza törenine TÜRK-İŞ ve TES-İŞ Genel Başkanı Mustafa Kumlu, TES-İŞ Genel Başkan Yardımcısı Hasan Tahsin Zengin, TES-İŞ Genel Sekreteri Mustafa Şahin, TES-İŞ Genel Mali Sekreteri Sedat Çokol, TES-İŞ Genel Araştırma ve Mevzuat





Sekreteri Mehmet Solak, TES-İŞ Ankara 2 No'lu Şube Başkanı Recep Dursun, Şube Sekreteri Metin Durdu, Şube Mali Sekreteri Fatih Tülek, Şube Teşkilat Sekreteri Haydar İş, Şube Eğitim Sekreteri Tuncay Demir, Başkent Doğalgaz A.Ş. Genel Müdürü İbrahim Halil Kırşan, Genel Müdür Yardımcısı Saim Nerkiş katıldı.

TÜRK-İŞ ve TES-İŞ Genel Başkanı Mustafa Kumlu imza töreninde yaptığı konuşmada sözleşmenin her iki taraf içinde hayırlı olmasını dilerken, sözleşme sürecinde emeği geçen herkese teşekkür etti.

15.05.2012 - 30.04.2014 dönemini kapsayan sözleşme kapsamında; 1. yıl, TİS kapsamında bulunan mühendisler 14.05.2012 tarihinde almakta oldukları günlük çıplak ücretlerine 15.05.2012 tarihinden itibaren 70 TL'den az olanlara 7 TL/gün, 70-80 TL arasında olanlara 5 TL/gün, 80 TL'nin üzerinde olanlara 3 TL/gün zam yapıldı. Mühendis dışındaki sendika üyesi işçilere 15.05.2012 tarihinden itibaren günlük çıplak ücretleri 61 TL'den az olanlara 6 TL/gün, 61 TL'nin üzerinde ücret alanlara 4 TL/gün zam yapıldı. İkinci yıl için sendika üyesi tüm işçilerin 14.05.2013 tarihindeki günlük çıplak ücretlerine, TÜFE+1 ilave edilmesiyle bulunacak oranda zam yapılacaktır.



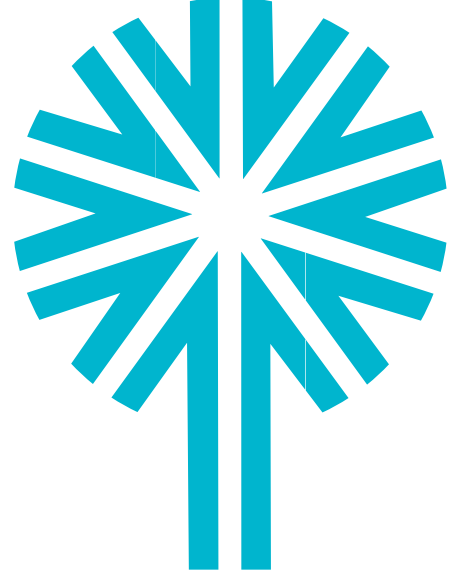




TES-İŞ'ten

# Doğal Gaz Sektöründe Amiral Gemi:İGDAŞ

*İGDAŞ, bilgi ve tecrübesiyle sektörde kalıcı üstünlükler sağlamayı ve dünyaca tanınan bir şirket olmayı vizyon edinmiş bir kurum. Doğal gaz hizmetlerini, sosyal sorumluluk, çevreye saygı ve yenilikçi bir anlayışla emniyetli bir şekilde sunan İGDAŞ, TES-İŞ Sendikası İstanbul 3 No'lu Şube faaliyet alanı içerisinde yer alıyor.*



İGDAŞ, bilgi ve tecrübesiyle sektörde kalıcı üstünlükler sağlamayı ve dünyaca tanınan bir şirket olmayı vizyon edinmiş bir kurum. Doğal gaz hizmetlerini, sosyal sorumluluk, çevreye saygı ve yenilikçi bir anlayışla emniyetli bir şekilde sunan İGDAŞ, TES-İŞ Sendikası İstanbul 3 No'lu Şube faaliyet alanı içerisinde yer alıyor. Doğal gaz sektöründe amiral gemi İGDAŞ'ın Genel Müdürü Bilal Aslan, TES-İŞ Sendikası Dergisi'ne konuk oldu. İGDAŞ ve faaliyetleri hakkında sorularımızı cevapladı, çalışma hayatına ilişkin görüşlerini bizimle paylaştı. Kendisine teşekkür ediyoruz.

**İGDAŞ'ın kurumsal yapısı, geçmişten günümüze izlediği süreci bize anlatır mısınız?**

İGDAŞ, 25 yıllık bir şirket. İGDAŞ'ın misyonu, kuruluş sebebi, varlık sebebi sosyal bir proje olması. İstanbul'da 25 sene önce hava kirliliği gibi çok ciddi bir sorun vardı. Bu sadece İstanbul'un sorunu değildi. Bursa, Eskişehir gibi büyük illerimizin temel sorunuymdu. Zamanın yetkilileri bu sorunun çözümü için doğal gaz dağıtımını yapmaya karar vermişler. İETT'nin bünyesinde kurulan İGDAŞ, daha sonra müstakil hale gelmiş, o

gün bugündür biz İstanbul'da doğal gaz dağıtım işi yapıyoruz. Türkiye'de doğal gazın yeni olması dolayısıyla insanımızın yabancı olması bizi ilk etapta doğal gazı benimsetme yoluna götürdü. Ucuz temiz ve çevreci özellikleri ön plana çıkartılarak doğal gaz benimsetilmeye çalışıldı.

İGDAŞ'ın kuruluş amacı İstanbul'daki hava kirliliğini bertaraf etmektir. Bu yüzden İGDAŞ'ı bir an önce büyütüp yaygınlaştırmak gerekiyordu. Hava kirliliği çok büyük boyutlardaydı. İnsanlar nefes almakta zorlanıyordu. Bu bir nevi devlet politikası oldu. Valilik, Belediye, doğal gazı benimsetmek için seferberlik başlatmışlardı. 1994'den önce Fransız Şirketi'nin öncülüğünde iş başladı. Yerli firma olarak Alarko vardı. İlk proje tamamlandıktan sonra İGDAŞ kendi müteahitleri ile işi yapmaya başladı. 1994 yılından sonra Türkiye'de insan kaynağı yetişmeye başladı, malzeme üretimi başladı. Yani 1994 ten sonra İGDAŞ kendi denetim ve kontrolünde büyümeye başladı. 1995 ve 1996 yıllarında talep patlaması oldu. Doğal gazı kullananlar doğal gazın ne kadar rahat olduğunu, ne kadar temiz ve ucuz olduğunu anlaması talep patlamasına neden oldu. Bizim binalarımız bu talebi karşılayacak durumda değildi. Çadırlar kurduk, abonelik yaptık. Doğal gazı satmak problem değildi, talebe cevap vermek önemliydi.





Dolayısıyla süratle 2. yatırım hamlesi başladı. Bir taraftan şebeke yapıyor, bir taraftan abone alınıyor, bir taraftan da insan kaynağı yetişiyordu. İnsan kaynağına çok önem verdik. Çünkü enerji riskli bir sektör. Hem kamu hizmeti veriyorsunuz, hemde riskli bir sektörde çalışıyorsunuz. 24 saat kesintisiz olarak bu hizmeti vermek zorundasınız. Yatırımın son derece güvenli yapılması lazım, doğru bir işletmecilik yapılması gerekiyor. Bunun içinde insan kaynağının yetkili olması gerekiyor. Yönetici arkadaşlarımızı yurt dışında eğitime gönderdik bunun için. Fransa, İtalya ve Hollanda da mühendislerimiz eğitim aldı. Doğal gaz malzemesini ithal etmek yerine, yerli sanayiye teşvik ettik. Doğal gaz hem yatırım kültürü, hem sanayi kültürünü geliştirdi. Kurumsal yapımızı bu büyümeyle paralellikte götürüyoruz. 1994 te 200 bin abonemiz vardı, şu an 5 milyondan fazla abonemiz var. 1998 -1999 yılında 2500 çalışmamız vardı, şimdi bu sayı 2000'lere düştü.

#### **2000 kişi bu hizmeti verebilmek için yeterli mi?**

Yeterli, çünkü personelimiz son derece verimli çalışıyor. İstanbul gibi bir metropolde doğal gaz yatırımı yapmak oldukça zor. Son derece zor şartlarda çalışılıyor. Ama güvenlik kat sayısından hiç ödün vermedik. Bursada, Ankara'da, Eskişehir'de doğal gaz var. Biz İGDAŞ olarak bir misyon üstlendik. İstanbul gibi bir şehirde bu işi yaptığımız için kendimizi bir lokomotif olarak gördük. Doğal gaz dağıtım işinde, insan kaynağı yetiştirilmesinde, mevzuatın düzenlenmesinde biz öncü olalım dedik. Bu sektörü disiplinli bir şekilde geliştirelim, büyütelim dedik ve doğal gazın okulumu kurduk. Kurtköy'de 70 dönüm arazi üzerinde kurulmuş bir eğitim merkezi. Burası hem eğitim merkezi, hem teknoloji merkezi, hem de arge merkezi. Burada doğal gazın her alanda eğitimi veriliyor. Gürcistan ve Azerbaycan'a hizmet veriyor. Suudi Arabistan'ın Cidde kentinde de bu sistemi kuruyoruz. 5 milyar metreküp gaz satıyoruz, yaklaşık 5 milyar ciro hedefliyoruz. Biz Türkiye'de bu sektörün gelişimine öncülük ettik,

İstanbul'daki güvenlik katsayısının aynı diğer illerde de var, buna bizim katkımız oldu. Diğer şehirlerde de doğal gaz şirketleri kurulunca bizden eleman istediler, kurum milliyetçiliği yapmadan buradan arkadaşlarımızı gönderdik. İGDAŞ olarak doğal gaz kültürünü oturtuğumuzu düşünüyoruz. Bugün ki durumda doğal gaz dağıtım işi son derece güvenli ve yeni teknoloji ile yapılıyor.

#### **Dünyada İGDAŞ'ın yeri nedir?**

Dünyada İGDAŞ en büyük dağıtım şirketi. Daha büyüğünü duymadım. Dünyanın her tarafında dogalgaz dağıtım var. Fakat büyük metropollerde genelde birkaç şirket olur, İstanbul'da sadece İGDAŞ var. Dünyadaki büyük

metropollerde birkaç şirket olduğu için bu anlamda İGDAŞ İstanbul'da tek şirket olarak en büyük.

#### **İstanbul'da böyle birşey olabilir mi?**

Serbest piyasaya doğru gidiyoruz. İstanbul'da şu anda gaz satan başka şirketler var, doğal gaz yasaının ruhunda bu var zaten. Doğal gazın ithalatı, toptan satışı ve dağıtımını serbest piyasa şartlarında olacak. Şu anda sanayiciler tedarikçilerini kendileri seçebilir. Bir başka şirket gelip İstanbul'da gaz satışı yapabilir. Ama bizim İGDAŞ'ın şebekesini kullanarak yapacak. Bizim övündüğümüz







## TES-İŞ'ten

taraf büyüklüğümüz değil, 5 Milyon müşterimizin %95'inin bizden memnun kalması bizim övünç kaynağımız. Türkiye'de memnuniyet endeksi ortalaması KALDER verilerinde % 76. İGDAŞ'ın müşteri memnuniyeti oranının %95 olması bu anlamda oldukça önemli. Bu durum 200 çalışanımızın fedakarlığı, özverisi ile oluyor. Arkadaşlarımız 24 saat çalışıyor vardiyalı olarak. Bizim tatilimiz yok. Her ay 4 milyon fatura basıyoruz. Her ay bunların tahsilatını yapıyoruz. Bu çok büyük bir yük. Ufak bir yanlışlık yaparsak 4 milyonu etkiler, bu yüzden kurumsal yapımızın üst düzey çalışması lazım. Biz buna çok önem verdik. 2011 yılında KALDER'in "Mükemmellik Ödülü'nü" aldık. Bu ödülü alırken özel sektörle yarıştık. 2012 yılında bu bayrağı teslim etmemiz gerekiyordu. Bu ödülle layık şirket bulamadı KALDER. Ayrıca çalışan memnuniyeti de bizim için son derece önemli. Çalışanlarımızın bir sorunu olduğunda sendikayla uyum içinde çözüm yolunu buluruz. Çalışanlarımızın bağlı bulunduğu TES-İŞ İstanbul 3 No'lu Şube ile diyalogumuz çok iyi. Eğer bütün paydaşlar arasında memnuniyeti yakalarsak kalite noktasını yakalamış oluruz.



şanlarımızın bağlı bulunduğu TES-İŞ İstanbul 3 No'lu Şube ile diyalogumuz çok iyi. Eğer bütün paydaşlar arasında memnuniyeti yakalarsak kalite noktasını yakalamış oluruz.

### Taşeron hakkındaki görüşlerinizi alabilir miyiz?

Biz asıl işi kendi çalışanlarımızla yapıyoruz. Onun dışında taşerona yaptırılacak işler belli. Temizlik, güvenlik gibi işler taşerona yaptırılıyor. Ama bizim işimiz riskli. Biz işimizi devamlı ve yetkili çalışacak personele yaptırmak durumundayız. Taşeronlaştırma tarafı değil. Taşeron işçisinin korunması gerekiyor, gelecekte emin olması gerekiyor. Bir yıllık sözleşmelerle çalışanlar geleceğini göremiyor. Bu çalışanın hem çalışma hayatına hem özel hayatına yansıyor.

### İGDAŞ olarak iş güvenliği ve sağlığı konusuna yaklaşımınız nedir?

İş güvenliği ve sağlığı adı altında bir heyetimiz var. Bu heyet çok disiplinli çalışıyor. Belli periyodlarla toplanıyor. Her sene yıllık değerlendirme yapıyor. Bu değerlendirme bir seminer haline getiriliyor. Şu anki çıkan yasa bile bizim seviyemizde değil. Bunda sendikanın çok büyük önemi var. 25 yıllık şirketiz, kendi çalışmalarımızdan kaynaklanan kaza nerdeyse yok.

Müşterimize ve çalışanlarımıza verdiğimiz değeri başka bir açıdan daha gösterebilmek için birçok binamızı yeniledik. Çalışanlarımızın çalışma ortamı güzel olsun, ayağını sürterek gelmesin diye, keyifle gelsin diye uğraşıyoruz. Bizim işimiz insanla. Bu yüzden çalışanlarımızın motivasyonuna çok önem veriyoruz. Çalışanlarımızın kişisel gelişimleri için şimdi sanal akademi kuruyoruz. Sosyal aktivitelerimiz mevcut çalışanlar arasında. Kısacası müşteri memnuniyeti yanında çalışanlarımızın da memnuniyeti bizim için son derece önemli.

### Son olarak eklemek istediğiniz bir şey varmı?

Doğal gaz sektöründe amiral gemi İGDAŞ, hizmetlerini, sosyal sorumluluk, çevreye saygı ve yenilikçi bir anlayışla emniyetli bir şekilde sunmaya devam edecektir.

## Bizden Biri

### Abdülkerim Yıldız

Anadolu Bölgesi Sendika Baştemsilcisi / İGDAŞ



TES-İŞ Sendikası İstanbul 3 No'lu Şube'ye bağlı İGDAŞ'ta Anadolu Bölgesi Sendika baştemsilciliği yapan Abdülkerim Yıldız ile TES-İŞ Dergisi olarak kısa bir söyleşi yaptık. Sorularımızı cevaplayan Kerim kendini ve çalışma hayatına ilişkin görüşlerini bizimle şöyle paylaştı:

"1974 Gümüşhane doğumluyum. Evli ve 3 çocuk babasıyım. 1996 yılından beri İGDAŞ'ta teknisyen olarak çalışıyorum. Sendikacılığa 1998 yılında birim temsilciliği ile başladım. 2006 yılından buyana Bölge Baş Temsilciliği yapıyorum. Sendikacılık gönül işi. Çalışma arkadaşlarımızın sorunlarını çözmek, onlara yardımcı olmak, onların sözcüsü olmak bana çok büyük keyif veriyor.

Şirketimizde 3 Bölge var. Anadolu Bölgesi en büyüğü. 800 kişiyi hitap ediyor. Dolayısıyla sosyal faaliyetler yoğunlukta. Eğitim seminerlerimiz, spor aktivitelerimiz, gezilerimiz oluyor. Bunlar işveren ve sendikamızın işbirliği içerisinde gerçekleşen faaliyetler ve memnuniyet verici. İş yerinde ne yaşarsak yaşayalım, ki bazen iletişim kazaları olmuyor değil, çözüm yolunu mutlaka buluyoruz. Sorunları çözdüğümüzde de çok mutlu oluyoruz. Diyalog çok iyi işveren ve sendika arasında. Sendikamızın 2 eğitimi var. Bir tanesi iş yeri temsilcilerine yönelik, diğeri tüm çalışanların katıldığı eğitimler. Bu eğitimlerden ciddi anlamda faydalanıyoruz. İşyeri temsilcisi olarak aldığım eğitimlerden de büyük fayda sağladım. Çalışma hayatına ilişkin çok şey öğreniyor, arkadaşlarımızla paylaşıyoruz. Taşeron çalışan arkadaşlarımızın da örgütlenme arzuları mevcut, sendikali olmanın farkının farkındalar. Bir çalışan olarak bende sendikali olduğum için çok mutluyum.



# İstanbul Avrupa Yakası ve Trakya Bölgesi'nin Enerji Can Damarı: Ambarlı Fuel-Oil Doğal Gaz Çevrim Santrali

*TES-İŞ Dergimizin bu sayısı için İstanbul Avcılar'da kurulu, İstanbul 1 No'lu Şube faaliyet alanı içerisinde yer alan Ambarlı Fuel-Oil Doğal Gaz Çevrim Santrali'ni ziyaret ettik. Santral hakkında Dergimize bilgiler veren İşletme Müdürü Şükrü İlhan ayrıca çalışma hayatına ilişkin görüşlerini bizlerle paylaştı.*

TES-İŞ Dergimizin bu sayısı için İstanbul Avcılarda kurulu, İstanbul 1 No'lu Şube faaliyet alanı içerisinde yer alan Ambarlı Fuel-Oil Doğal Gaz Çevrim Santrali'ni ziyaret ettik. Santral hakkında Dergimize bilgiler veren İşletme Müdürü Şükrü İlhan ayrıca çalış-

ma hayatına ilişkin görüşlerini bizlerle paylaştı.

*Santralin geçmişi, faaliyet alanı, çalışmaları hakkında genel bir bilgi alabilir miyiz?*

Ambarlı Santrali Trakya ve İstanbul

Bölgesi'nin enerji ihtiyacını karşılayan ve bu bölgenin can damarı diyebileceğimiz bir işletme. Santralin geçmişi 60 lı yıllara dayanıyor. 1964 de montaj çalışmaları başlamış, 1968 yıllarında da elektrik üretimine başlanmış ve faaliyete geçen 2 ünite ile İstanbul'un ener-







## TES-İŞ'ten

jisini karşılar duruma gelmiştir. Daha sonra 2 ünite daha ilave edilerek, 1972 yılından bu yana İstanbul ve Trakya Bölgesi'nin elektriğini karşılayan en önemli santral olmuştur. 630 MW elektrik, 1350 MW doğal gaz üretimi yapılıyorken 2009 yılının başlarında son 2 ünite gücünü

Trakya Bölgesi'nin enerjisinin yarısından fazlasını karşılayan bir kapasiteye ulaşmış olacak.

**Önemli bir işletmenin sorumluluğunu almış durumdasınız. Siz ne kadar süreden beri burada görevlisiniz?**

2004 yılından itibaren bu santralde görev yapmaktayım. Baş mühendis

**runların başında geliyor taşeronlaş-tırma. Bu konudaki sizin görüşleriniz nelerdir?**

Özel sektörde hızlı ilerleyen işler, kamu sektöründe daha yavaş ilerleyebiliyor. Yeni personel alımında zorluklar yaşanıyor. Taşeron firmalarla ani eleman sıkıntısını çözebiliyoruz.



arttırma yönündeki faaliyetler doğrultusunda kombine çevrim santrale dönüştürme çalışmaları başladı. Proje tamamlandığında İstanbul'a 560 MW artı bir elektrik değeri kazandırılacak.

**2009 yılının başlarında bu projenin inşaat çalışmalarına başlandı, ne zaman son bulacak?**

Şu an planlanan 2013 Nisan ayı. 560 MW'yi ulusal şebekeye kazandıracağız. Bu sayede kurulu gücümüz 2480 MW'a ulaşacak. Son üniteler devreye girdikten sonra -şuan Trakya Bölgesi'nin gücünün 4000 civarında olduğunu düşünürsek- İstanbul Avrupa yakası ve

olarak başladığım bu santralde, İşletme Müdür Yardımcılığı yaptım. Beş aydan beri santaralın işletme müdürlüğünü yapıyorum.

**Sizle birlikte bu sorumluluğu üstlenen çalışanlarımız hakkında da bilgi almak isteriz. Kaç çalışmanız mevcut?**

320 civarında teknisyenimiz, 30 mühendisimiz, 59 memur çalışmamız var. Hizmet alımı personeliyle beraber yaklaşık olarak 600 personel santralimizde görev yapmakta.

**Çalışma hayatını ilgilendiren so-**

Ama bundan önce kendi personelimizi istihdam etmek istiyoruz. Bu anlamda da taleplerde bulduk merkeze. Öncelikle kadrolu personel çalıştırmak istiyoruz. Çünkü buradaki kamu oluşumuna hassasiyet göstermemiz gerekiyor. Taşeron firmayla gelen elemanlar fazla sorumluluk almıyorlar. Burada çalışan emektar arkadaşlarımız 20-30 yıl buraya emek vermişler, altın değerinde, onların yerini taşeronla dolduramazsınız. Buradaki işte tecrübe çok önemli. Ciddi personel ihtiyacımız var. 100 teknisyen ihtiyacı için başvuruda bulduk. Emekliliği gelmiş olan arkadaşlarımız var. Emeklilik cazip



## • TES-İŞ'ten

hale gelirse bu varolan deneyimli personelin toplu halde emekli olmaları demek. Bu da santralin eli kolu ayağı olan insanlardan mahrum olmak demektir. Şu an yeni eleman alınsa bile belirli bir tecrübeye sahip olmaları lazım.

### **İşçinin sağlığı ve güvenliğine ilişkin işletmenin yaklaşımı nedir?**

Burası çok teknolojik bir yer, İstanbul'un enerjisini durmaksızın karşılayan bir santral. En önemli santral. Biz burada aile ortamını koruyoruz, herşeyleriyle ilgilenmek durumundayız, çalışma konforlarını en üst düzeyde gerçekleştirmek durumundayız, iş güvenliklerini en üst düzeyde tutuyoruz. İnsan değer merkezli çalışıyoruz.

### **İşletmeyle sendika arasındaki diyaloglar ne seviyede, sendikadan beklentileriniz neler?**

Ankaradan gelen yetkililerimiz burada bir eğitim verdi. Bu eğitim sırasında bir arkadaş son 2 yıldır yaşanan tüm dünya sorunlarının altında diyalogsuzluk var dedi. Çok doğru bir yaklaşım. Sosyal diyalog çok önemli. Sendika ile diyalogumuzun çok çok iyi olduğunu düşünüyorum. İnsanlar diyalog içerisinde olmazlarsa herşeyi bildiği gibi yaşarlar, anlamadıkları şeyleri umursamadan çekip giderler. O yüzden insana emek vermek lazım. Diyalog kurmak lazım.

Çalışan arkadaşlarımızın hepsinin vizyonunun santralimiz gibi büyük olması lazım. Bu santral çalıştıkça eskiyor, onu zinde ve ayakta tutmamız lazım. Arkadaşlarımız yeni bir teknoloji gördüklerinde içinde olmak istiyorlar. Buradaki personel çok değerli, onların tecrübesinin ekonomik karşılığını ben ölçemiyorum.

### **TES-İŞ Sendikası'nın vermiş olduğu eğitimlerden haberdarsınızdır. Bunlar hakkındaki görüşlerinizi alabilir miyiz?**

Sendika eğitimi burada gerçekleşmedi ancak burada çalışan arkadaşlarımız çeşitli şekillerde düzenlediğiniz

eğitimlere katıldı. Eğitim çok önemli. Bilgi birikiminin taze tutulması, dinamizm için eğitim şart. Çalışma arkadaşlarımızın kendi haklarını ayrıntılı bir şekilde araştırmalarını ve öğrenmelerini isterim.

### **Son olarak sizin eklemek istediğiniz bir mesajınız var mı?**

Türkiye'nin ulusal elektriğini üretmekle vazifeliyiz. Yani çalıştığımız konu ulusal bir konu arkadaşlarımızın ve herkesin bu hassasiyetle çalıştıklarını biliyorum. Biz de bunu daha iyi noktalara getirmek için her türlü imkanı sağlayacağız.



## Bizden Biri

### **Ambarlı Fuel - Oil Doğal Gaz Çevrim Santrali'nde çalışan üyelerimiz İbrahim Aykıt ve Tahsin Yılmaz ile görüştük.**

*İbrahim Aykıt 1971 İstanbul doğumlu. Giresunlu.1989 yılından beri Ambarlı Santrali'nde çalışıyor. 1 erkek 1 kız olmak üzere iki çocuğu var. Trübün bakım makine teknisyeni, bakım ustası olarak çalışıyor. 2010 yılından beri sendika işyeri temsilciliği yapıyor. Lojmanda oturuyor. Koyu bir galatasaray taraftarı. 1971 doğumlu Tahsin Yılmaz ise Karslı. Evli ve 2 çocuk babası. Elektrik ustası olan Yılmaz bir Fenerbahçe taraftarı. Aykıt ve Yılmaz, Çalışma arkadaşları ile halı saha, voleybol turnuvalarına katılıyorlar. Bu tip sosyal faaliyetlerin iletişimi güçlendirdiği inancı içindeler.*

*İbrahim Aykıt ve Tahsin Yılmaz söyleşimiz sırasında bir çalışan olarak çalışma hayatına ilişkin en büyük sorunun özelleştirme olduğuna işaret ederek, özelleştirmelerle birlikte geleceğe yönelik kaygıları tüm çalışanların taşıdığını belirtti. Sendikalı olmanın büyük güvence olduğunu dile getiren Aykıt ve Yılmaz, Sendikanın her daim yanlarında olduğunu ve istedikleri an yöneticilere ulaşabildiklerini söyledi.*

*İş sağlığı ve güvenliği kuruluna girdiğini belirten Aykıt, yeni yasayla konuya daha çok önem verildiğini ve bundan memnuniyet duyduğunu vurguladı. Sendika tarafından verilen eğitimlere katıldığını ve birikimlerini çalışma arkadaşlarıyla paylaştığını söyleyen Aykıt diğer çalışanların da bu eğitimlere katılma arzusu içinde olduğunu belirtti.*

*Tahsin Yılmaz toplu iş sözleşmelerinde beklentilerinin önceki yıllara göre daha fazla olduğunu belirterek, çalışanların özelleştirme sonrası iş garantisinin olmayacağı yönündeki endişelerinden bahsetti. 4C'nin bir garanti olmadığını söyleyen Yılmaz, sendikalarının bir güvence olduğunu belirtti.*





TES-İŞ'ten

# İçilebilir Kalitedeki Suyu İstanbulular'a Ulaştıran Anahtar Nokta: Kağıthane İçmesuyu Arıtma Tesisleri

*Kağıthane İçmesuyu Arıtma Tesisleri, musluklardan sadece su akıtmakla kalmayıp akıtılan bu suyun dünya standartlarında bir kaliteye ulaşmasını da sağlayan İSKİ'nin İstanbulular'ı içilebilir, bol ve sağlıklı suyla buluşturan bu büyük serüvenin en önemli ayaklarından biri.*



İçme Suyu Arıtma Tesisleri



Havalandırma ve Ozonlama Üniteleri



Ön Ozonlama Üniteleri

Kağıthane İçmesuyu Arıtma Tesisleri, musluklardan sadece su akıtmakla kalmayıp akıtılan bu suyun dünya standartlarında bir kaliteye ulaşmasını da sağlayan İSKİ'nin İstanbulular'ı içilebilir, bol ve sağlıklı suyla buluşturan bu büyük serüvenin en önemli ayaklarından biri.

İstanbul, hep su ile var oldu; su üzerine kurulu bir hayatla mevcudiyetini devam ettirdi. Suların ve surların çevrelediği şehir bu yüzden bir su şehri olarak anıldı. Ancak su İstanbulular için hep bir sorundu.1994 öncesinin İstanbul'una ne kadar "susuzluktan can çekişen şehir" ibaresini yakıştırmak mümkünse, 1994 sonrası için de "su ile hayat bulan şehir" ibaresini aldı ve İSKİ'nin hayata geçirdiği dünya çapındaki projeler ile gün be gün hayata döndürüldü.

TES-İŞ Sendikası olarak dergimizin bu sayısında yer vermek üzere, İstanbul 2 No'lu Şube faaliyet alanı içerisinde yer alan İSKİ Kağıthane İçmesuyu Arıtma Tesisleri'ni ziyaret ettik, yetkililerden bilgi aldık.

İstanbul'un tarihi bölgelerinden Kağıthane ilçesinin surlarında kurulu Kağıthane Arıtma Tesisleri'ne su, Terkos Gölü ve Alibeyköy Barajları'ndan temin edilmekte. Günlük 700.000 m<sup>3</sup>lük su arıtma kapasitesine sahip olan tesisten, Kağıthane, Şişli, Mecidiyeköy, Beyoğlu, Beşiktaş, Sarıyer, Ayazağa, Maslak, Feriköy, Kasımpaşa, Eyüp ile Fatih, Gazios-



## • TES-İŞ'ten

manpaşa, Bayrampaşa ve Esenler bölgelerinin bazı kısımlarına su veriliyor.

Kağıthane İçmesuyu Arıtma Tesisleri'nde 5 ana ünite mevcut.:

Havalandırma ve Ön Ozonlama Üniteleri

Çelebi Mehmet Han Arıtma Tesisi

Yıldırım Bayezid Han Arıtma Tesisi

Terfi Merkezi ve Temizsu Hazneleri.

Çamur Susuzlaştırma Ünitesi

Tesis Enerji Gücü

### **Havalandırma Ünitesi**

Baraj ve gölden alınan hamsuyun tesislere giriş yaptığı ilk ünite havalandırma ünitesidir. Terkos gölü ve Alibeyköy Barajları'ndan gelen su, havalandırma girişindeki ortak bir kollektöre bağlanıp, buradan da 3 üniteden oluşan kaskat tipi havalandırma havuzuna veriliyor.

Havalandırma havuzuna alınan hamsulardaki tat, koku ve amonyak gibi parametreler atmosfere verilerek giderilirken demir, mangan ve organik madde gibi parametreler de okside olarak arıtma tesislerinde giderilebilecek seviyeye ulaştırılıyor.

### **Ön Ozonlama Üniteleri**

Ön ozonlama ünitesinde su içerisinde bulunan mikroorganizmalar giderilmekte ve sudaki tat ve koku düzeltilmektedir.

Giriş ünitesi ve ön ozonlama aşamalarından sonra su, Çelebi Mehmet Han ve Yıldırım Bayezid Han İçmesuyu Arıtma Tesisleri'ne iletiliyor.

### **Çelebi Mehmet Han Arıtma Tesisi**

Kağıthane İçmesuyu Arıtma Tesisleri bünyesinde 1978 yılında hizmete giren tesis toplam 8 ana üniteden oluşmakta:

Hamsu Giriş Yapısı

Hızlı Karıştırma Ünitesi

Yavaş Karıştırma Ünitesi

Çöktürme Ünitesi

Filtrasyon Ünitesi

Temiz Su Deposu

Çamur Giderme Tesisleri ve

Kimyasal Maddeler Binası

Hamsu Girişinde Havalandırma ve ön ozonlamaya tabi tutulan sular 2.200 mm'lik çelik isale hattı ile tesisin hamsu giriş yapısına alınıp, ön klorlama yapıldıktan sonra (ozon ünitesi çalışmadığı zamanlarda) su enerji kırma perdesinden geçiriliyor. Daha sonra hızlı karıştırma ünitesinde negatif yüke sahip olan kolloidal yapıdaki maddeler suya ilave edilen pozitif yüklü alüminyum sülfat iyonları ile homojen bir şekilde karıştırılıyor. Alüminyum sülfatın etkisiyle hızlı karıştırıcıda yükleri nötrleştirilen kolloidal yapıdaki maddeler, yumak haline dönüşmesi için yavaş karıştırma ünitesine alınarak, kolloidal maddelerin birbirleriyle buluşması sağlanıyor. Tesiste 16 adet yavaş karıştırıcı odası mevcut. Çöktürme ünitesi hamsu içerisinde bulunan ve yavaş karıştırma ünitesinde flok haline gelmiş olan kolloidal maddelerin sudan ayrıldığı bir bölge. Tesiste çöktürme havuzları 4 gruptan oluşuyor. Her grup üç katlı olup her katta birbirine bağlı olarak çalışan üç adet çöktürme havuzu var.

Çöktürmeden çıkan su dört ayrı kanalda klorlandıktan sonra filtre ünitesine ulaştırılıyor. Buradaki klorlamadan maksat mangan oksidasyonunu sağlamak ve klor yan ürünlerinin oluşumu-

nu engellemek.

Filtre ünitesinden çıkan arıtılmış sular son klorlamaya tabi tutulduktan sonra temizsu haznelerine alınıyor.

Çelebi Mehmet Han Tesisleri'nde bir filtrenin yıkanması için yaklaşık 550 m<sup>3</sup> su tüketilmekte. Yıkama sonunda çamurlu olarak çıkan 11.000 m<sup>3</sup>/gün'lük su, iyileştirildikten sonra hamsu olarak kullanılmak üzere tesis girişine geri döndürüyor.

Filtre yıkaması ile oluşan çamurlu sular kısmen durulandıktan sonra duru sular tesise geri verilmek üzere dengeleme havuzuna çamurlar ise çamur susuzlaştırma ünitesine alınıyor. Çöktürme havuzlarından çıkan çamurlu sular ise 8.500 m<sup>3</sup>'lük çamur dengeleme havuzuna alınıyor. Bu havuzdaki duru sular kullanılmak üzere tesise geri gönderilirken, çamurlar ise çamur ünitesine iletiliyor.

### **Yıldırım Bayezid Han Arıtma Tesisi**

Kağıthane İçmesuyu Arıtma Tesisleri'nde hizmet veren ikinci önemli tesis Yıldırım Bayezid Han Arıtma Tesisi'dir. İstanbul'a temin edilen su, şehrin tarihinde görülmemiş bir düzeye ulaştığından bu suyu arıtacak arıtma tesisleri yetersiz kalmaktaydı. Bu nedenle Kağıthane'deki Yıldırım Bayezid Han Arıtma Tesisi 1995 yılında tamamen yenilenerek devreye sokulmuş.

### **Terfi Merkezi Ve Temiz Su Hazneleri**

Kağıthane Arıtma Tesisi'nde arıtılan



**Filtrasyon Ünitesi**





## TES-İŞ'ten

sular toplam hacmi 55.000 m<sup>3</sup> olan haznelerde toplandıktan sonra şebekeye cazibeli ve terfili olmak üzere iki şekilde veriliyor.

Verilen suyun % 50'si cazibe, % 50'si de terfi ile şebekeye verilmekte.

### Çamur Susuzlaştırma Ünitesi

Çelebi Mehmet Han ve Yıldırım Bayezid Han İçmesuyu Arıtma Tesisleri'nden çıkan çamurlar susuzlaş-

tırmak üzere çamur yoğunlaştırma haznelerine alınıyor.

### Dünyadaki Tüm Standartların Üzerinde Kaliteli Ve Kesintisiz Sağlıklı İçmesuyu

Kağıthane İçmesuyu Arıtma Tesisleri'nde içmesuyunun arıtılması noktasında dünyadaki en ileri teknolojileri uygulanmakta böylelikle İSKİ, içilebilir kalitedeki suyu İstanbullular'a ulaştırmakta.

Kağıthane İçmesuyu Arıtma Tesisleri çıkışı ile su dağıtım şebekelerinden her gün takriben İstanbul'da 350 noktadan numune alınıyor. Bu numuneler İSKİ'nin modern su kalite kontrol laboratuvarlarında analiz ediliyor.

Analiz sonuçları musluk suyu kalitesinin Dünya Sağlık Teşkilatı ve Avrupa Birliği standartlarının da üzerinde bir kalitede olduğunu göstermekte. Sonuç olarak İstanbullu'nun suyu içilebilir, dünyadaki standartların üzerinde kaliteli ve sağlıklı içmesuyu.



## Bizden Biri

**İSKİ Genel Müdürlüğü'nde çalışan Turgay Göztepe ile yaptığımız söyleşi çok keyifli geçti. Sorularımıza içtenlikle cevap veren Göztepe bize kendisini şöyle anlattı:**

1980 yılından beri İSKİ'de çalışıyorum. İlk önce Ömerli Su Arıtma Tesisleri'nde işe başladım. Makina ustasıydım, daha sonra usta başlığına yükseldim. 1993 ten sonra sendikayla beraber çalışmaya başladım 1996 yılında temsilci oldum. 2000 yılında baş temsilci oldum ve hala görevimin başındayım.

1955 Sivas doğumluyum, Sanat okulu mezunuyum. 2 çocuğum var. Fenerbahçeliyim ve eski futbolculardanım.

Boş zamanlarımda evimde çocuklarımla zaman geçiriyorum, aile yaşamını seviyorum. Bu arada sendikal yaşamı da çok seviyorum. Sendikaya ilgim babadan yadigar. Sendikacılık çok sevdiğim bir meslek. İşyerinde bir arkadaşaya yardım ettiğim zaman

çok mutlu oluyorum. Emekliliğimi hak ettim ama emekli olmamın sebebi bu.

Her sene düzenlediğimiz futbol, voleybol ve masa tenisi turnuvalarımız var. Bunları iş yerindeki arkadaşlarımızı birbirleri ile kaynaştırmak için yapıyoruz. Sosyal aktiviteler vasıtasıyla farklı birimlerdeki insanlar birbirini tanımış oluyorlar.

İş yeri ve sendika ilişkileri geleneksel olarak eskiden beri iyi. İki tarafta birbirini çok iyi anladığı için bu iş yürütmeye çalışıyoruz. Herzaman bir sonuca ulaşıyoruz. Sorunlar karşısında çözüm üretbiliyoruz. Sendika tarafından verilen eğitimlerin büyük faydası var.

En kötü sendikalı sendikasız olmaktan daha iyi. İş garantimiz var. Sendikamız her konuda arkamızda. Taşeronda çalışan arkadaşlarımızın gönüllerinden geçen ve dillendirdikleri konu sendikalı olmak. Taşeron arkadaşlar kendilerini soyutlanmış gibi görüyorlar. Her konuda biz örgütlülere göre eksikler.

Mevcut hükümetler kanun çıkarıyor ama uygulanmıyor. Mevcut kanunların uygulanabilirliği yok. Çıkan yasa aynen uygulanırsa bugün çoğu iş yerlerinde iş sağlığı ve iş güvenliği konusunda bütün sıkıntılar çözülür.

Özelleştirmeye tamamiyle karşıyız ama elimizden bir şey gelmiyor. Özel sektörün nasıl çalıştığını hepimiz biliyoruz. İnsanın suyunu çıkartıyorlar, hakkında % 50 sini veriyorlar. Kâr etmeyen hiçbir kurum özelleşmiyor. Sadece kâr eden kurumlar özelleşiyor.

Çalışma hayatım boyunca unutumadığım çok anım oldu. Ama bir tanesi benim için çok önemli. Oda şöyle: "Ömerli'de çalışıyoruz. 1986 yılı, çok kar yağmıştı. Saat 4 de vardiya nöbeti devraldım, kar yağışı nedeniyle bir hafta iş yerinde mahsur kaldım. Arkadaşlarla 1 hafta kuru ekmeği paylaştık. Bize helikopterle havadan ekme atmışlardı. Şimdiki şartlar çok iyi. Servis şartları çok iyi. 1986 yılında Ömerli'ye işe giderken kamyonun arkasında odun sobası yakardık üşümek için.

Sendikalı olmaktan, sendikalı bir iş yerinde çalışmaktan çok mutluyum. Ben bu işi çok seviyorum. En büyük dileğim sendikalı işçi sayısının 1980 lerdeki gibi 10 milyonların üstüne çıkması.

# TÜRK-İŞ'ten



TÜRK-İŞ: Mart Ayı Açlık ve Yoksulluk Sınırını Açıkladı



TÜRK-İŞ'ten Basın Açıklamaları







# TÜRK-İŞ Mart Ayı Açlık ve Yoksulluk Sınırını Açıkladı

*TÜRK-İŞ'in yaptırdığı "Açlık ve Yoksulluk Sınırı Araştırması'na göre Mart ayında 4 kişilik bir ailenin açlık sınırı bin 17 TL, yoksulluk sınırı ise 3 bin 311 TL oldu. Çalışanların mutfak harcaması yılbaşına göre üç ayda 32 TL artarken, yaşam maliyetindeki artış 103 TL oldu.*



(açlık sınırı) bin 16,59 TL olarak belirlendi. Gıda harcaması ile birlikte giyim, konut (kira, elektrik, su, yakıt), ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer harcamaların toplam tutarı (yoksulluk sınırı) ise 3 bin 311,38 TL oldu. Çalışanların mutfak harcaması yılbaşına göre üç ayda 32 TL artarken, yaşam maliyetindeki artış 103 TL oldu. Böylece yılbaşında sadece 33 TL artırılan asgari ücret mutfak harcamasındaki üç aylık artışa ancak denk duruma geldi.

Araştırmada "İnsan onuruna yakışır geçim koşullarını temel alan 'yeter ücret' dikkate alınmadan var olan asgari ücretle geçinebilmenin mümkün olduğu ileri sürülmüştü. Oysa Konfederasyonumuzun hesaplaması temel alındığında, yürürlükteki aylık net asgari ücretin ancak 3 hafta sağlıklı ve dengeli beslenebilmek için gerekli tutarı karşılayabildiği ortaya çıkmaktadır" denildi.

**Dört Kişilik Bir Ailenin Gıda İçin Yapması Gereken Asgari Harcama Tutarı Yüzde 0.94 Arttı**

TÜRK-İŞ'in araştırmasına göre Mart 2013 ayı itibariyle "mutfak enflasyonu"ndaki değişim şöyle oldu:

"Ankara'da yaşayan dört kişilik bir ailenin gıda için yapması gereken asgari

TÜRK-İŞ, çalışanların geçim koşullarını ortaya koymak ve temel ihtiyaç maddelerindeki fiyat değişikliğinin aile bütçesine yansımalarını belirlemek amacıyla her ay düzenli olarak yapılan

"açlık ve yoksulluk sınırı" araştırmasının 2013 Mart ayı sonuçlarını yayınladı. Dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken gıda harcaması tutarı



harcama tutarı bir önceki aya göre yüzde 0.94 oranında arttı.

-Yılın ilk üç ayı itibarıyla artış oranı yüzde 3.25 oldu.

-Gıda enflasyonunda oniki ay itibarıyla artış oranı yüzde 6.52 oranında gerçekleşti.

-Yıllık ortalama artış oranı ise yüzde 5.18 olarak hesaplandı.”

### **Tavuk Fiyatındaki Artış Sürdü**

Gıda harcaması çalışmasına temel alınan beslenme kalıbında yer alan ürünlerin fiyatlarında Mart 2013 itibarıyla gözlenen değişim şöyle:

“-Süt, yoğurt, peynir grubunda; önemli bir fiyat değişikliği görülmedi. Süt ürününün litre fiyatı markasına göre 1,99 lira ile 2,99 arasında olurken, yoğurt ve peynirde fiyat aralığının daha dar olduğu görüldü.

-Et, tavuk, balık, sakatat, bakliyat gibi ürünlerin bulunduğu grupta; artacağı yönünde haberler yapılmasına karşın et fiyatı aynı kalırken tavuk fiyatındaki artış bu ay yine arttı. Geçtiğimiz ay fiyat indirimi yapılan sakatat ürünlerinde önceki düzeyine yine gelindi. Yumurta fiyatı altılı pakette 1,95 lira ile düzeyini korudu. Balık fiyatları ise ortalamada fazla bir değişiklik göstermedi. Bakliyat ürünleri (nohut, mercimek, kuru fasulye, barbunya vb) fiyatları bu ay nohuttaki gerileme dışında aynı kaldı.

-Mevsim koşullarına göre büyük farklılık gösteren yaş sebze-meyve fiyatlarında bu ay yine artış görüldü. Geçtiğimiz ay ortalama kilogram fiyatı 3,12 lira olarak hesaplanan yaş sebzeyenin fiyatı bu ay 3,33 lira oldu. Hesaplama -her zaman olduğu gibi- pazarda bol bulunan mevsim ürünleri temel alındı. Örneğin dolmalık biber, çağla vb turfanda ürünler hesaplama

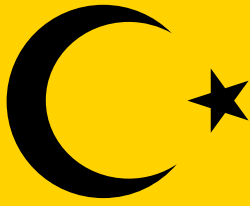
dışında tutuldu.

-Ekmek, pirinç, un, marna, irmik gibi ürünlerin bulunduğu grupta; bulgur fiyatı 10 kuruş ucuzladı, un fiyatında ise artış belirlendi.

-Son grup içinde yer alan gıda maddelerinden; tereyağı, margarin, zeytinyağı ve ayçiçeği yağı fiyatı bu ay yine aynı kaldı. Siyah zeytin fiyatı kiloda yaklaşık bir lira artarken, yeşil zeytin fiyatı aynı kaldı. Şeker, bal, reçel, pekmez, tuz fiyatı bu ay yine değişmedi, salça fiyatında 4 kuruşluk bir ayarlama görüldü. Baharat ürünleri (kimyon, nane, karabiber, vb) fiyatı da aynı kalırken, yağlı tohum ürünlerinden (ceviz, fındık, fıstık, ayçekirdeği vb) fındığın fiyatında gerileme görüldü. Çay ortalama kilogram fiyatı biraz arttı, ihlamur fiyatı ise değişmedi.



# TÜRK-İŞ'ten Basın Açıklamaları



## TÜRK-İŞ: Terör İnsanlık Suçudur

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, AK Parti Genel Merkezi'ne ve Adalet Bakanlığı'na yapılan saldırılarla ilgili bir açıklama yaptı.

Açıklamada şunlara yer verildi:

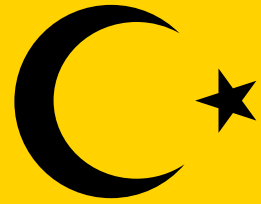
"Saldırı, korkanların kullandığı il-

kel bir dildir. Çaresizliğin ifadesidir.

Terör ve kaba kuvvetle hiçbir sorunun çözülemeyeceğini ve hiçbir mesaj verilemeyeceğini anlamaktan yoksun mihraklar, dün gece Ak Parti Genel Merkezi ve Adalet Bakanlığı'na yaptıkları saldırılarla içine düştükleri acizliği bir kez daha sergilemiştir.

Terör bir insanlık suçudur. Türkiye'de barış dilinin hakim olmasını isteyen TÜRK-İŞ, AK Parti Genel Merkezi'ne ve Adalet Bakanlığı'na yapılan saldırıları kınamakta, saldırıları yapanların amaçlarına ulaşamayacaklarına olan inancını bir kez

daha dile getirmektedir."



## TÜRK-İŞ'ten Saldırıya Kınama

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, Türkiye Haber-İş Sendikası'nda 19 Mart 2013 tarihinde yaşanan saldırı ile

kurulları, genel kurullardır. Hizmet yarışı sendika genel kurullarında gerçekleştirilir.

Tüm bu kurullarda uzlaşma dilinin öne çıkması, hizmet yarışının demokratik kurallar içinde verilmesi ve barış dilinin kullanılması son derece önemlidir.

Sorunların çözümü yolunda silah kullanılması, taşlı sopalı saldırılar, şiddet uygulanması sendikaların varoluş nedenine aykırıdır.

Şiddet kullanmanın haklı bir nedeni olamaz. Her türlü şiddete karşı olan TÜRK-İŞ, yapılan saldırıyı kınamakta, sendikacıları demokratik zeminde mücadele etmeye çağırmakta, yaralı vatandaşlarımıza acil şifalar dilemektedir.”



## TÜRK-İŞ'ten Çanakkale Zaferi Mesajı

İlgili bir açıklama yaptı.

Yönetim Kurulu açıklamasında şunlara yer verdi:

“Türkiye Haber-İş Sendikamızda dün silahların da kullanıldığı çirkin bir saldırı gerçekleşmiştir.

Sendikalar, demokrasinin mihenk taşıdır. Var olduklarından bu yana ülkemizin demokratikleşmesi yolunda büyük mücadeleler veren sendikaların, kendi iç bünyelerinde demokratik kuralları harfiyen işletmelerinin önemi açıktır.

Sendikalarda sorunların çözüm yeri, yönetim kurulları, başkanlar

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, Çanakkale Zaferi'nin 98'nci yıldönümü nedeniyle bir mesaj yayımladı.

Mesajda şunlara yer verildi:

“Çanakkale Zaferi, eşine az rastlanır bir kahramanlık destanı olduğu kadar inancın ve kararlılığın da en çarpıcı simgelerinden biridir.

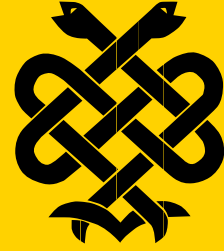
Çetin koşullar ve imkansızlıklar içinde, büyük fedakarlıklarla kazanılan bu zafer Türk Milleti'nin onuru, gururu olmuş, imkansızlıklar içinde verilen bu mücadele bütün dünyaya vatan sevgisinin ve azmin kuvve-

tini göstermiştir.

Mustafa Kemal Atatürk, Çanakkale Savaşlarında sergilediği kahramanlıkları ve askeri dehasıyla adını tüm dünyaya duyurmuş, Conkbayırı'nda, Anafartalar'da verilen mücadele ile destanlar yazılmış, Kurtuluş Savaşı'nın temeli Çanakkale'de atılmıştır.

Çanakkale savaşlarında canlarını bağımsızlık ve vatan için feda eden kahramanlarımızı rahmetle, şükranla yadediyor, Şehitleri Anma Günü olarak da kutlanan bu anlamlı günde, bu zaferi bize armağan eden Mustafa Kemal Atatürk'ü ve aziz şehitlerimizi saygıyla anıyoruz.

Türk Milleti, bu dirilişi gerçekleştirenleri asla unutmayacaktır.”



## TÜRK-İŞ: “Sağlık Emekçileri Yaşamımızın Güvencesidir

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, 14 Mart Tıp Bayramı nedeniyle bir açıklama yaptı.

Açıklamada, şöyle denildi:

“Ülkelerin en önemli gelişmişlik göstergelerinden biri, sağlık alanında verilen hizmetlerin kalitesi olduğu kadar sağlık alanında görev yapan emekçilere hak ettiği biçimde sahip çıkabilme kabiliyetidir.

Bugün ülkemizde, sağlık emekçileri önemli mağduriyetler içindedir. “İnsan onuruna yakışır iş” kavramı sağlık emekçileri için de hayata geçirilmemekte, yaşamımızın güven-



cesi sağlık emekçileri mesleklerinin değersizleştirilme endişesi ile ciddi sıkıntılar yaşamaktadır.

Hükümet, sağlık çalışanlarının taleplerine kulak vermeli, insan hayatı için fedakarca çalışan sağlık emekçilerinin mağduriyetleri bir an önce giderilmelidir.

TÜRK-İş, tüm sağlık emekçilerinin 14 Mart Tıp Bayramı'nı kutlamakta, bu vesileyle, emekçilerin haklarının hiçe sayılmadığı bir Türkiye özlemini dile getirmektedir."



## TÜRK-İş'ten 8 Mart Dünya Kadınlar Günü Mesajı

TÜRK-İş Yönetim Kurulu 8 Mart Dünya Kadınlar Günü nedeniyle mesaj yayınladı. Mesajda şunlara yer verildi:

"Bugün ölkemizde kadınlar, kadına dair sorunların özölmesi için on yıllardır atılan adımlara rağmen hala, yaşam koşullarından eğitime, istihdamdan sosyal güvenlik ve sağlık haklarına, analığın korunmasından ücret düzeyine kadar birçok sorunla iç içe yaşamaktadır. Kadınlara yönelik sosyal dışlama da önemli ölçüde devam etmektedir.

Küresel ekonominin dayattığı işsizlik ile güvencesiz çalışma koşullarından en çok kadınlar etkilenmekte ve ekonomik krizlerin aile hayatına yansıyan yıkıcı etkileri de en çok kadınları mağdur etmektedir.

Ölkemizde işgücü piyasasına da-

hil olan ya da olamayan tüm kadınlarımızın yaşadığı sorunlara çözüm üretmek toplumsal bir görev olarak karşımızda durmaktadır.

İş yaşamında "ucuz emek", "yedik iş gücü" kavramları en çok kadın işçilerde kendisini bulmakta, kayıt dışı istihdamın en önemli kaynağını kadınlar oluşturmakta, taşeron işçiliğin en olumsuz etkilerini kadınlar yaşamaktadır.

Eve iş verme, yarı zamanlı çalışma gibi esnek çalışma biçimlerinin en olumsuz hallerini kadınlarımız yaşamakta, kadınlarımız, emek yoğun işlerde düşük ücretle, sosyal güvenceden ve örgütlenmeden yoksun bir şekilde çalıştırılmaktadır.

Aynı zamanda birer "anne" de olan kadın çalışanlarımız güvence- li çalıştıkları koşullarda bile ocuk bakımı problemi ile karşı karşıya olabilmekte, kadınlarımız, yaşlı ya da engelli bakımı nedeniyle üretim sürecinin dışında kalabilmektedir.

Kaynağını anayasamızdan alan eşitlik ilkesinin kadına muhatap tüm kesimler tarafından birebir gözetilmesi önem kazanmaktadır. Sosyal devlet kavramının kadının her platformda yaşam kalitesini iyileştirebilir düzeyde genişletilmesinin ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına yönelik yapılacak tüm yasal düzenlemelerde kadınların bir "birey" olarak yer almasının önemi de açıktır.

Diğer yandan kadınlarımız kaynağını en ilkel düşünce biçiminden alan töre cinayetlerine maruz kalabilmekte; aile içi şiddet can kayıplarına neden olabilmekte, erken yaşta evlilik zorlamaları ve okula göndermeme yaklaşımları kız çocuklarımızın geleceğini karartabilmektedir.

Tüm bu olumsuz yansımaların bertaraf edilebilmesinde yasal yap-

tırımların önemi çok büyüktür ve hiç şüphesiz ki, hayatın her alanındaki kadın mağduriyeti karşısında yasaları bulmalıdır.

Ancak görölmektedir ki, kadına dair kimi sorunların nedenini, yasal yetersizliklerin yanı sıra "kadına bakış açıısındaki arpıklık" oluşturmaktadır. En mükemmel yasalar da çıkarılsa, kadını ikinci sınıf vatandaş olarak gören zihniyet tarihe gömülmediği sürece, kadına ilişkin sorunların yaşanmaya devam edeceği açıktır. Bu engeli geniş ölçüde ve kalıcı bir biçimde aşabilmemizin tek yolu eğitimidir. Yaşananlar, çocuklarımızın ilköğrenimden başlayarak eşitlikler konusunda eğitilmesinin zorunluluğunu; ayrıca yetişkin eğitimleri konusunda da sosyal sorumluluk projelerine yer verilmesinin gerekliliğini ortaya çıkarmıştır.

Kadınların tam zamanlı istihdamının sağlanması için kreş ve bakım hizmetlerinin sosyal devletin sorumluluğunda özölmesi gerekmektedir. Ebeveyn izninin çıkarılması halinde ise erkekler de "babalık" görevlerini yerine getirebilecek ve kadınlar da uzun süre istihdamdan uzak kalmayacaktır. Okul öncesi eğitim yaygınlaştırılmalıdır. Bu durumun çocukların gelişimlerini de destekleyeceği kesindir.

Kadınlar yaratıcı, yetenekli, sağduyulu oldukları kadar, şefkatlidir, sevgi doludur. Yönetim mekanizmalarında, siyasette ve toplumun her biriminde kadınların da bulunduğu bir ölkede sosyal barışa doğru daha önemli adımlar atılacağı açıktır.

Bu anlayış ve umutla TÜRK-İş olarak başta kadın işçilerimiz olmak üzere, Türkiye'deki ve dünyadaki tüm kadınların Dünya Kadınlar Günü'nü kutluyor, onlara şükranlarımızı, saygılarımızı, sevgilerimizi sunuyoruz."

# YURT'tan \*



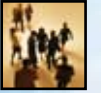
**Hanehalkı İşgücü İstatistikleri Açıklandı  
2012 Yılında İşsizlik Oranı Yüzde 9.2, Tarım Dışı İşsizlik Oranı Yüzde 11.5 Oldu**



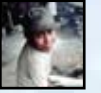
**Türkiye, OECD Ülkeleri Arasında Kadın İstihdamında  
En Alt Sırada**



**Kadın Nüfus, Türkiye Nüfusunun  
Yüzde 49.8'ini Oluşturdu**



**Çocuk İşgücü Anketi Sonuçları Açıklandı**



**SGK Birçok Konuda Yeni Düzenlemeye Gitti**



**SGK Prim Borçları ile İlgili Açıklama Yaptı**



**İstirahatli Sigortalıların İşlerinde Çalışmadıklarına  
Dair Bildirim Sürelerinde Değişiklik Yapıldı**







## Hanehalkı İşgücü İstatistikleri

Açıklandı

2012 Yılında  
İşsizlik Oranı  
Yüzde 9.2,  
Tarım Dışı  
İşsizlik Oranı  
Yüzde 11.5  
Oldu

Türkiye genelinde, 2012 yılında işsiz sayısı ve işsizlik oranında gerileme yaşandı. İşsiz sayısı 2012 yılında bir önceki yıla göre 97 bin kişi azalarak 2 milyon 518 bin kişiye düştü. İşsizlik oranı ise 0.6 puanlık azalış ile yüzde 9.2 seviyesinde gerçekleşti. İşsizlik oranı bu düzeyi ile Orta Vadeli Program'da 2012 yılı için yüzde 9 olarak tahmin edilen hedefin 0.2 puan üzerine çıktı.

Kentsel yerlerde işsizlik oranı 0.8 puanlık azalışla yüzde 11.1, kırsal yerlerde ise 0.3 puanlık azalışla yüzde 5.5 oldu.

#### **Tarım Dışı İşsizlik Oranı Yüzde 11.5**

Türkiye genelinde 2012 yılında tarım dışı işsizlik oranı bir önceki yıla göre 0.9 puanlık azalışla yüzde 11.5 se-

viyesinde gerçekleşti. Tarım dışı işsizlik oranı kentsel yerlerde 0.9 puan azalışla yüzde 11.4, kırsal yerlerde ise 0.9 puan gerilemeyle yüzde 11.9 düzeyinde belirlendi.

#### **Genç Nüfusta İşsizlik Oranı Yüzde 17.5**

2012 yılında genç nüfusta işsizlik oranı bir önceki yıla göre geriledi. 15-24 yaş grubundaki genç nüfusta işsizlik oranı 2012 yılında bir önceki yıla göre 0.9 puanlık azalışla yüzde 17.5 düzeyine indi. Kentsel yerlerde genç işsizliği 2011 yılına göre 0.9 puan azalışla yüzde 20.3'e, kırsal yerlerde 0.8 puan azalışla yüzde 11.9'a geriledi.

#### **İstihdam Edilenler 711 Bin Kişi Arttı**

İstihdam edilenlerin sayısı 2012 yılı-

lında, bir önceki yıla göre 711 bin kişi artarak 24 milyon 821 bin kişiye yükseldi. 2012 yılında, tarım sektöründe çalışan sayısı 46 bin kişi azalırken, tarım dışı sektörlerde çalışan sayısı 757 bin kişi arttı.

#### **İstihdam Edilenlerin Yüzde 19.1'i Sanayide Yer Aldı**

İstihdam edilenlerin yüzde 24.6'sı tarım, yüzde 19.1'i sanayi, yüzde 6.9'u inşaat, yüzde 49.4'ü ise hizmetler sektöründe yer aldı. Bir önceki yıl ile karşılaştırıldığında hizmet sektörünün istihdam edilenler içindeki payı 1.3 puan artarken, tarım sektörünün payı 0.9 puan, sanayi sektörünün payı 0.4 puan, inşaat sektörünün payı ise 0.1 puan azaldığı görüldü.

#### **İstihdam Oranı Yüzde 45.4 Olarak Gerçekleşti**

İstihdam edilenlerin oranı, bir önceki yıla göre 0.4 puanlık bir artış gösterek yüzde 45'ten yüzde 45.4'e yükseldi. İstihdam oranı bu düzeyi ile, hükümetin OVP'de 2012 yılı için öngördüğü yüzde 45.2'nin 0.2 puan üzerinde gerçekleşmiş oldu.

#### **İşgücüne Katılma Oranı Yüzde 50**

Türkiye genelinde işgücüne katılma oranı, 2012 yılında bir önceki yıla göre 0.1 puan artarak yüzde 50 oldu. Erkeklerde işgücüne katılma oranı bir önceki yıla göre 0.7 puanlık azalışla yüzde 71, kadınlarda ise 0.7 puanlık artışla yüzde 29.5 olarak gerçekleşti.

#### **En Yüksek İşsizlik Oranı Yüzde 12.4 ile Güneydoğu Anadolu Bölgesinde Gerçekleşti**

İşsizlik oranının en yüksek olduğu bölge yüzde 12.4 ile Güneydoğu Anadolu (TRC) bölgesi iken, en düşük olduğu bölge yüzde 6.1 ile Batı Karadeniz (TR8) bölgesi oldu. Erkeklerde işsizlik oranının en yüksek olduğu bölge yüzde 13 ile Güneydoğu Anadolu (TRC) bölgesi iken, kadınlarda yüzde 14.4 ile İstanbul (TR1) bölgesi olarak belirlendi.





### **En Yüksek İstihdam Artışı 282 Bin Kişi İle İstanbul Bölgesinde Oldu**

En yüksek istihdam artışı 282 bin kişi ile İstanbul (TR1) bölgesinde gerçekleşti. Buna karşılık en fazla istihdam azalışı Batı Karadeniz (TR8) bölgesinde görüldü. Bu bölgede toplam istihdam 70 bin kişi azaldı.

Bölgelerdeki istihdamın sektörel dağılımına bakıldığında, tarım sektörünün payının en yüksek olduğu bölge yüzde 55,2 ile Doğu Karadeniz (TR9),

sanayi sektörünün payının en yüksek olduğu bölge yüzde 38 ile Doğu Marmara (TR4) ve yüzde 36,7 ile İstanbul (TR1), hizmetler sektörünün payının en yüksek olduğu bölgeler ise yüzde 63,3 ile Batı Anadolu (TR5) ve yüzde 62,7 ile İstanbul (TR1) bölgeleri oldu.

### **İşgücüne Katılma Oranının En Yüksek Olduğu Bölge Yüzde 55.5 İle Doğu Karadeniz Bölgesi**

En yüksek işgücüne katılma oranı

yüzde 55.5 ile Doğu Karadeniz (TR9) bölgesinde gerçekleşti. Erkeklerde işgücüne katılma oranının en yüksek olduğu bölge yüzde 73.5 ile İstanbul (TR1) bölgesi, kadınlarda ise yüzde 43.1 ile Doğu Karadeniz (TR9) bölgesi oldu.

### **En Yüksek İşsizlik Oranı Yüzde 21.3 İle Mardin, Batman, Şırnak, Siirt'te**

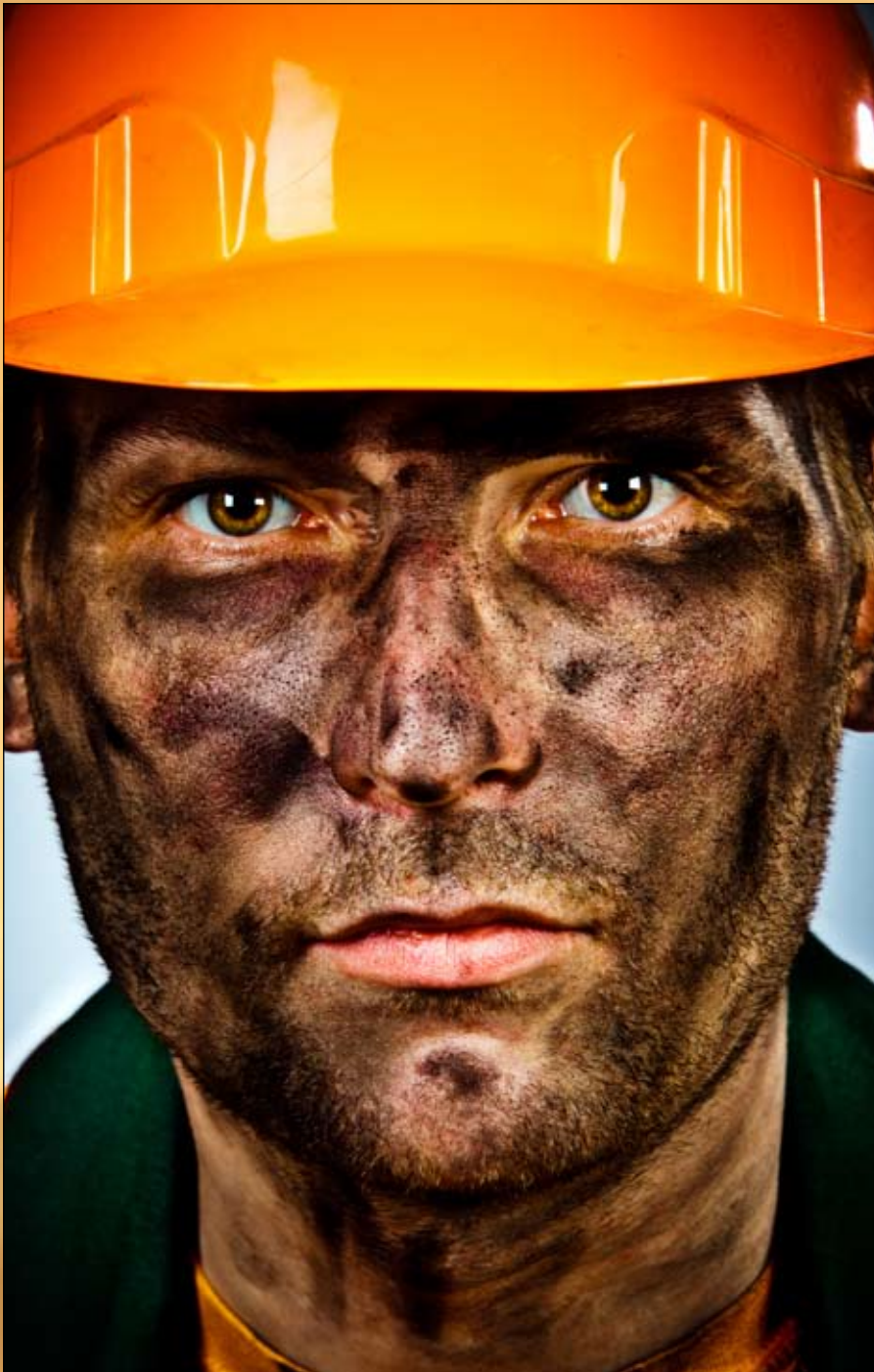
Düzyey 2 (26 Bölge) sonuçlarına göre işsizlik oranının en yüksek olduğu bölge yüzde 21.3 ile Mardin, Batman, Şırnak ve Siirt illerini kapsayan TRC3 bölgesi olurken, bunu yüzde 14.8 ile İzmir takip etti. İşsizlik oranının en düşük olduğu bölge ise yüzde 4.4 ile Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya ve Uşak illerini içeren TR33 bölgesi oldu.

### **İstihdam Edilenlerin Yüzde 18,1'i İstanbul'da Yaşadığı Görüldü**

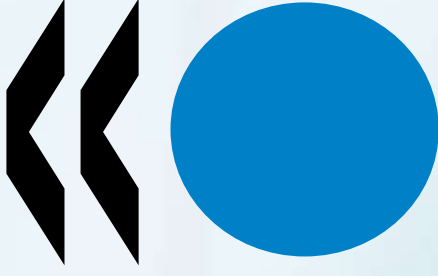
Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfusun yüzde 18.1'ini barındıran İstanbul (TR10), toplam istihdamın da yüzde 18.1'ine sahip olduğu görüldü. Çalışma çağındaki nüfus içindeki payı yüzde 6.7 olan TR51 (Ankara) bölgesi toplam istihdamın yüzde 6.5'ine sahip oldu. TR31 (İzmir) bölgesinin çalışma çağındaki nüfus içindeki payı yüzde 5.7 iken, toplam istihdamın yüzde 5.7'sine ulaştı. Buna karşılık, çalışma çağındaki nüfusun yüzde 3.9'una sahip olan Şanlıurfa ve Diyarbakır illerini kapsayan TRC2 bölgesinin toplam istihdam içindeki payı yüzde 2.3 düzeyinde belirlendi.

### **İşgücüne Katılma Oranının En Yüksek Olduğu İller Zonguldak, Karabük, Bartın**

En yüksek işgücüne katılma oranı yüzde 58.1 ile Zonguldak, Karabük ve Bartın illerini kapsayan TR81 bölgesinde gerçekleşti. Bunu yüzde 56.9 ile Antalya, Isparta ve Burdur'u içeren TR61 bölgesi izledi. En düşük işgücüne katılma oranı ise yüzde 28.8 ile Şanlıurfa ve Diyarbakır'ı kapsayan TRC2 ve yüzde 35 ile Mardin, Batman, Şırnak ve Siirt illerini kapsayan TRC3 bölgesi oldu.







# Türkiye, OECD Ülkeleri Arasında Kadın İstihdamında En Alt Sırada

İstihdamın ekonomik döngüden etkilendiği vurgulanan çalışmada, bunun yanında hükümet politikalarının uzun vadede eğitim, gelir desteği, kadın ve dezavantajlı grupların istihdamını destekleyici uygulamalarda büyük ölçüde belirleyici olduğu ifade edildi.

Çalışmada yer alan verilere göre, Türkiye, OECD ülkeleri arasında kadın istihdamında en alt sırada kendine yer bulabildi. 2000 yılında yüzde 26,2 olan kadın istihdam oranı, küresel ekonomik krizin baş gösterdiği 2008 yılında yüzde 23,5'e geriledi. Kadın istihdamı daha sonra artış eğilimine girerek 2011 yılında yüzde 27,8'e yükseldi. Kadın istihdamında 2011 yılı

*OECD'nin, çevre, ekonomi ve sosyal alanlara ilişkin istatistiklere yer verdiği "Factbook 2013" başlıklı çalışmasında, 2011 yılı verileri kullanılarak istihdamdaki durum değerlendirildi. Çalışmada yer alan verilere göre, Türkiye, OECD ülkeleri arasında kadın istihdamında en alt sırada kendine yer bulabildi.*

OECD ortalaması ise yüzde 56,7 oldu.

Türkiye, kadın istihdamındaki düşük oran nedeniyle erkek istihdamı yüzde 69,3 olmasına rağmen, toplam istihdamda yüzde 48,4'le OECD ülkeleri arasında son sırada yer aldı.

Çalışmada, 2011 yılı erkek istihdamında OECD ortalamasının yüzde 73, toplam istihdam oranının ortalama yüzde 64,8 olduğu kaydedildi.

sahip olup, kendi kendilerinin patronu olmak istediklerinde bu tür bir istihdam biçimine yöneldiklerine yer verildi.

Çalışmanın dikkat çeken tespitlerinden biri, kadın istihdamında son sırada yer alan Türkiye'nin, istihdam edilenler arasında kendi işinin patronu

## **Kendi İşini Kurtarmak Hayat Kurtarıcı**

OECD çalışmasında, kendi işinde çalışmanın hayat kurtarıcı bir strateji olduğu, kişilerin çalışacak başka bir iş bulamamaları durumunda veya girişimci bir ruha







## YURT'tan •

olan kadın oranında yüzde 48,4 ile ilk sırada yer alıyor olması. Kadınların istihdama katılma

sürecinde ve çalışma hayatında karşı karşıya kaldıkları engel ve zorlukları aşma çabaları ile kadın girişimciliğini teşvik eden politikaların bu konuda etkili olduğu belirtiliyor.

Türkiye, sadece kadınlarda değil, erkeklerde de kendi işinin patronu olma konusunda yüzde 34,2 ile ilk sırada bulunuyor. Kadın ve erkekler için 2000 yılı oranları ise sırasıyla yüzde 64,7 ve 46,5 olarak gerçekleşmişti.

Sonuç olarak, aradan geçen 11 yıllık süre içerisinde kendi işinin patronu olan kişilerin oranı azalmasına rağmen Türkiye, bu alanda ilk sırada olma özelliğini korudu.

### **Part-Time Çalışma**

Çalışmada, istihdam biçimlerinden biri olan part-time çalışmanın daha çok çocuğuyla ilgilenen kadınlar veya büyüklerine bakmakla yükümlü olanlar gibi, ailevi nedenlerle tam zamanlı iş-

çama k istemeyenlerce tercih edildiği belirtildi.

OECD çalışmasında ayrıca, part-time çalışmanın, çok sayıda OECD ülkesinde tercih temelli olduğuna işaret edildi.

2011 verilerine göre, part-time ça-



alışma oranı Türkiye'de yüzde 11,7. 2005 yılında yüzde 5,6 olan bu rakamın, son 6 yıl içerisinde 2 katından fazla artış gösterdiği görülüyor. Bu artışta işgücüne ve istihdama katılan kadınların sayısının artması ve genç nüfus oranının yüksek olmasının etkili olduğu belirtiliyor.

Part-time çalışanların OECD üyesi ülkelerdeki ortalaması ise yüzde 16,5 düzeyinde. Part-time çalışmanın en fazla gö-

rüldüğü ülke ise yüzde 37 ile Hollanda.



TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU

# Kadın Nüfus, Türkiye Nüfusunun Yüzde 49.8'ini Oluşturdu

*Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2012 yılı kadın istatistiklerini yayınladı. Kadın nüfus, Türkiye nüfusunun yüzde 49.8'ini oluşturdu. Kadın nüfusun yüzde 24.4'ünü 0-14 yaş grubu, yüzde 16.3'ünü 15-24 yaş grubu, yüzde 31'ini 25-44 yaş grubu, yüzde 19.8'i 45-64 yaş grubu ve yüzde 8.5'ini 65 ve daha yukarı yaş grubundaki nüfus meydana getirdi.*

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2012 yılı kadın istatistiklerini yayınladı. Kadınların sosyal ve ekonomik konumlarını iyileştirmek için sorumluluğu bulunan tüm taraflarca çalışmalar yapılması ve olumsuz göstergelerin iyileştirilmesi gerektiği bir gerçek olduğuna dikkat çeken TÜİK, bu alanda gerekli politikaların oluşturulması ve oluşturulan politikaların sağlıklı bir şekilde izlenebilmesi amacıyla, TÜİK web sayfasında 16 başlık altında 120 göstergeli Toplumsal Cinsiyet Göstergeleri Veri Seti yayımlandığını bildirdi. TÜİK, ayrıca, bu veri setini içeren toplumsal cinsiyet ile ilgili istatistik ve göstergeler bir araya getirilerek "İstatistiklerle Kadın, 2012" yayını olarak 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'ne özel olarak yayımlandığını ifade etti.

TÜİK'in verilerine göre 75 milyon 627 bin 384 kişi olarak belirlenen Türkiye nüfusunun yüzde 49.8'ini 37 milyon 671 bin 216 kişiyle kadın nüfus oluşturdu. Yüzde 50.2'si ise erkek nüfustan meydana geldi. Kadın nüfusun yüzde 24.4'ünü 0-14 yaş grubu, yüzde 16.3'ünü 15-24 yaş grubu, yüzde 31'ini 25-44 yaş grubu, yüzde 19.8'i 45-64 yaş grubu ve yüzde 8.5'ini 65 ve daha yukarı yaş grubundaki nüfus oluşturdu.

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2012 sonuçlarına göre Türkiye'de 30.1 olan ortanca yaş, kadınlarda 30.6, erkeklerde ise 29.5 olarak gerçekleşti.

## **Kadın Nüfusun Doğuşta Beklenen Yaşam Süresi Erkek Nüfustan Yüksek**

Doğuşta beklenen yaşam süresinin 2013 yılında kadınlar için 79.2, erkekler için 74.7 yıl olması tahmin edildi. Düzenli olarak artan doğuşta beklenen yaşam süresinin 2023 yılında, kadınlar için 80.2 erkekler için ise 75,8 yıl olacağı öngörüldü.

## **2011 Yılında İlk Evliliğini Yapan Kadınlarda Ortalama İlk Evlenme Yaşı 23.3**

İlk evliliğini 2011 yılında yapmış kadınların ortalama ilk evlenme yaşı 23.3 iken bu yaş erkeklerde 26.6'dır. 2011 yılında 120 bin 117 çift boşandı. Boşanma nedenlerine bakıldığında, eşlerin sorumsuz ve ilgisiz davranması yüzde







26.6 ile ilk sırayı aldı. Daha sonra sırasıyla, yüzde 23.4 ile diğer nedenler, yüzde 20.8 ile şiddet ve yüzde 16.8 ile aldatma geldi.

Evli çiftlerin ilk evlilikleri göz önüne alındığında, çiftlerin yüzde 93.7'si hem resmi hem de dini nikahla, yüzde 3'ü ise sadece dini nikahla evlendi. Akriba evliliği yapanların oranı yüzde 23.3, görücü usulüyle, kendi görüşü sorulmadan aile kararıyla evlenenlerin oranı ise yüzde 9.4 oldu.

### **Eğitim Seviyelerine Göre Okullaşma Oranlarında Kadın Ve Erkekler Arasında Önemli Bir Fark Gözlenmedi**

Okuryazarlık oranı kadınlarda yüzde 92.2 iken erkeklerde yüzde 98.3 oldu. 2011-2012 öğretim yılında ilköğretimde okullaşma oranı kadınlarda yüzde 98.6, erkeklerde yüzde 98.8, ortaöğretimde okullaşma oranı kadınlarda yüzde 66.1, erkeklerde yüzde 68.5, yükseköğretimde okullaşma oranı kadınlarda yüzde

35.4, erkeklerde yüzde 35.6 oldu,

### **Kadınlar Tütün ve Tütün Mamulünü Bırakmayı Erkeklerden Daha Fazla Denedi**

Tütün ve tütün mamulü kullananlar içinde tütün ve tütün mamulünü bırakmayı deneyen kadınların oranı yüzde 44.9, erkeklerin oranı ise yüzde 41.8 olarak belirlendi.

### **Çalışan Kadınların Yaklaşık Üçte Biri Ücretsiz Aile İşçisi**

2012 yılında işgücüne katılım oranı kadınlarda yüzde 29.5 iken erkeklerde yüzde 71 oldu. İstihdam edilen kadın nüfus oranı yüzde 26.3, erkek nüfus oranı ise yüzde 65 tahmin edildi. Ücretli veya yevmiyeli olarak çalışan kadınların oranı yüzde 54.3 iken kendi hesabına çalışan kadınların oranı yüzde 10.8 olarak belirlendi. Ücretli veya yevmiyeli olarak çalışan erkeklerin oranı yüzde 66.5, kendi hesabına çalışan erkeklerin oranı ise yüzde 22.3. İşsizlik oranı,

kadınlarda yüzde 10.8, erkeklerde ise yüzde 8.5. 15-24 yaş grubundaki genç nüfusta işsizlik oranına bakıldığında, oran kadınlarda yüzde 19.9, erkeklerde ise yüzde 16.3. Çalışan kadınların yüzde 70.1, erkeklerin ise yüzde 71.2'si çalıştığı işten memnun.

### **Hanelerdeki Küçük Çocukların Bakımını Yüzde 89.6 Oranında Anneler Üstlendi**

0-5 yaş grubunda çocukların yaşadığı hanelerde çocuk bakımını yüzde 89.6 oranında anneler üstlenirken yüzde 1.5'ini babalar üstlendi. Çocukların yüzde 2.4'ünün bakımı kreşler tarafından sağlandı.

### **Kadınlar Siyasi Alanda Erkeklerle Göre Çok Daha Az Katılım Sağladı**

Türkiye Büyük Millet Meclisi'ndeki kadın milletvekili oranı 1935 yılında yüzde 4.5 iken, 2012 yılında bu oran yüzde 14.4'e yükseldi. Kadın bakan sayısı ise 1 olarak belirlendi.





# Çocuk İşgücü Anketi Sonuçları Açıklandı

**Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Türkiye genelinde 6-17 yaş grubundaki çocuk sayısının, 2012 yılı Ekim, Kasım ve Aralık aylarında uygulanan Çocuk İşgücü Anketi sonuçlarına göre 15 milyon 247 bin olduğunu; çalışan çocuk sayısının 6-14 yaş grubunda 292 bin, 15-17 yaş grubunda ise 601 bin kişi olarak gerçekleştiğini bildirdi.**

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Türkiye genelinde 6-17 yaş grubundaki çocuk sayısının, 2012 yılı Ekim, Kasım ve Aralık aylarında uygulanan Çocuk İşgücü Anketi sonuçlarına göre 15 milyon 247 bin olduğunu; çalışan çocuk sayısının 6-14 yaş grubunda 292 bin, 15-17 yaş grubunda ise 601 bin kişi olarak gerçekleştiğini bildirdi.

TÜİK, 2012 yılı Çocuk İşgücü Anketi sonuçlarını açıkladı.

Buna göre, Türkiye genelinde 6-17 yaş grubundaki çocuk sayısı, 2012 yılı Ekim, Kasım ve Aralık aylarında uygulanan Çocuk İşgücü Anketi sonuçlarına göre 15 milyon 247 bin olarak gerçekleşti.

Kurumsal olmayan nüfusun yüzde 20,6'sını 6-17 yaş grubu çocuklar oluştururken, bu yaş grubundaki çocukların yüzde 66,5'i kentsel, yüzde 33,5'i kırsal kesimlerde bulunuyor.

Çocukların yüzde 91,5'i bir okula devam etmiyor. Yaş grupları itibarıyla 6-14 yaş grubundaki çocukların yüzde 97,2'si, 15-17 yaş grubundaki çocukların ise yüzde 74,7'si okula devam ediyor.

## **İstihdam edilen çocukların yüzde 68,8'i erkek**

Anket sonuçlarına göre, çalışan çocuk sayısı 6-14 yaş grubunda 292 bin kişi, 15-17 yaş grubunda ise 601 bin kişi olarak gerçekleşti.

Ekonomik faaliyette bulunan 6-17







## YURT'tan •

yaş grubundaki çocukların istihdam oranı yüzde 5,9 olurken,

bu yaş grubundaki istihdam oranı 2006 yılı sonuçlarına göre aynı düzeyde kaldı, çalışan çocuk sayısında 3 bin kişilik artış gerçekleşti. Çocukların istihdam oranı, 6-14 yaş grubunda yüzde 2,6, 15-17 yaş grubunda ise yüzde 15,6 oldu.

Türkiye genelinde 6-17 yaş grubunda istihdam edilen çocukların yüzde 44,8'i kentsel, yüzde 55,2'si kırsal yerlerde yaşıyor. Bunların yüzde 68,8'ni erkek ve yüzde 31,2'sini ise kız çocukları oluşturuyor.

### **Çalışan çocukların yüzde 49,8'i bir okula devam ediyor**

Anket sonuçlarına göre, çalışan çocukların yüzde 49,8'i bir okula devam ederken, yüzde 50,2'si okula gitmiyor. Yaş grupları itibarıyla 6-14 yaş grubundaki çalışan çocukların yüzde 81,8'i, 15-17 yaş grubundaki çalışan çocuk-

ların ise yüzde 34,3'ü bir okula devam etmiyor.

Okula devam eden 6-17 yaş grubundaki çocukların yüzde 3,2'si ekonomik işlerde ve yüzde 50,2'si ev işlerinde faaliyet gösterirken, yüzde 46,6'sı herhangi bir faaliyette bulunmuyor. Bu yaş grubunda okula devam etmeyen çocukların yüzde 34,5'i ekonomik işlerde ve yüzde 38,8'i ev işlerinde faaliyet gösterirken, yüzde 26,7'si herhangi bir faaliyette bulunmuyor.

### **399 bin çocuk tarım sektöründe**

Çalışan çocukların yüzde 44,7'si (399 bin kişi) tarım sektöründeyken, yüzde 24,3'ü (217 bin kişi) sanayi ve yüzde 31'i (277 bin kişi) hizmet sektöründe yer aldı.

Sektör bazındaki sonuçlar, 2006 yılı sonuçlarıyla karşılaştırıldığında tarım sektörünün istihdam edilenler içindeki payı 8,1 puan artarken, sanayi sektörünün payı 6,6 puan ve hizmet sektörünün payı ise 1,5 puan azaldı.

İşteki duruma göre çocukların yüzde 52,6'sı (470 bin kişi) ücretli veya yevmiyeli, yüzde 46,2'si (413 bin kişi) ise ücretsiz aile işçisi olarak çalışıyor.

### **Yüzde 49,2'si ev işlerinde faaliyette bulunuyor**

Anket sonuçlarına göre, ev işlerinde faaliyette bulunan çocukların oranı yüzde 49,2 olarak belirlendi.

Anketin referans dönemi içinde süresi ne olursa olsun ev işlerinde ailesine yardımcı olduğunu ifade eden 6-17 yaş grubundaki 7 milyon 503 bin çocuğun, yüzde 47,2'sini (3 milyon 540 bin kişi) haftalık çalışma süresi 2 saat ve daha az olanlar oluşturdu. Bu çocukların yüzde 80,1'inin (6 milyon 12 bin kişi) haftalık çalışma süresi 7 saat ve daha az olan, yüzde 56,8'inin (4 milyon 261 bin kişi) de kız çocuklarından oluştuğu tespit edildi. Bunlar arasından ev işi türlerine göre ilk sırayı yüzde 29,7 ile hane için alışveriş yapan çocuklar aldı.





# SGK Birçok Konuda Yeni Düzenlemeye Gitti

**Yeşil karttan organ bağışına, ilaç alımından gazilere proteze kadar birçok uygulama SGK tarafından değiştiriliyor..**

SGK birçok konuda yeni düzenlemeye gitti

Yeşil karttan organ bağışına, ilaç alımından gazilere proteze kadar birçok uygulama SGK tarafından değiştiriliyor..

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), Sağlık Uygulama Tebliğinde (SUT) şeker ölçüm çubuğu sayısından organ bağışlarına, ilaç alımından yeşil kartlı ve gazilere kadar birçok konuda önemli düzenlemelere gitti.

## Özel Hastanelere 112 Şartı Kalkıyor

Daha önce primleri devlet tarafından karşılananların özel hastanelerin acil servislerine kabul edilebilmesi için, kişinin 112 ambulans ile getirilmiş olmaları koşulu aranıyordu. Düzenleme ile bu zorunluluk kaldırıldı ve “yeşil kartlıların” hayatı tehdit eden acil durumlarda özel sağlık hizmeti sunucularına doğrudan müracaat edebilmelerinin önu açıldı.

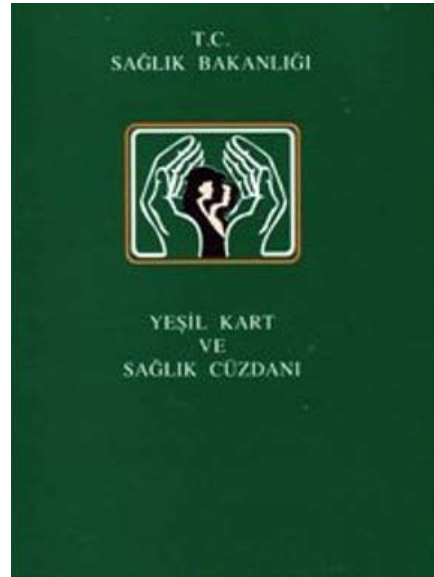
Böylelikle “yeşil kartlıların” acil durumda kendi olanaklarıyla özel hastanelere müracaatlarının kabul edilememesi nedeniyle yaşanan sıkıntılar giderildi.

## Yeşil Kartlılar Dikkat!

- Üniversite hastanelerinde tedavi gören yeşil kartlı vatandaşlar, gerekli görülmesi halinde başka bir üniversite hastanesine sevk edilebilecek. Üniversite hastanelerinde tedavi gören yeşil kartlıların, gerekli olduğu durumlarda başka bir üniversite hastanesine sevk edilebilmeleri mümkün değildi. Bu kişilerin, yeniden Sağlık Bakanlığına bağlı

hastaneden sevk alınması gerekiyordu. Yapılan düzenleme ile hastaya ikinci bir sevk alınması uygulamasına son verildi.

- Yeşil kartlı vatandaşlar, TSK'ya bağlı üçüncü basamak sağlık hizmeti sunucularına (GATA, Haydarpaşa GATA ve TSK Rehabilitasyon ve Bakım Merkezi) doğrudan müracaat edebilecek. TSK ile SGK arasında, üçüncü basamak sağlık hizmeti sunucularını kapsayan götürü bedel üzerinden hizmet alım sözleşmesi imzalandı. Sözleşme kapsamı için belirlenen bedel ile yeşil kartlıların tedavileri



TSK'nın üçüncü basamak hastanelerinde sağlanmış olacak.

- Yeşil kartlılar, yanık, vurgun, soba zehirlenmesi gibi durumlarda uygulanan “hiperbarik oksijen tedavisi” için resmi ve özel sağlık hizmeti sunucularına doğrudan müracaat edebilecek.

- Primi devlet tarafından karşılanan-

lar, organ nakli ve nakil sonrası kontrolleri için doğrudan üniversite hastanelerine gidebilecek.

- Yeşil kartlılar, kadavradan organ nakli içinse özel sağlık hizmeti sunucularına doğrudan başvurabilecek. Sağlık Bakanlığı Ulusal Koordinasyon Merkezince uygun organ bulunması nedeniyle özel sağlık hizmeti sunucularına yönlendirilen yeşil kartlı hastaların “kadavradan organ nakli” bedelleri karşılanacak.

## Önemli Değişiklikler

SUT'taki diğer önemli değişiklikler ise şöyle;

- Birçok tıbbi malzemenin kullanım şartları belirlendi ve hastaların en doğru tıbbi malzemelere ulaşmaları sağlandı.

- Hastaların acil hallerde ihtiyaç duyduğu tıbbi malzemelere anında erişmelerinin yolu açıldı.

- Acil hallerde tıbbi malzeme kullanılması gereken durumlarda istenen sağlık kurulu raporu, konsey kararı gibi belgeler kaldırılarak hastaların hayati öneme haiz tıbbi malzemelere erişimi kolaylaştırıldı.

- Ağız ve diş tedavilerinde eskiden hastaya aldırılan greft, membran gibi tıbbi malzemelerin hastane tarafından temini zorunlu hale getirilerek hasta mağduriyeti giderildi.

- Tıbbi malzeme ödemelerinde iller arasındaki farklı uygulamalar sona erdirildi. Böylece vatandaşlar kurumun hangi malzemeye hangi ödemeyi yapacağını bilecek.





-Bazı tıbbi malzemelerin SGK tarafından karşılanması için istenen bazı belgeler kaldırılarak bürokrasi azaltıldı. Örneğin, omurga cerrahisi ve artroplasti alan grubunda yer alan tıbbi malzemelerin geri ödenmesi için istenen ISO 13485, biyomateryal testi, biyouyumluluk testi gibi belgeler kaldırıldı.

- Vatandaşlara SGK'ca sağlanan pro-

yeniden hekime gitmeden ilaç alabilecek. Daha önce kronik hastalıkları için ilaç kullanan hastalar, her bir reçeteyle 3 aya kadar kullanıma yetecek miktarda ilaç alabiliyordu. Yeni düzenlemeyle bu hastalar, yeniden hekime gitmeden doğrudan eczaneden ikinci üç aylık dozu da alabilecek.

-Türkiye'de tedavi şansını tüketmiş hastalardan ihtiyacı olanlar için yurt dışından getirilen ilaç listesine kanser ve

ödenecek.

-Meslek hastalığı nedeniyle tedavi gören kişilerin, birinci basamak sağlık hizmeti sunucularından kontrol amaçlı sevklerini alabilmeleri sağlandı.

### **Organ Bağışında Yeni Ödeme**

-Piyasada bulunmasında sıkıntı olabilecek ilaçların fiyatlarında iyileştirme yapılarak tedavide yaşanabilecek aksaklıklar önleildi. 700'e yakın ürünün iskonto muafiyeti talebi değerlendirilerek, geçen yıl karar verilen 266 ürüne ilave olarak 45 üründe daha 7,5/8,5 iskonto için muafiyet tanımlandı.

-Organ bağışında bulunmak isteyen vatandaşların organ bağıışı için bir ilden diğer ile gitmeleri durumunda yol, gündelik ve refakatçi giderleri SGK tarafından karşılanacak.

- Yurt dışına tedaviye gönderilen hastaların sadece sevke konu hastalıklarına ait bedeller (hastalığın komplikasyonu ve acil durumlar hariç) ödenmekteyken hastalığıyla ilişkili durumlar ortaya çıkması halinde buna ilişkin tedavilerin de ödenebileceği düzenlendi.

-Kurum maluliyet birimlerince yapılan sevklerde, sağlık hizmeti sunucularına 3 iş günü içinde müracaat etme zorunluluğu 10 iş gününe çıkarıldı.

### **Terör Gazileri Proteze Kolay Ulaşacak**

SUT'ta terör olayları sonucunda gazi olanların sağlık hizmetinden faydalanmasına ilişkin düzenlemeler de yapıldı.

Terör olayları sonucu gazi olan vatandaşlar ilişkin yapılan düzenlemeler şunlar:

-Gazilerin, banyo protezleri gibi yaşam kalitesini artıran tıbbi malzemelere ulaşımı kolaylaştırıldı.

- Gazi ve şehit yakınlarından, özel hastanelerde ilave ücret alınmayacak. Önceden gazi ve şehit yakınlarından ancak resmi sağlık kurum ve kuruluşları tarafından sevk edilmeleri halinde ilave ücret alınmıyordu.



tez ve ortezlerin sayısı artırıldı. Vatandaşların iade kapsamındaki bazı tıbbi malzemelere erişimi ile ilgili bürokratik engeller azaltıldı. İade kapsamında olup bu kapsamda değerlendirilmesinin uygun olmadığı düşünülen 4 malzeme iade kapsamından çıkarıldı.

### **6 Ay Boyunca Reçeteyle İlaç Alınabilecek**

-Reçete alındıktan sonra 6 aya kadar

kalıtsal hastalıklarda kullanılanlar başta olmak üzere 13 yeni ilaç ilave edildi.

### **Meslek Hastalığı İlgili Düzenlemeler**

- Meslek hastalığı tespit edilen kişilerin yol parasının ödemesi kolaylaştırıldı. Daha önce bu kişiler için en az ikinci basamaktan sevk edilme şartı aranıyordu. Artık meslek hastalığına yakalanmış hastaların yol parası, aile hekimince sevk edilmesi halinde bile



# SGK Prim Borçları ile İlgili Açıklama Yaptı

**Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), sigorta prim borçlarının yapılandırılacağı, gecikme zammı ve cezasının silineceğine yönelik bir düzenlemenin söz konusu olmadığını bildirdi. Düzenlemenin sadece Sosyal Güvenlik Destek Primi borçlarının yapılandırılmasına yönelik olduğu belirtildi.**

SGK'dan yapılan açıklamada, "Son günlerde bazı basın - yayın organlarında Sosyal Güvenlik Kurumu'nun, prim borçlarının yapılandırılması konusunda tanınan ek süreyi 31.05.2013 tarihine kadar uzattığı, bu tarihe kadar borç yapılandırması talebinde bulunacak vatandaşların yapılandırma kapsamındaki borçlarından gecikme zammı ve gecikme cezasının silineceğine yönelik haberler yer almaktadır. Haberlerdeki yanlış bilgi ve ifadeler nedeniyle kamuoyunun doğru bilgilendirilmesi amacıyla aşağıdaki açıklamanın yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur." denildi.

## **Zammın Ve Cezanın Silinmesi Söz Konusu Değil**

Resmi Gazete'nin 19 Ocak 2013 tarihli ve 28533 sayısında yayımlanarak yürürlüğe giren 6385 sayılı kanunla getirilen düzenlemeler arasında; Sosyal Güvenlik Destek Primi (SGDP) borçlarına yapılandırma imkanının bulunduğu hatırlatılan açıklamada, haberlere konu edildiği gibi sigorta prim borçlarına yapılandırma yapılacağı veya gecikme zammı ve cezası silineceğine yönelik bir düzenlemenin söz konusu olmadığı belirtildi.

## **Düzenleme Sadece Sosyal Güvenlik Destek Primi Borçlarına Yönelik**

Kanunla getirilen düzenleme sadece Sosyal Güvenlik Destek Primi borçlarının yapılandırılmasına yönelik olduğunun altı çizilen açıklamada, şu ifadelere yer verildi: "Buna göre 01 Ekim 2008 tarihinden önce iştirakçi veya sigortalı olup, kendi nam ve hesabına çalışan



(4/b) kapsamında sigortalı sayılmasını gerektirir nitelikte faaliyette bulunması nedeniyle sosyal güvenlik destek primi ödemesi gerekenlerin; 28 Şubat 2013 tarihi itibarıyla tahakkuk ettiği halde ödenmemiş olan sosyal güvenlik destek primi borçları ve ferileri, 31 Mayıs 2013 tarihine kadar başvuruda bulunulması halinde yapılandırılmaktadır."

## **Hesaplama Tefe-Tüfe Aylık Değişimi Baz Alınacak**

Kamuoyunun doğru bilgilendirilmesi amacıyla, yapılandırma borcunun hesaplanmasının ise 6385 sayılı kanuna istinaden kapsama giren alacak asıllarına, ödeme vadesinin sona erdiği tarihten 6385 sayılı kanunun yayımı tarihine kadar (bu tarih hariç) geçen süre için gecikme cezası ve gecikme zammı yerine, her bir ay için belirlenmiş TEFE/ÜFE aylık değişim oranları basit usulde uygulanmak suretiyle tahsil edilecek tutarın hesaplandığı ifade edildi.

Yapılandırma ile ilgili olarak şu bilgi-

lere yer verildi: "Kapsama giren alacaklar için gecikme cezası ve gecikme zammı yerine, 1999/Ekim ayından 2004/ Aralık ayına kadar toptan eşya fiyatları endeksi (TEFE) aylık değişim oranları, 2005/Ocak ayından 2013/Ocak ayına kadar (bu ay dahil), üretici fiyatları endeksi (ÜFE) aylık değişim oranları basit usulde uygulanmak suretiyle tahsil edilecek tutar hesaplanmaktadır. Taksitler halinde ödenecek olan tutarın tespiti sırasında, öncelikle kapsama giren alacaklara ilişkin alacak aslı ile gecikme cezası ve gecikme zammı yerine dikkate alınacak TEFE/ÜFE aylık değişim oranı ile basit usulde hesaplanacak, ardından bulunan bu tutar, borçlularca talep edilen taksit sayısına göre;

- 1) Altı eşit taksit için (1,05)
- 2) Dokuz eşit taksit için (1,07)
- 3) On iki eşit taksit için (1,10)
- 4) On sekiz eşit taksit için (1,15) kat-sayısı ile çarpılmaktadır."





YURT'tan •

# İstirahatli Sigortalıların İşlerinde Çalışmadıklarına Dair Bildirim Sürelerinde Değişiklik Yapıldı



***İstirahatli olan sigortalıların işyerinde çalışmadıklarına dair bildirim, [www.sgk.gov.tr](http://www.sgk.gov.tr) internet adresinde gerekli bilgiler kaydedilmek suretiyle işverenler tarafından sigortalıların hak ettikleri istirahat süresinin bitim tarihinin içinde bulunduğu aya ait aylık prim hizmet belgesinin verileceği son gün mesai bitimine kadar elektronik ortamda Sosyal Güvenlik Kurumu'na gönderilmesi zorunlu olacak.***

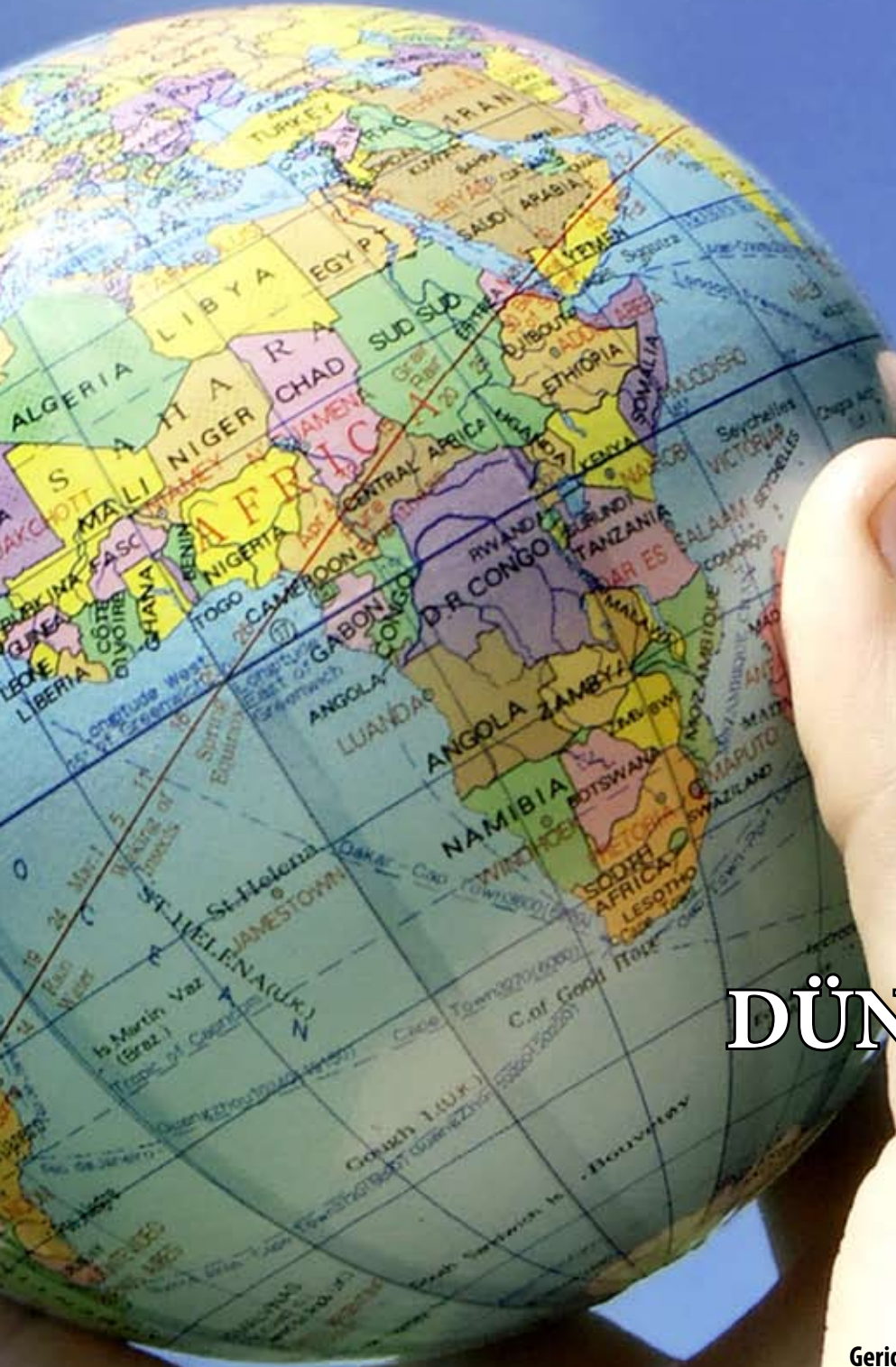
İstirahatli olan sigortalıların işyerinde çalışmadıklarına dair bildirim, [www.sgk.gov.tr](http://www.sgk.gov.tr) internet adresinde gerekli bilgiler kaydedilmek suretiyle işverenler tarafından sigortalıların hak ettikleri istirahat süresinin bitim tarihinin içinde bulunduğu aya ait aylık prim hizmet belgesinin verileceği son gün mesai bitimine kadar elektronik ortamda Sosyal Güvenlik Kurumu'na gönderilmesi zorunlu olacak.

Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı'nın İstirahatli Olan Sigortalıların İşyerinde Çalışmadıklarına Dair

Bildirimın İşverenlerce Sosyal Güvenlik Kurumuna Gönderilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ Resmi Gazete'de yayımlandı. Tebliğ ile "bildirim yapılması ve kuruma gönderilmesi" ilgili 5. maddede değişikliğe gidildi. Buna göre bildirim, [www.sgk.gov.tr](http://www.sgk.gov.tr) internet adresinde "İŞVEREN" menüsü, "Çalışılmadığına Dair Bildirim Girişi", "Kullanıcı Şifre Ekranı", "Çalışılmadığına Dair Bildirim İşlemleri", "Giriş" bölümünde yer alan bilgiler kaydedilmek suretiyle işverenler tarafından sigortalıların hak ettikleri istirahat süresinin bi-

tim tarihinin içinde bulunduğu aya ait aylık prim hizmet belgesinin verileceği son gün mesai bitimine kadar elektronik ortamda Kuruma gönderilmesi zorunlu olacak.

Aylık prim hizmet belgesinde eksik gün nedeni olarak geçen 01 kodu ile (istirahat) bildirilen sigortalılar için bu bildirim çalışılmadığına dair bildirim yerine geçecek. Daha önce bildirim, sigortalılarca hak edilen istirahat süresini takip eden 5 iş günü içinde elektronik ortamda Kuruma gönderiliyordu. Tebliğ bugünden itibaren geçerli olacak.



# DÜNYA'dan \*



**Euro Bölgesi'nde İşsizlik Rakamları Yeni Bir Rekora Ulaştı**



**Fakirlik AB'nin Gündeminde**



**Çin, En Geç 2030 Yılında ABD'yi Geride Bırakarak Dünyanın En Büyük Ekonomisi Haline Gelecek**







DÜNYA'dan

# Euro Bölgesi'nde İşsizlik Rakamları Yeni Bir Rekora Ulaştı

Avrupa'yı vuran mali kriz genç bir neslin kurban edilmesine yol açtı. Avrupa Komisyonu'nun açıkladığı rakamlar gerçeği açıkça gösteriyor. Her beş genç Avrupalıdan biri iş bulamıyor. Avrupa artan işsizliğin ve gençlerin toplumdan dışlanmasının önüne geçemiyor.

Avrupa Komisyonu bu kötü gidişatın tersine çev-

rilmesi için üye ülkelere bir dizi öneri sundu. Listenin başında ise Avrupa Birliği iş pazarının daha etkin olmasını hedefleyen 'gençlerin birlik içinde kolayca ülke değiştirmesi' geliyor:

Avrupa'da 15 ile 25 yaş arasındaki Portekiz, İspanyol, İtalyan ve Yunan gençlerdeki işsizlik oranı yüzde 35'in üzerinde bulunuyor. Euro Bölgesi'nin en büyük ikinci ekonomisi Fransa'nın da aralarında bulunduğu 11 ülkede ise bu oran yüzde 25 ile 35 arasında değişiyor. İşsizlik oranının yüzde 15 ile 25 arasında değiştiği 8 ülkeden bazıları İngiltere, İsveç ve Finlandiya. Almanya, Avusturya, Hollanda ve Danimarka'da ise oran şimdilik yüzde 15'in altında.

Bu fahiş oranların düşürülebilmesi için Komisyon 27 üye ülkeye 'Gençlik için Garanti' adlı programı uygulamalarını öneriyor. Bu program, 26 yaşından küçük gençlere üniversite eğitimlerini bitirmelerinden en fazla dört ay sonra kaliteli bir iş ya da formasyon sunmayı hedefliyor.

Programın finansmanında ise devletler Avrupa fonlarından faydalanabiliyor.





# Fakirlik AB'nin Gündeminde

**İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupalılara hiç şimdiki kadar yardım yapılmamıştı. Bütün kıtayı saran ekonomik kriz kitlelerin fakirleşmesine yol açıyor.**

Kızılhaç sözcüsü Jose Javier Sanchez Espinosa, "Fertlerden sadece birinin işsiz kaldığı orta halli aileler bile bizden yardım bekliyor", diyor. Kızılhaç, fakirliğin hızla yayılması nedeniyle 20 Avrupa Birliği (AB) ülkesinde gıda ve zaruri ihtiyaç yardımı yapıyor. Sadece İspanya'da üç milyon kişi yardım alıyor. Kızılhaç ihtiyaç sahiplerine sadece gıda maddesi dağıtmıyor, ama aynı zamanda kira yardımı yapıyor, elektrik ve su faturalarının ödenmesine de katkıda bulunuyor.

## Fakirlik AB'nin de Gündeminde

Ekonomik krizin sosyal sonuçları AB Komisyonu'nu da kaygılandırıyor. Komisyon Başkanı Jose Manuel Barroso krizin yol açtığı olumsuz gelişmelerin ilkbahardaki devlet ve hükümet başkanları zirvesinde ele alınacağını duyurdu. Birlik Komisyonu'nun konuyla ilgili raporunda, fakirliğe sürüklenme tehlikesinin en çok gençler, göçmenler ve tek başına çocuk yetiştirenleri tehdit ettiği vurgulanıyor.

Siyaset bilimcisi ve fakirlik araştırmacısı Christoph Butterwege, DW'ye verdiği demeçte, önleyici yasal önlemlerin fakirlikle mücadelede taşıdığı öneme şöyle işaret etti: "Sosyal bölünme ile toplumun bütün katmanlarında mücadele edilmelidir. Öncelikle herkesin, kazandığı parayla geçinebilmesini sağlayacak asgari ücret uygulamasına geçilmelidir."

## Bulgaristan'da Had Safhada

Ekonomik krizin patlak verdiği 2008 yılından bu yana AB ülkelerinin yarısında fakirlik riski hızla artıyor. En dramatik gelişmeye sahne olan Bulgaristan'da fakirlik ve sosyal dışlanma tehlikesi hal-kın en az yarısını tehdit ediyor.

Kızılhaç'ın alarm zillerinin çalma-



sına yol açan refah toplumundaki çöküş emareleri Avrupa içindeki bölgesel farkların boyutunu bir kez daha gözler önüne serdi. Teşkilat Almanya'da kimseye yardım yapmak zorunda kalmadı. Medico International adlı uluslararası yardım ve insan hakları örgütünün verilerine göre, Yunanistan'da ise sağlık sigortası artık lüks haline geldi. Alman Kızılhaç'ının basın sözcüsü Fredrik Barkenhammar, Avrupa'nın alışık olmadığı bir durumla karşılaştığını belirtti. Barkenhammar, "Almanya'da halka destek olan bir sosyal güvenlik sistemi var. İhtiyaç hasıl olduğunda devletten yardım görebiliyoruz. Ama bir ülke fakirleşmişse ve sosyal güvenliğe para ayıramıyorsa, yardım kuruluşlarına sıkıntıda olan insanların imdadına koşturmak düşer. Böyle bir gelişme Avrupa'da ilk kez görülüyor" dedi.

## Avrupalıya Bağış Toplanıyor

Bazı AB ülkelerinde uzun süredir yardım çalışmaları yapan Kızılhaç, gıda yardımlarını bağışlarla finanse ediyor. Barkenhammar, fakirliğin toplumun içine işlemeye başladığına dikkat çekti.

"Fakirliğin orta direği de kemirmeye

başlaması kesinlikle, zenginlerin vergi yükünü azaltan politikalarla ilgilidir" diyen Kızılhaç sözcüsü, varlıklı kesimin giderek daha az vergi ödemesini adil bulmadığını belirtti.

Kızılhaç basın sözcüsü Barkenhammar fakirliğin öncelikle, özel birikimlerin düşük olduğu ve sosyal güvenlik sisteminin Avrupa standartlarının gerisinde kaldığı Doğu Avrupa ülkelerinde kendini hissettirdiğini söyledi.

## İspanyollar İçin Yardım Toplanmıştır

Kızılhaç geçen yıl İspanya'da, kalkınma halindeki ülkeler için değil de fakir düşen İspanyollar için bağış topladı. Ayrıca işsizlikten en fazla etkilenen 300 bin İspanyola yardım amacıyla iki yılda 30 milyon euro toplanması hedefleniyor. Siyaset bilimci Christoph Butterwege bu gibi kampanyaların muazzam sosyal sorunlar karşısında devde kulak kaldığını belirtti ve ekledi: "Bu gibi programlarla tek tük insanlara yardım eli uzatmış olabilirsiniz. Ama problemi çözmüş olamazsınız. Toplumun başındaki dertleri ancak ekonomi, vergi ve sosyal politikaları değiştirerek hafifletilebilir."





DÜNYA'dan

# Çin, En Geç 2030 Yılında ABD'yi Geride Bırakarak Dünyanın En Büyük Ekonomisi Haline Gelecek

*Önde gelen denetim ve yönetim danışmanlığı kuruluşlarından PwC tarafından yapılan küresel araştırmaya göre 2030 öngörüsünde Türkiye ve Çin'le ilgili çarpıcı öngörüler var.*



Son ekonomik veriler ışığında yapılan araştırma, küresel ekonomik dengelerin, önümüzdeki dönemde bariz bir şekilde değişeceğini gösteriyor. Dünyanın önde gelen ekonomik denetim ve yönetim hizmetleri kuruluşlarından PriceWaterhouseCoopers (PwC) tarafından 158 ülkede yapılan "World 2050" adlı ekonomik öngörüler araştırması çarpıcı veriler ortaya koyuyor. Buna göre Çin, en geç 2030 yılında ABD'yi geride bırakarak dünyanın en büyük ekonomisi haline gelecek.

## **Çin, GSYH Değerini Üçe Katlayacak**

Hâlihazırda bu unvanı elinde bulunduran ABD'nin gayri safi yurtiçi hasılası (GSYH) 15 trilyon dolar civarında. 2030 yılında bu değer 23 trilyon sevi-

yesine çıkması bekleniyor. Ancak halen 11 trilyonluk GSYH ile dünyanın ikinci büyük ekonomisi durumundaki Çin'in, 2030'a kadar bu değeri yaklaşık üçe katlayarak 30 trilyon dolar seviyesine ulaşması ve ABD'yi geride bırakması bekleniyor. 2050 yılında ise Çin, 53 trilyonluk GSYH ile ABD'ye yaklaşık 15 trilyon dolar fark atacak.

Şu anda dünyanın en büyük üçüncü ekonomisi olan Hindistan'ın ise bu konumunu önümüzdeki 40 yıllık dönemde muhafaza etmesi bekleniyor. Buna göre Hindistan, 2050 yılında ABD ile arasındaki farkı 3 trilyona kadar düşürerek 34 trilyon dolara ulaşacak.

## **Almanya Düşüşte, Brezilya Yükselişte**

Denetim ve yönetim danışmanlığı

kuruluşu PriceWaterhouseCoopers'in ekonomik öngörüler araştırmasında dikkat çeken bir başka nokta ise günümüzün güçlü ekonomilerinin gelecek yıllarda düşüşe geçecek olması. Örneğin hâlihazırda yaklaşık 4,3 trilyon dolarlık GSYH ile dördüncü sırada yer alan Japonya'nın, 2050 yılında yerini Brezilya'ya bırakması bekleniyor. Güney Amerika'nın yükselen yıldızının 8,8 trilyona ulaşacağı tahmin ediliyor.

PwC'nin araştırmasına göre en keskin düşüşlerden birini de Almanya yaşayacak. 3,2 trilyonluk GSYH değeri ile halen 5'inci sırada bulunan Almanya, 2030'da 7'nci, 2050 yılında ise 5,8 trilyonla 9'uncu sıraya kadar gerileyecek. 2050'de ilk ondaki ikinci Avrupa ülkesi ise 5,7 trilyon dolar GSYH ile Fransa olacak.

## **Türkiye'nin Yükselişi Sürecek**

PwC'nin Türkiye ile ilgili öngörülerinde pozitif bir trend söz konusu. Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre 2011 yılında 772 milyar dolarlık GSYH değeriyle OECD ülkeleri arasında 16'ıncı sırada yer alan ve yüzde 8,5'lük büyüme oranıyla Çin'in ardından ikinci sırada bulunan Türkiye, 2030 yılında dünyanın en büyük 12'nci ekonomisi haline gelecek. PriceWaterhouseCoopers'in araştırmasına göre önümüzdeki 17 yıl içinde 2,7 trilyon dolarlık GSYH değerine ulaşması beklenen Türkiye'nin, 2050 yılında ise 5 trilyon dolar barajını aşacağı tahmin ediliyor.



DOSYA 

# Türkiye Elektrik Enerjisi Sektörü: Ne Oldu? Ne Olacak



# Türkiye Elektrik Enerjisi Sektörü: Ne Oldu? Ne Olacak?

## TES-İŞ Enerji Araştırmaları Birimi

TES-İŞ Dergisi'nin 2013 yılının ilk sayısında Türkiye elektrik enerjisi sektörünün geçen yılı nasıl tamamlandığı ile bu yıla ilişkin beklentiler konusunu ele alacağız.

Öncelikle genel olarak enerji sektöründe olan bitene rakamlarla ve kısaca bir göz atalım:

Enerji ve Tabii Kaynaklar

Bakanlığı'nın tespitlerine göre, Türkiye 2012 yılı itibarıyla, dünya ülkeleri arasında:

• Birincil enerji tüketiminde 21.





- Petrol tüketiminde 26.
- Doğal gaz tüketiminde 20.
- Kömür tüketiminde 14.
- Elektrik tüketiminde 20.
- Elektrik üretiminde 20.
- En fazla kömür rezervine sahip 17.
- En fazla kömür üreten 13.
- Jeotermal enerji kapasitesinde 12.
- Güneş enerjisi kapasitesinde 27.
- Rüzgâr enerjisi kapasitesinde 16.

ülke konumundadır.

Ülkemizin birincil enerji talebi yaklaşık 2011 yılında, 115 milyon ton eşdeğer petrol (TEP) olarak gerçekleşmiştir. Birincil enerji talebi içerisinde kömürün payı yüzde 31, doğal gazın payı yüzde 32, petrolün payı yüzde 27, hidrolik enerjinin payı yüzde 4 ve yenilenebilir ve diğer enerji kaynaklarının payı yüzde 6'dır.

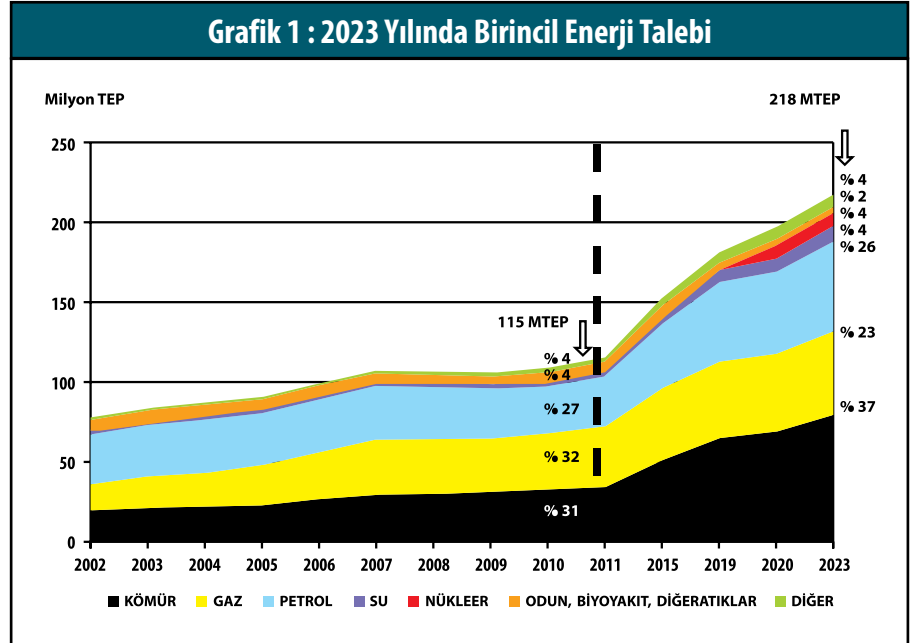
Önümüzdeki 10 yıla dair bilgi verirsek, 2023 yılında birincil enerji talebimizin yüzde 90 oranında artarak 218 milyon TEP'e ulaşması beklenmektedir.

Bu dönemde kömürün payı yüzde 31'den 37'ye çıkacaktır. 10 yıl sonra doğal gazın yüzde 23, petrolün yüzde 26, hidrolik enerjinin payı yüzde 4, nükleer enerjinin yüzde 4 ve yenilenebilir ve diğer enerji kaynaklarının yüzde 6 pay alması öngörülmektedir. (Bakınız Grafik 1)

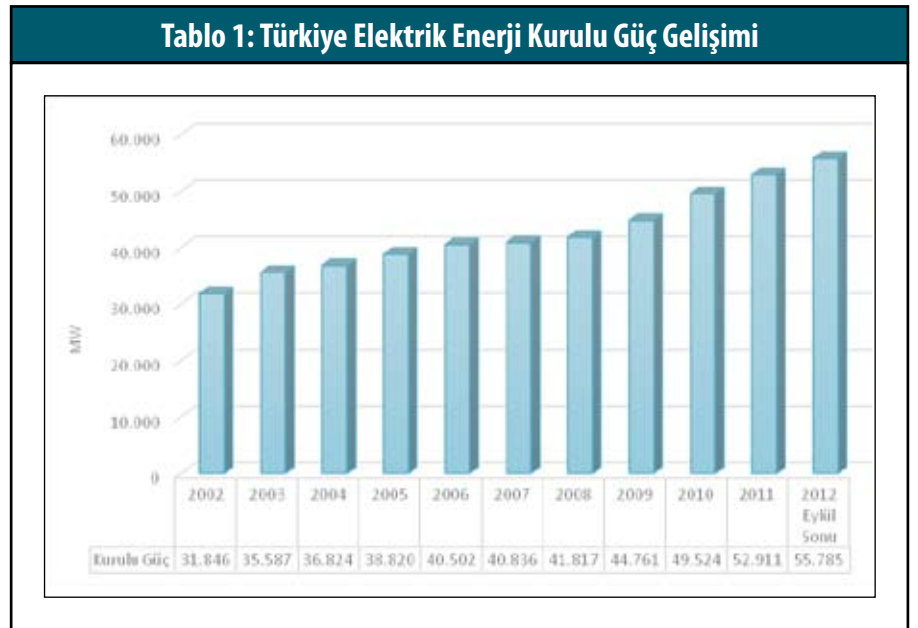
Ancak bu hedefler bir yana, son 10 yıllık uygulamaya bakıldığında Türkiye'nin ithal enerji faturası, onlarca yıldır petrol ve doğal gaz aramalarına gerekli olan maddi kaynağın, teknik donanımın ve insan gücünün aktarılma-



**Grafik 1 : 2023 Yılında Birincil Enerji Talebi**



**Tablo 1: Türkiye Elektrik Enerji Kurulu Güç Gelişimi**







ması, daha da önemlisi yurtdışından temin edilen enerji kaynaklarına bağımlılığı azaltıp yerli kaynakları ön plana çıkaracak politikaların oluşturulmaması sonucunda istenen ölçüde gelişmemektedir.

Bu fatura mevcut hükümet döneminde de azalmak bir yana artmaya devam etmiştir. Bu durum cari açık ve dış ticaret rakamları üzerinde de ciddi bir baskı oluşturmaktadır.

## 60 Milyar Dolarlık İthalat

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerinden yapılan derlemeye göre, 2012 yılının Eylül ayı itibarıyla ham petrolün varil fiyatı ortalama 112 dolar

iken bir yıllık enerji ithalatına ödenen bedel 59.5 milyar dolara ulaşmıştır.

Geriye doğru gidersek ihracatın yüzde 18,5 artışla 134 milyar 954 milyon dolara, ithalatın ise yüzde 29,4 artışla 240 milyar 833 milyon 236 bin dolara ulaşmış, 2011 yılında, enerji faturası bir önceki yıla göre yüzde 40,56 oranında artarak 54 milyar 113 milyon 489 bin dolar olmuştur.

Enerjinin toplam ithalattaki payı yüzde 22,46 olurken, ithalat faturasının beşte birden fazlasını enerji ürünleri ithalatı oluşturmuştur. Geçen sene bir önceki seneye göre enerji ürünlerine 15 milyar 616 milyon 260 bin dolar daha fazla bedel ödeyen Türkiye, ithalat ettiği her 100 dolardan 22,46 dolarını enerji

ürünlerine harcamıştır. Türkiye'nin ithal enerji faturası küresel krizin etkisiyle ekonomide ciddi bir daralma yaşanan 2009 yılındaki (29 milyar 905 milyon 305 bin dolar) küçülmenin ardından, krizden çıkış yılı olan 2010'da hızla büyümüş ve 38 milyar 497 milyon 229 bin dolara çıkmıştır.

Türkiye'nin enerji faturası; 2008 yılında 48 milyar 281 milyon 193 bin dolar, 2007 yılında 33 milyar 883 milyon 135 bin dolar, 2006 yılında 28 milyar 859 milyon 98 bin dolar, 2005 yılında 21 milyar 255 milyon 586 bin dolar, 2004 yılında 14 milyar 407 milyon 288 bin dolar, 2003 yılında 11 milyar 575 milyon 69 bin dolar, 2002 yılında ise 9 milyar 203 milyon 888 bin dolar olmuştur. Böylece ülkenin son 10 yılda sadece enerji ithalatına ödediği bedel 289 milyar 981 milyon 280 bin dolara ulaşmıştır.

Dönemsel bir değerlendirme yapıldığında yine TÜİK verilerine göre Türkiye, 2002-2010 yılları arasında sadece ithal edilen doğalgaz için toplam 69 milyar 594 milyon dolar (1 Aralık 2001 kurundan hesaplanırsa yaklaşık 129 milyar lira) ödemiştir.

Önümüzdeki dönemde enerji ithalatına ne kadarlık bir kaynak aktarılacağına bakıldığında Orta Vadeli Program öngörülerine göre, ham petrolün varil fiyatının 110 dolar olacağı varsayımına dayalı olarak, 2012 yılında 59,1 milyar dolar olan faturanın 2013 yılında 59,6, 2014 yılında 62.6 ve 2015 yılında 65,5 milyar doları bulması beklenmektedir.

## Elektrik Üretim Tüketim Durumu

Ülkemiz elektrik enerjisi sektöründe 2012 yılının nasıl geçtiğini incelerken öncelikle kurulu gücün nasıl değiştiği ve güç içerisinde hangi kaynakların ön plana çıktığı konusuna bakmak yerinde olacaktır.

Tablo 2'de görüldüğü gibi, Türkiye elektrik enerjisi sektöründe kurulu güç 2012 yılında 57 bin 71 megavata ulaş-





miştir. Bu kurulu güç içindeki ilk üç kaynağa bakıldığında, doğal gazın çok yakıtlılardaki güç ile beraber toplam payı yüzde 35'i, toplam kurulu gücü ise 20 bin megavatı geçmiş, barajlı ve barajsız hidroelektrik santralların payı toplam yüzde 34 (19 bin 619 megavat), ithal kömür, taşkömürü ve linyitin toplam payı yüzde 21,7 (12 bin 395 megavat) olmuştur.

Tablo 3'de ise kurulu gücün hangi kuruluşlar tarafından karşılandığı gösterilmektedir.

Bu tablodan görüldüğü gibi kamu işletmesi olan Elektrik Üretim A.Ş. (EÜAŞ) bağlı ortaklıkları ile birlikte kurulu gücün yüzde 43,4'ünü (24 bin 774 megavat) sağlamaktadır. Kamu şirketle-

rinin elektrik üretim tesisi yapmasının yasaklandığı ortamda EÜAŞ'ın payı her yıl azalırken, özel sektör elektrik üretim şirketleri ve otoprodüktör gruplarının kurulu güç içindeki payları yüzde 40'a (23 bin 027 megavat) çıkmıştır.

## Üretim Doğal Gazdan

Şimdi de elektrik üretimi ve tüketimi açısından duruma bakalım.

Tablo 4'de "2011-2013 Yılları Elektrik Tüketiminin Aylara Göre Gelişimi" gösterilmektedir. Buna göre, 2011 yılında toplam 230 milyar, 2012 yılında ise 241.9 milyar kilovatsaat elektrik enerjisi tüketilmiş olup 2013 yılı hedefi de 292 milyar kilovatsaattir.

2012 yılında elektrik üretiminin yüzde 45'e yakın bölümü doğal gaz santrallarına yüzde 25'i de hidroelektrik santrallarına dayanmıştır.

Bu durum bize şunu göstermektedir; yukarıda ifade edildiği üzere, 2012 yılına ilişkin her ne kadar ülkemizin mevcut kurulu gücünde hidroelektrik santralların payının doğal gazı yakaladığı gibi bir görüntü olsa da konu elektrik üretimi açısından değerlendirildiğinde doğal gaz ülkemizin enerji ihtiyacının karşılanmasında baskın konumunu korumaktadır.

Bu durumun önümüzdeki yıllarda nasıl bir seyir izleyeceğini anlaya-







bilmek için Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun (EPDK) faaliyetlerine odaklanmak gerekmektedir.

Türkiye'de elektrik, doğal gaz, petrol ve LPG piyasalarını düzenleyip denetlemekle ve bu piyasada faaliyet gösteren özel şirketlere lisans vermekle EPDK görevlidir.

EPDK tarafından 2012 yılında Aralık ayına kadar petrol piyasasında 13 bin 857, elektrik piyasasında bin 727, doğal gaz piyasasında 241 ve LPG piyasasında

da 9 bin 605 olmak üzere toplam 25 bin 430 adet lisans verilmiş durumdadır. Bir başka ifade ile Türkiye enerji sektöründe 25 bin 430 şirket faaliyet göstermektedir.

2012 yılına kadar EPDK'ya elektrik üretim faaliyetinde bulunmak üzere lisanslandırma süreci devam eden özel sektör üretim tesisi adedi 750, kurulu gücü ise 73 bin 229 megavattır. 2012 yılı içinde yine önemli bir kısmı doğal gaz dayalı olan 9 bin 302 megavat kurulu gücünde 208 adet başvuruya lisans verilmiştir.

## Herkes Doğal Gaza

Buraya kadar ülkemizin elektrik enerjisi sektörünün 2012 yılı itibarıyla geldiği durumu ele aldık. Ancak asıl önemli olan 2012 yılında süren eğilimlerin ışığında geleceğin nasıl olacağıdır. Burada EPDK'ya özel sektör tarafından başvurusu yapılan yatırımların hangi kaynaklara dayandığı önemlidir ki ne yazık ki burada da karşımıza doğal gaz çıkıyor. (Bakınız Tablo 5)

Başvuru, inceleme değerlendirme ve uygun bulma aşamaları dışında EPDK

**Tablo 2: Türkiye Elektrik Enerji Kurulu Gücünün Yakıt Cinsine Göre Dağılımı**

YAKIT CİNSLERİ	2011 YILI SONU			ARALIK 2012 SONU İTİBARIYLA		
	Kurulu Güç	Katkı	Santral Sayısı	Kurulu Güç	Katkı	Santral Sayısı
	MW	%	ADET	MW	%	ADET
FUEL-OİL + ASFALTİT + NAFTA + MOTORİN	1.362,3	2,6	23	1.362,3	2,4	23
İTHAL KÖMÜR + TAŞ KÖMÜRÜ + LİNYİT	12.355,7	23,4	24	12.395,4	21,7	26
DOĞALGAZ + LNG	16.004,9	30,2	155	17.163,7	30,1	188
YENİLENEBİLİR + ATIK	115,4	0,2	18	158,5	0,3	29
ÇOK YAKITLILAR KATI+SIVI	556,5	1,1	8	675,8	1,2	8
ÇOK YAKITLILAR SIVI+D.GAZ	3.536,4	6,7	52	3.273,4	5,7	46
JEOTERMAL	114,2	0,2	7	162,2	0,3	9
HİDROLİK BARAJLI	13.529,3	25,6	58	14.744,6	25,8	64
HİDROLİK AKARSU	3.607,7	6,8	251	4.875,1	8,5	317
RÜZGAR	1.728,7	3,3	47	2.260,5	4,0	61
TOPLAM	52.911,1	100,0	643	57.071,5	100,0	771

Kaynak:TEİAŞ

**Tablo 3: Türkiye Elektrik Enerji Kurulu Gücünün İşletmelere Göre Dağılımı**

KURULUŞLAR	2011 YILI SONU			ARALIK 2012 SONU İTİBARIYLA		
	Kurulu Güç	Katkı	Santral Sayısı	Kurulu Güç	Katkı	Santral Sayısı
	MW	%	ADET	MW	%	ADET
EÜAŞ	20.280,4	38,3	92	20.904,8	36,6	97
EÜAŞ'A BAĞLI ORTAKLIK SANTRALLARI	3.870,0	7,3	5	3.870,0	6,8	5
İŞLETME HAKKI DEVREDİLEN SANTRALLAR	747,7	1,4	30	747,7	1,3	30
YAP İŞLET SANTRALLARI	6.101,8	11,5	5	6.101,8	10,7	5
YAP İŞLET DEVRET SANTRALLARI	2.419,8	4,6	21	2.419,8	4,2	21
SERBEST ÜRETİM ŞİRKETLERİ	16.472,7	31,1	334	19.823,0	34,7	435
OTOPRODÜKTÖR SANTRALLARI	3.018,7	5,7	156	3.204,4	5,6	178
TOPLAM	52.911,1	100,0	643	57.071,5	100,0	771

Kaynak:TEİAŞ



tarafından lisans verilen özel sektör üretim tesisi yatırımlarının içinde doğal gazın adedi ve kurulu gücü artmaya devam etmektedir.

Bu rakamlar tek başına bir anlam ifade etmez ama bu ülkenin 100 yılda ulaştığı elektrik enerjisi kurulu gücü 57 bin megavatken sadece doğal gaz santirali kurulmak için veriler ve incelenen lisansların toplam kurulu gücünün 65 bin megavata ulaşması çok anlam ifade eder. Bir ülkenin kurulu gücü kadar doğal gaz başvurusu yapılmışken ülkenin enerji politikalarını yönetenlerin bu konuda hiçbir şey yapmaması ve olan bitene “serbest piyasa” diyerek göz yumması ülkenin geleceğini karanlığa itmektir.

Oysa tüm resmi politikalarda da bunun tam tersi bir hedef olarak belirlenmektedir.

Örneğin, 2012 yılında açıklanan Orta Vadeli Program’da enerji faslında şu hedefler belirlenmiştir:

- “Kamu, elektrik dağıtımından tamamen çekilecek; elektrik üretimi, şehir içi doğal gaz dağıtımı, telekomünikasyon, liman, otoyol ve köprü işletmeciliğindeki kamu payı ise azaltılacaktır.

- Enerjide yerli ve yenilenebilir kaynakların payı artırılacak, enerji verimliliğini sağlayıcı çalışmalar desteklenerek ithalata olan bağımlılık azaltılacaktır.

- Enerji politikasının temel amacı; artan nüfusun ve büyüyen ekonominin ihtiyaç duyacağı enerjinin, rekabetçi bir serbest piyasa ortamında, sürekli, kaliteli, güvenli ve çevreye uyumlu bir şekilde asgari maliyetle karşılanmasıdır. Bu çerçevede;

- Elektrik enerjisi arz güvenliğinin sağlanması ve elektrik üretim, iletim ve dağıtım yatırımlarının arz-talep projeksiyonları çerçevesinde gerçekleştirilmesi için gerekli tedbirler alınacaktır.

- Elektrik dağıtım ve üretim özelleştirmelerinin, piyasada oluşacak fiyat yapısı ve diğer sektörel öncelikler göz önünde bulundurularak yürütülmesine devam edilecektir.

- Elektrik arzında sağlıklı bir kaynak çeşitliliği yaratmak, dışa bağımlılıktan kaynaklanan riskleri azaltmak ve arz güvenliğini artırmak amacıyla nükleer güç santrallerinin kurulması yönünde çalışmalar hızlandırılacaktır.

- Komşu ülkelerle elektrik ticaretinin geliştirilmesi için gerekli altyapı yatırımları gerçekleştirilecektir.

- Enerji üretiminde yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının payının artırılması için gerekli tedbirler alınacak ve elektrik üretiminde doğal gazın ve ithal kömürün payı azaltılacaktır.

uluslararası pazarlara ulaştırılmasında Türkiye’nin transit güzergâhı ve terminal ülke olması için gerekli çalışmalar sürdürülecektir.

- Su kaynaklarının etkin bir şekilde yönetimi amacıyla idari, yasal ve finansal düzenlemeler gerçekleştirilecektir.

- Madencilik sektöründe; maden ve jeotermal kaynak arama faaliyetleri ile yurtiçinde ve yurtdışında petrol ve doğal gaz arama-üretim çalışmaları hızlandırılacak, madenlerin katma de-

**Tablo 4: 2011 - 2013 Yılları Elektrik Tüketiminin Aylara Göre Gelişimi**

AYLAR	2011 YILI FİİLİ	2012 YILI FİİLİ	2013 YILI KARŞILANABİLECEK TÜKETİM İMKANI
OCAK	19.724,4	21.358,6	24.336,4
ŞUBAT	17.790,3	20.005,1	21.823,0
MART	19.278,1	20.685,3	24.556,0
NİSAN	17.923,3	18.233,2	23.800,1
MAYIS	17.686,3	19.004,4	25.255,5
HAZİRAN	18.002,8	20.058,4	24.335,8
TEMMUZ	21.070,0	22.827,9	25.688,5
AĞUSTOS	20.673,5	21.599,8	25.370,9
EYLÜL	18.986,1	19.902,2	23.468,2
EKİM	18.934,8	18.151,0	23.406,9
KASIM	19.146,6	19.086,1	24.188,5
ARALIK	21.090,0	21.034,6	25.878,7
TOPLAM	230.306,3	241.946,8	292.108,5

- Doğal gazın elektrik üretimi haricinde kullanımı, rekabete dayalı olarak tüm illere yaygınlaştırılacak ve mevsimsel talep değişimleri de dikkate alınarak ulusal düzeyde doğal gaz arz güvenliği sağlanacaktır.

- Elektrik iletimi ve dağıtımında kayıp/kaçakların asgari seviyeye indirilmesi; binalar, ulaştırma ve sanayide enerji verimliliğinin artırılması ve buna yönelik finansman imkânlarının geliştirilmesi sağlanacaktır.

- Bölgemizde bulunan enerji (petrol, doğal gaz ve elektrik) kaynaklarının

ğeri yüksek ürünlere dönüştürülmesine önem verilecektir.”

Bu programa göre “Enerji politikasının temel amacı; artan nüfusun ve büyüyen ekonominin ihtiyaç duyacağı enerjinin, rekabetçi bir serbest piyasa ortamında, sürekli, kaliteli ve güvenli bir şekilde asgari maliyetle karşılanmasıdır.”

Bu hedefleri rakamlarla somutlaştırmak gerekirse, Yüksek Planlama Kurulu tarafından kabul edilmiş olan, Elektrik Enerjisi Piyasası ve Arz Güvenliği Strateji Belgesi’nde 2023 yılına kadar;





• Tüm yerli kömür ve hidrolik potansiyelimizin ekonomimize kazandırılması,

• Rüzgar kurulu gücümüzün 20 bin megavat mertebesine ulaşması,

• Jeotermal kurulu gücümüzün 600 megavat mertebesine ulaşması,

• 2020 yılında elektrik üretimimizin yüzde 5'inin nükleer enerjiden sağlanması hedeflenmiştir.

Şimdi 2012 sonuna gelindiğinde gelinen aşamaya bir bakalım:

Makina Mühendisleri Odası Enerji Çalışma Grubu Başkanı Oğuz Türkyılmaz ile grup üyesi Can Özgiresun'un hazırladıkları "Türkiye'de Enerji Nereye Gidiyor?" raporuna göre "Devreye giren özel sektör elektrik üretim santralleri içinde 24 santral ve kurulu güçte yüzde 44. 1'lik payla doğalgaz birinci sırada, 206 santral ve kurulu güçte yüzde 24.4'lük payla HES'ler ikinci sırada, 8 proje ve kurulu güçte yüzde 15. 2'lik payla ithal kömür üçüncü sırada yer alıyor. 16 bin 148 megavat kapasitesindeki 26 adet ithal kömüre dayalı elektrik üretim santrali yatırımlarının lisans başvuruları, başvuru, inceleme değerlendirme ve uygun bulma aşamasında. Bu santrallerin da lisans almasıyla, yatırımları sürenlerle birlikte, ithal kömüre dayalı santrallerin yaratacağı ilave kapasite 21 bin 497 megavata ulaşacak. Başka bir deyişle mevcut kurulu gücün yüzde 40'ına yakın güçte yeni ithal kömür santrali kurulması söz konusu.

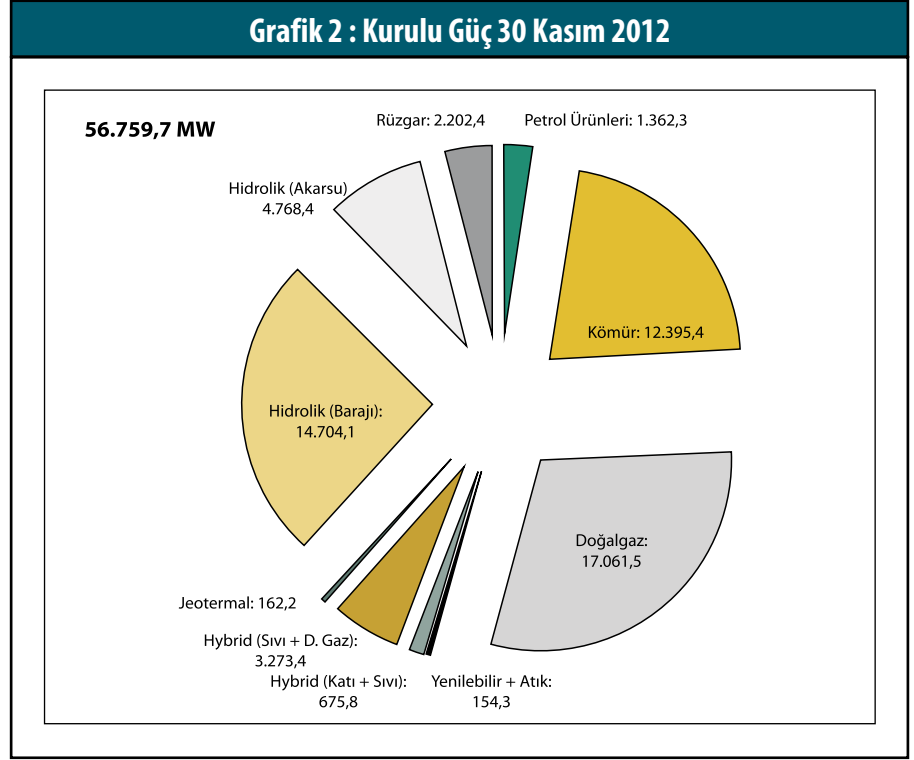
Doğal gazda ise lisans alıp yatırımları süren santrallerin kurulu gücü 17 bin 263 megavat. Başvuru, inceleme değerlendirme ve uygun bulma aşamasındaki santrallerin kurulu gücü ise 33 bin 158 megavat. Bunların da lisans alması durumunda, lisans alıp yatırımı sürenlerle birlikte toplam 50 bin 421 megavat kapasite ile, bugünkü toplam kurulu gücün yüzde 90'ı düzeyinde ilave doğalgaz santrali kurulacak. Bu santrallerin gereksineceği yıllık ek gaz ihtiyacı ise yaklaşık 70 milyar metreküpü aşıyor.

İthal edilen doğalgazın yarısının elektrik üretimi için kullanıldığı göz önüne alındığında, süren doğalgaz santral yatırımları da devreye girdiğinde, yıllık doğalgaz ithalat faturası asgari 10 milyar dolar artacak. Lisans sürecindeki doğalgaz projelerinin de devreye girmesi halinde, doğalgaz ithalat faturası yılda 20 milyar dolar daha yükselecek. Siyasi

re izin verilen hidroelektrik santralleri yatırımlarında tam bir karmaşa ortaya çıkmıştır ve bu sorun 2012 yılında da devam etmiştir.

Görünen o ki, bu uygulamalar her alanda yeni sorunlar doğurmaktadır. Bu sorunlardan en büyüklerinden biri de başta hidroelektrik ve kömür olmak

Grafik 2 : Kurulu Güç 30 Kasım 2012



iktidar bir yandan dış ticaret açığının en büyük sorumlusu olarak enerji girdilerini gösterse de, izlediği politikalarla bu faturayı katlayacak adımlar atarak, enerji girdileri ithalatının 100 milyar doları aşmasına neden olacak."

Biz şu hususu da biliyoruz ki bu ülkede piyasacı bir anlayışla hala bayram şekeri gibi herkese doğal gaz üretim lisansı dağıtılmaya devam edilmektedir. Özel sektör binlerce değil on binlerce megavat doğal gaz santrali yapmak için çalışmaktadır. Bu haliyle orta ve uzun vadede ülkemizin ithal kaynaklara olan bağımlılığının azalacağını düşünmek hayalciliktir.

## Hes Sorunu Sürüyor

Elektrik üretiminde yerli kaynakların devreye alınması için özel şirketle-

üzere yeni santrallerin yapımı konusunda yaşanmaktadır.

Özel sektör tarafından yapılan hidroelektrik santrali (HES) projelerinin çevreye, doğal yaşama büyük tahribatlar vermekte, üstelik bu imalat süreci ilgili kamu kurumları tarafından denetlenmemektedir.

Ancak başta Karadeniz bölgesinde olmak üzere HES inşaatına başlanan hemen her yerde yerel tepkiler giderek artarken, üstelik sivil toplum kuruluşlarının verdiği hukuk mücadelesinin bir sonucu olarak yargı kararları ile bu işlemlerin hukuka uygun olmadığı bir bir ortaya çıkarken, kamu yöneticilerinin özel sektörün memleketin her köşesini şantiyeye çevirip nereden bir su biriktirisi görse bunun önüne bir baraj çekme pervasızlığı devam etmiştir.



## Nükleer Israr

Cumhuriyetimizin kuruluşunun 100. yılında elektrik enerjisi ihtiyacımızın bugünkü düzeyin iki katından daha fazla yaklaşık 500 milyar kilovatsaat olacağı tahmin edilmektedir. Bu doğrultuda, hükümet yenilenebilir enerji kaynaklarımızdan ve

Bu sürede mevcut projelere yenileri eklenmiş ve adeta Karadeniz'de nehirlerin üzeri borulardan görülmeyecek kadar sık aralıklarla baraj inşaatı yapılmasına izin verilmiştir.

Bir bölgede bu kadar çok sayıda baraj ve hidroelektrik santrali kurulmasına yönelik lisansların dağıtılmasının hiçbir bilimsel temeli ve kamu yararı yokken, yeni başvuruların ve izinlerin ardı arkası kesilmemektedir.

Resmi yazışmalara yansıyan şekliyle ilgili kurumlar sorunları ve sıkıntıları şu şekilde sıralamaktadır:

- “Mevcut durumda ÇED sürecinde birçok proje mahkemelik duruma gelmiş bulunuyor.”
- “ÇED süreci işletmeciyi ilgilendiriyor fakat şirketin bu işi taşeron vermesinden dolayı taşeron konuya önem vermiyor.”
- “HES’lerin inşaat aşamasında, özellikle Karadeniz Bölgesinde, çıkan hafriyatlar ve ulaşım yolları ciddi problemler yaratıyor.”
- “Doğal hayatın devamı için mansaba bırakılacak suyun izlenmesi, bunun sürekliliğinin sağlanması gerekirken ve DSİ Genel Müdürlüğü tarafından Bölge Müdürlükleri vasıtası ile anlık bir izleme sağlanabileceken bu yapılmıyor.”
- “Özellikle havza planı yapılmaması tüm sorunların temelinde yatan bir unsur olarak görülüyor.”
- “Özel sektör tarafından inşa edilen HES’lerde kullanılan malzeme ve işçilik kalitesinden dolayı işletme aşamalarında da ciddi problemlerin çıkma ihtimali bulunuyor.”

Buraya kadar Türkiye’de HES kurulmasına yönelik ilgili tüm kurumların resmi raporlara yansıyan ve aynen alınan tespitler tüm açıklığı ile şu gerçekliği göstermektedir:

Türkiye’de özel sektör tarafından yapılan ve yapılmak istenen HES’ler, ilgili kamu kurumları arasında herhangi bir uyum, bilgilenme veya irtibat olmadan,

kural tanımaz, denetlenmez bir şekilde yapılmaktadır; doğaya tahrip eden, örneğin yeterli miktarda doğaya su bırakmayan şirketlere karşı herhangi bir yaptırım uygulanmamaktadır; işini düzgün yapmayan özel şirketin lisansı iptal edilmemekte; kamu kaynaklarının ağır israfı ile karayolları, demiryolları başka güzergâhlara taşınmaktadır.





Tablo 5: Özel Sektör Lisans Başvuruları

Yakıt / Kaynak Tipi	Başvuru		İnceleme-Değerlendirme		Uygun Bulunanlar		Lisans Verilenler		Toplam	
	Adet	Kurulu Güç (MW)	Adet	Kurulu Güç (MW)	Adet	Kurulu Güç (MW)	Adet	Kurulu Güç (MW)	Adet	Kurulu Güç (MW)
Rüzgar	4	64,6	9	408,6	27	1.380,45	269	9.457,80	309	11.311,45
Hidrolik	91	2.637,40	76	1.278,42	281	3.636,10	825	19.249,49	1273	26.801,41
Fuel Oil	0	0	0	0	0	0	36	1.235,07	36	1.235,07
Doğalgaz	70	15.579,74	42	11.713,12	41	9.892,25	329	27.782,56	482	64.967,66
Linyit	1	500	0	0	2	782	34	4.355,21	37	5.637,21
Taş Kömürü	18	13.724,60	8	3.550,00	4	2.295,00	24	8.723,44	54	28.293,04
Asfaltit	0	0	0	0	1	135	2	688,75	3	823,75
Jeotermal	9	208,8	13	145,95	6	251	24	473,97	52	1.079,72
Çöpgazı	1	4,02	0	0	1	1,2	10	117,8	12	123,02
Biyogaz	3	7,14	3	6,39	6	17,19	23	45,23	35	75,96
Biyokütle	8	39,39	7	57,38	5	45,96	10	35,46	30	175,19
Prit	0	0	0	0	0	0	1	11,5	1	11,5
Nafta	0	0	0	0	0	0	4	30,9	4	30,9
LPG							2	15,55	2	15,55
Nükleer	0	0	1	4.800,00	0	0			1	4.800,00
<b>Toplam</b>	<b>205</b>	<b>32765,69</b>	<b>159</b>	<b>21959,86</b>	<b>374</b>	<b>18433,16</b>	<b>1593</b>	<b>72222,71</b>	<b>2331</b>	<b>145381,42</b>

Kaynak:EPDK

Tablo 6: Devreye Alınan Yatırımlar

Yakıt Cinsi	2003		2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012		Adet Topl.	K.Güç (mw) Topl.	
	Adet	K.Güç (mw)	Adet	K.Güç (mw)	Adet	K.Güç (mw)	Adet	K.Güç (mw)	Adet	K.Güç (mw)	Adet	K.Güç (mw)	Adet	K.Güç (mw)	Adet	K.Güç (mw)	Adet	K.Güç (mw)					
Asfaltit													1	135,0							1	135,0	
Atık Isı					1	11,5													2	17,7	3	29,2	
BacaGazı																			2	63,9	2	63,9	
Biyogaz							1	0,8					3	6,3	3	1,4			15	32,8	22	41,2	
Buhar Tırbünü													1	39,2							1	39,2	
Çöp Gazı							2	5,2	1	1,4	3	17,0	4	15,6	3	15,6	7	18,2			20	72,9	
DG	12	179,0	17	329,2	32	977,1	24	460,8	22	228,8	17	363,8	35	1415,9	28	1750,1	23	1299,0	36	791,3	246	7794,9	
DG/FO															1	10,0					1	10,0	
DG/Nafta	2	43,2																			2	43,2	
Diğer											1	16,4									1	16,4	
FO	5	87,9	3	68,3	1	6,8			1	29,6	1	14,8					1	32,1			12	239,4	
HES	3	58,3	4	66,7	3	45,6	8	105,4	6	31,5	18	327,1	37	512,8	56	1235,2	55	1293,7	73	1874,4	263	5550,7	
İthal Kömür			1	45	2	141								2	270	1	1360	2	625,0	5	101,12	13	2542,1
Jeotermal							1	8,0			1	6,9	1	47,4	2	17,0	1	20,0	2	48,0	8	147,2	
Linyit	3	20,0							1	16,0					2	30,0			1	4,6	7	70,6	
LGP			1	10,4																	1	10,4	
Nafta			1	48,8																	1	49,8	
RES					1	1,2	3	38,9	4	76,4	10	217,1	25	438,6	19	528,6	16	418,5	17	467,3	95	2186,5	
LNG																2	10,0				2	10,0	
Genel Toplam	25	388,4	27	569,4	40	1183,1	39	619,0	35	383,7	51	963,0	109	2886,6	115	4947,9	107	3716,4	153	3401,1	701	19052,6	



enerji verimliliğinden maksimum düzeyde yararlanmaya çalışılmasına karşın kaynaklarımızın, hızla artan elektrik enerjisi ihtiyacımızı karşılamaya yetmemesi nedeniyle nükleer santralleri “bir zorunluluk” olarak tanımlamaktadır.

Bu amaçla ülkemizde nükleer enerjinin elektrik enerjisi üretimimiz içerisindeki payının 2023 yılına kadar yüzde 20 seviyesine ulaştırılması hedeflenmiştir.

Türkiye'nin ilk nükleer santral projesi için, 2010 yılında Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu arasında Mersin-Akkuyu'da nükleer santral kurulmasına ilişkin hükümetler arası anlaşma imzalanmıştır. Sinop'ta ikinci nükleer santral projesi için Kanada, Güney Kore, Japonya ve Çin ile görüşmeler devam etmekte olup, önümüzdeki süreçte hangi ülke ile bu projenin gerçekleştirileceği açıklanacaktır.

“Ülkemizin tek kalemde en büyük yatırım projesi” olarak sunulan Akkuyu projesi ile ilgili 2010 yılından bu yana önemli gelişmeler oldu. Aralık 2010'da Akkuyu NGS Elektrik Üretim A.Ş. adı ile sermayesi yüzde 100 Rus olan bir Türk şirket kuruldu, Akkuyu sahası proje şirketine tahsis edildi. Elektrik üretim lisansı için EPDK'ya, ÇED için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na başvuru yapıldı. Proje şirketi sermayesini artırarak ülkemize 700 milyon dolar sermaye getirdi. Akkuyu nükleer santralinde çalışacak Türk nükleer mühendisleri yetiştirmek amacıyla Rusya'ya geçen sene ve bu sene toplam 114 öğrenci gönderildi. Bu öğrenciler eğitimlerini bitirdikten sonra Akkuyu Nükleer Santrali'nde operatörlükten tutun yöneticiliğe kadar farklı branşlarda görev yapacaklar. Saha çalışmaları ile ilgili olarak, Bakanlığa göre, “Akkuyu sahasında, depremsellik, tsunami, meteorolojik, zemin etüt, mühendislik ve risk çalışmaları gerçekleştirildi.”

Bundan sonraki süreçte de daha önce yapılan ÇED başvurusunun ve elektrik üretim lisans başvurusunun bu yıl içerisinde sonuçlanmasını, TETAŞ ile

proje şirketi arasında elektrik satınalma anlaşmasının imzalanması bekleniyor. Yine bu yıl içerisinde TAEK'e inşaat lisansı başvurusu yapılacak. İnşaat lisansı başvurusu olumlu sonuçlanırsa sahada her yönüyle inşaat çalışmaları başlayabilecek ve 2019 yılında da ilk ünite devreye alınarak ilk nükleer elektriğin elektrik şebekesine verilmesi hedefleniyor. 4 ünitelik nükleer santralin diğer üniteleri birer yıl arayla devreye girecek ve son ünite 2022 yılında devreye girecek. Projeyi gerçekleştirmek için bürokratik işlemlerle ilgili gecikmelere mahal vermemeyi konu alan bir Başbakanlık Genelgesi yayımlandı.

Hükümetin hedeflerine göre, Sinop'taki nükleer santral da, 1,400 megavatlık 4 reaktörden oluşacak, toplam kapasitesi 5,600 megavat, yıllık elektrik üretimi yaklaşık 45 milyar kilovatsaat olacak. Anlaşma imzalandıktan sonra 88 ay sonra inşaatı tamamlanacak, bu sürenin 34 aylık döneminde Türkiye'deki izinleri tamamlanacak, daha önce 10

milyar dolar olacağı açıklanan maliyet henüz netlik kazanmadı çünkü Sinop'taki yerin ruhsatı yok ve deprem parametreleri belli değil. Bu unsurlar maliyetlerde değişikliğe neden olabilecek öneme sahip.

Böylece iki kentte en az 30 milyar dolara mal olacak santraller inşa edilecek. Hükümet 2023 yılına kadar 8 bin megavat kurulu gücünde nükleer santrali sisteme ilave etmiş olmayı hedefliyor.

Rusya ile Akkuyu'da 20 milyar dolar gibi çok yüksek bir yatırım bedeli ile dört adet reaktörden oluşan 1,400 megavat kapasiteli nükleer santral yapılmasına yönelik anlaşmaya varan ve Güney Kore, Japonya, Çin gibi ülkelerle de yine dört adet reaktörlü 1,600 megavat kapasiteli santral yapımını müzakere eden hükümetin, büyük bir tez canlılıkla sanki hiçbir sorun yaşanmamış gibi, bu konudaki geri atmayacağını açıklaması







ülkemiz açısından hiç de doğru bir yaklaşım olmamıştır. Çünkü yapılan kamuoyu yoklamalarından açıkça görüldüğü gibi Türkiye halkının ülkemizde nükleer santraller kurulması konusunda ciddi endişeleri bulunmaktadır ve yüzde 60'ın üzerinde bir kısmı bu santrallerin kurulmasına karşıdır. Üstelik bu konuda kamuoyunun aydınlatılması, korkuların soruların giderilmesine yönelik herhangi bir etkin çalışma yapılmamaktadır.

Yetkililerin, Türkiye'ye yapılacak santrallerde üçüncü nesil teknolojinin kullanılacağına yönelik bir takım açıklamalarına karşın, özellikle Akkuyu'ya yapılacak olan santralin aktif bir fay hattına yakınlığı da tartışma konusu olmaya devam etmektedir.

Ancak dünya çapında büyük korku, tedirginlik ve şüpheye sebep olan, mes-

lek odaları ve bilim insanları tarafından tekrar tartışılmaya başlanan bu konuda yapılan uyarılar yöneticilerin gözünde bir anlam ifade etmemektedir.

## Her Yere Doğal Gaz

2012 yılı doğal gaz sektörü açısından çok önemli bir değişiklik yaşanmamıştır. Yine Doğu ve Güneydoğu Anadolu'nun birçok şehrinde doğal gaz kullanımı mümkün olmamıştır.

Ülkemizde 2003 yılı öncesinde 6 şehirde doğal gaz kullanılmaktayken, EPDK tarafından Haziran 2003 tarihinden itibaren yapılan doğal gaz dağıtım lisansı ihaleleri sonucunda mevcut şirketlerle birlikte toplam 62 dağıtım şirketine doğal gaz dağıtım lisansı verilmiştir. Dağıtım lisansı ihalesi sonucunda lisans verilen 55 dağıtım şirketinden 51 dağıtım şirketi bölgelerinde gaz arzına başlamıştır.

Tüm bu çalışmalar sonucunda 2003 yılından önce doğal gaz kullanan şehirlerde faaliyet gösteren şirketlere 7 dağıtım lisansı ile birlikte lisanslı dağıtım şirketi sayısı 62'ye, gaz arzı sağlanan dağıtım bölgesi sayısı 58'e ulaşmıştır.

Böylece Türkiye'deki tüm doğal gaz dağıtım bölgelerindeki konutlarda, sanayi tesislerinde ticarethanelerde yaklaşık 9 milyon 100 bin abone sayısına ulaşılmış, 77 bin 800 kişiye doğrudan ve dolaylı olarak iş imkanı sağlanmış ve yaklaşık 8 milyar liralık yatırım yapılmıştır.

EPDK geçtiğimiz Eylül ayında Ağrı, Iğdır, Sinop, Artvin, Tunceli, Bingöl, Muş, Bitlis, Mardin, Şırnak ve Hakkâri şehirleri içinde şehir içi doğal gaz dağıtım lisans ihale ilanlarına çıkmıştır. Özel sektör tarafından buralara gerekli ilginin gösterilmemesi halinde Bakanlık BOTAS kanalıyla bu süreci tamamlamak üzere çalışmalar sürdürmektedir.

Bu sayede 1987 yılında 500 milyon metreküp olan yıllık yurtiçi doğalgaz satış miktarı 2012 yılında 48 milyar metreküp civarında gerçekleşmiştir.

## Gaz Sıkıntısı

Burada önem taşıyan husus, ülkemizin elektrik santrallerinde, milyonlarca konutunda, sanayi tesislerinde, ticarethanelerinde kullanılan ve her yıl tüketimi giderek artan doğal gazın tedarik güvenliğinin nasıl sağlanacağıdır.

Geçtiğimiz yıl, BOTAS'ın Rusya'dan süresi sona eren alım kontratının özel sektör tarafından yenilediği süreçte Eylül ayından itibaren bir arz güvenliği sorunu ortaya çıkmıştır. BOTAS mevcut kontratları çerçevesinde aralarında Erdemir'in de olduğu birçok sanayi tesisine doğal gaz veremeyeceğini bildirmiş ve sorun uzun süren görüşmeler sonrasında bu yıllık çözülmüştür. Ancak her yıl yüzde 10 oranında talebi artan doğal gazın sürekliliğinin sağlanması için etkin bir enerji politikasına, uzun vadeli bakış açısına ihtiyaç olup bu konuda ortada büyük bir belirsizlik bulunmaktadır.





## Özelleştirme Kaosu Sürüyor

Ülkemizde gelinen aşamada elektrik dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesi sürecinde Başkent, Sakarya, Meram, Osmangazi, Uludağ, Çamlıbel, Çoruh, Yeşilirmak, Fırat ve Göksu Elektrik Dağıtım Şirketlerinin hisse devri yapılarak özelleştirme işlemleri tamamlanmıştır. Vangölü, Boğaziçi, Dicle, Trakya, Akdeniz, AYEDAŞ ve Toroslar EDAŞ'ların özelleştirme ve hisse devir işlemleri ise devam etmektedir.

Ayrıca Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından koordineli olarak 18 termik ve 28 hidrolik santralin özelleştirme sürecine ilişkin çalışmalar sürdürülmektedir.

Türkiye elektrik enerji sektörü 2012 yılını elektrik dağıtım özelleştirme iha-

leleri ile sonrası yaşanan sıkıntıların arttığı bir dönem olarak hatırlayacaktır.

Önce özelleştirme ihalelerine bakalım:

Önceki yıl Ağustos ayında ülkemizin en büyük elektrik dağıtım bölgeleri olan İstanbul'un iki yakası, Gediz, Toroslar gibi elektrik dağıtım bölgeleri için özelleştirme ihaleleri yapıldı. Bu ihalelerde milyar dolarlar havada uçuşunca, bazı kesimlerde büyük bir özelleştirme mutluluğu, coşkusu yaşandı.

Hâlbuki o gün de, ondan önceki yıllar da bugün de şunu söyledik, söylüyoruz:

Elektrik dağıtım hizmeti, öyle sadece kazanılacak paraya ya da satış bedeline endekslenerek, "bir hevesle", hesap kitap yapmadan ve en önemlisi kamu yararı gözötilmeden yapılacak bir husus değildir.

Aradan geçen birkaç ayda doğruluğumuz bir kez daha ortaya çıktı. O ihalelerde fiyat teklif eden şirketler aylarca ek süreler alıp "finansmanı bugün bulduk yarın bulduk" diye diye kamuoyunu oyaladıktan sonra teminatlarını yaktılar. Sonra ikinci sonra üçüncü sıradakiler de pabucun pahalı olduğunu görerek ardı ardına vazgeçtiler.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı "Bu şirketler bu ülkeye 8 ay kaybettirdiler" diye açıklama yaptı.

## Satışa Cazibe

Hükümet bu özelleştirmeden kaynak sağlayamayıp "zaman kaybettik" diyerek özelleştirmeleri daha da cazip kılmaya yönelik bir takım ilave tedbirler aldı.







Bu kapsamda Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu özelleştirilen ve özelleştirilecek olan dağıtım bölgeleri için özel şirketlerin brüt kar marjını yüzde 2.33'ten bir anda yüzde 3.49'a çıkardı. Brüt kar marjında yüzde 49.8 artış yapan kararlar yalnızca 2013 yılında tüketicilere 400 milyon TL'lik yük getirildiği hesaplandı.

Elektrik Mühendisleri Odası'nın hesaplamalarına göre, TEDAŞ'ın 2010 yılı verileri ve yüzde 7'lik resmi elektrik tüketim artış öngörülerini kullanarak; tarife fiyatlarında hiç değişiklik yapılmayacağı varsayımıyla hesaplama yapıldığında dahi 2013 yılı için tüketicilere 400 milyon liralık ek yük getirildiği hesabı ortaya konuldu. Konuyla ilgili Danıştay'a açılan davanın dilekçesinde şunlar söylendi:

“Dağıtım özelleştirmeleri sürmekte iken yapılan dava konusu kar artışı, dağıtım şirketlerinin karlarında artış anlamı içermektedir. Geçmişte yapılan ihaleler ile sürmekte olan ihale süreçlerinde önem taşıyan kar unsurunun değişmiş olması, elektrik dağıtım ihalelerini rekabet açısından da etkileyecek niteliktedir. Daha önceden devredilen dağıtım kuruluşlarını alan şirketler için de yeni yüksek kar marjlarının uygulanacak olması, geriye dönük olarak ihale koşullarının da değiştirilmesi anlamına gelmektedir ki, bu durumda gerçekleşen ihalelerde oluşan bedellerin düşük kalmış olması da düşünülebilir.”

“Son beş yıl içerisinde mesken aboneleri için yüzde 128.8 oranında artış yaşanmıştır. Kalkınmada öncelikli illerdeki mesken abonelerinde ise bu artış oranı yüzde 144.7 olmuştur. Aynı dönemde enflasyon oranının üzerinde artış gösterdiği görülen elektrik enerjisi fiyatları şirketlerin kar miktarını da doğal olarak artırmıştır. Özelleştirme ve serbestleştirme süreciyle birlikte elektrik sektöründeki tüm maliyetler tarifeler yoluyla tüketicilere yansıtılmış, dikey olarak parçalanmış sektörde her aşamada faaliyet gösteren şirketlerin karları fiyatlara eklenmiştir. Bugün

itibariyle ekonominin en dinamik ve karlılığı yüksek sektörü enerji sektörü olmuştur. Bütün fiyat artışları ve karlılık oranlarına rağmen dağıtım şirketlerinin perakende satış faaliyetlerinden elde edecekleri karların yüzde 49.8 oranında artırılması için hiçbir gerekçe bulunmamaktadır...”

## Kayıp Kaçak Oranları da Arttırıldı

İhaleleri cazip kılmak için kar marjlarını arttırmanın yanında, ihalelere girecek şirketlerin talepleri çerçevesinde tarife temel teşkil eden kayıp kaçak oranları da Kasım ayında yükseltildi.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu, özelleştirilmesi henüz sonuçlandırılmamış olan Dicle, Vangölü, Aras, Toroslar ve Boğaziçi dağıtım şirketlerinin 2013-2015 tarife yıllarına ilişkin dağıtım faaliyeti kayıp-kaçak hedefi oranlarını yükseltti.

Bu çerçevede, Dicle EDAŞ'ın kayıp-kaçak oranında 2013 yılı için daha önce yüzde 42,06 olarak belirlenen hedef yüzde 71,07'ye, 2014 yılı için yüzde 34,93 olarak belirlenen hedef yüzde 59,03'e, 2015 yılı için ise yüzde 29,01 olarak belirlenen hedef yüzde 49,03'e yükseltildi.

Vangölü EDAŞ'ın kayıp-kaçak oranında 2013 yılı için daha önce yüzde 31,84 olarak belirlenen hedef yüzde 52,10, 2014 yılı için yüzde 26,45 olarak belirlenen hedef yüzde 43,27, 2015 yılı için de yüzde 21,97 olarak belirlenen hedef yüzde 35,94 olarak revize edildi.

Aras EDAŞ'ta 2013 yılı için daha önce yüzde 17,62 olarak belirlenen kayıp-kaçak hedefi yüzde 25,70, 2014 yılı için yüzde 16,30 olarak belirlenen hedef yüzde 21,35, 2015 yılı için yüzde 15,08 olarak belirlenen hedef de yüzde 17,73 olarak revize edildi.

## Ve Satıldı

Tüm bu düzenlemelerin ardından Akdeniz bölgesinin ihalesi yapıldı ve Cengiz-Limak-Kolin grubu en yüksek teklif verdi. Ardından Boğaziçi Elektrik

Dağıtım A.Ş'nin 14 Aralık'taki özelleştirme ihalesine “yoğun ilgi” oldu.

İhaleye, Torunlar Gıda Sanayi ve Ticaret AŞ, Elsan-Tümaş-Karaçay Ortak Girişim Grubu, Park Holding AŞ, Aksa Elektrik Perakende Satış AŞ, Cengiz-Kolin-Limak Ortak Girişim Grubu, Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret AŞ ve IC İtaş İnşaat Sanayi ve Ticaret AŞ katıldı. En yüksek teklif 1 milyar 960 milyon dolar ile yine Cengiz-Kolin-Limak Ortak Girişim Grubundan geldi.

Böylece ilk ihaleleri iptal edilen iki elektrik dağıtım ilahesine toplamda 1 milyar 650 milyon dolar düşük teklif geldi.

Akdeniz ve Boğaziçi Elektrik Da-





ğıtım özelleştirmelerini gerçekleştiren Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, Gediz Elektrik Dağıtım AŞ'nin de ihalesini tamamladı. 13 firmanın teklif verdiği ihaleyi Elsan-Tümaş-Karaçay Ortak Girişim Grubu 1 milyar 231 dolarlık teklif ile kazandı. İki yıl önce 1.92 milyar dolara ihalesi yapılan ancak ödemesi gerçekleşmediği için özelleştirmesi iptal edilen Gediz Elektrik'de elden çıkarılmış oldu.

Böylece bugün itibarıyla özel sektörün üretim ve dağıtımdaki payı yüzde 50'nin üstüne çıktı. Özel sektörün kısa sürede tamamlanacak Anadolu Yakası, Dicle, Toroslar, Vangölü gibi ihalelerin ardından dağıtımda kısa sürede yüzde 100 üretimde ise yüzde 80 pay sahibi

olması hedefleniyor.

Halbuki "tezelden satalım" anlayışı yerine özelleştirme sonrası ülkemizin her yerinde tüketicilerin ve dağıtım şirketlerinde çalışanların yaşadığı mağduriyete artık bir son vermek gerekmektedir.

Bugün ülkemizin her yerinde tüketiciler elektrik faturalarına baktıklarında her ay 40-50 liralık elektrik tutarı içinde neden 4-5 lira kayıp kaçak bedeli ödediklerini sorgulamaktadır ve özelleştirme ile bu kayıp kaçak oranlarının azalacağına da inanmamaktadır. Üstelik elektrik hizmetlerinde yaşanan sorunlar örneğin artan kesinti sayıları ve süreleri, sokak lambalarının yanmaması gibi sıkıntuların önceki yıllara göre azaldığını

söylemek de mümkün değildir.

Tüm bunlara ilaveten özelleştirilen bölgelerde şirketler ilk iş olarak para kazanmak için çalışanların sayısının azaltılması yoluna giderek işçiler ve emekçiler üzerinde büyük bir korku rüzgârı estirmektedir.

Sonuç olarak, 2012 yılı gelişmelerinin açıkça gösterdiği gibi elektrik dağıtım ve üretiminde kamu yararını gözetilen bir enerji politikası ve planlama anlayışına etkinlik kazandırmak ivedi bir gerekliliktir.

## Üretimler Satılıyor

Hükümet elektrik dağıtım özelleştirmelerini 2013 yılında sonuçlandırmayı planlarken, geçtiğimiz yılın sonunda kamuya ait elektrik üretim santrallerinin satışına da başladı.

Elektrik Üretim A.Ş.'ne ait; Engil, Erciş, Hoşap, Koçköprü, Kısık, Göksu, Bozkır, Ermenek, Hasanlar, Ladik-Büyükkızıoğlu, Durucasu Arpaçay-Telek, Kiti, Berdan akarsu santrallerinin özelleştirilmesine ilişkin açılan ihalede nihai pazarlık görüşmeleri 19 Ekim 2012 tarihinde yapıldı.

Engil, Erciş, Hoşap akarsu santrali için en yüksek teklif 11 milyon 50 bin dolar ile Nema, Kimya - Espe Ortak Girişim Grubu tarafından verildi.

Koçköprü akarsu santrali için en yüksek teklif 12 milyon dolar ile yine aynı şirket tarafından verildi.

Kısık akarsu santrali için en yüksek teklif 27 milyon 150 bin dolar ile Kılıç Enerji Üretim A.Ş. tarafından verildi.

Göksu akarsu santrali için en yüksek teklif 57 milyon 500 bin dolar ile Nurok Enerji Üretim ve Pazarlama A.Ş. tarafından verildi.

Bozkır, Ermenek akarsu santrali için en yüksek teklif 1 milyon 990 bin dolar ile Özbey Hijyenik Ürünleri San. ve Tic. A.Ş. tarafından verildi.

Hasanlar akarsu santrali için en yük-





sek teklif 30 milyon 850 bin dolar ile Batıçim Enerji Elektrik Üretim A.Ş. tarafından verildi.

Ladik-Büyükkızoğlu, Durucasu akarsu santrali için en yüksek teklif 2 milyon 760 bin dolar ile Met Enerji Üretim İnşaat Taahhüt Turizm Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından verildi.

Arpaçay-Telek, Kiti akarsu santrali için en yüksek teklif 3 milyon 10 bin dolar ile Metaltek Metalurji Kimya Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. tarafından verildi.

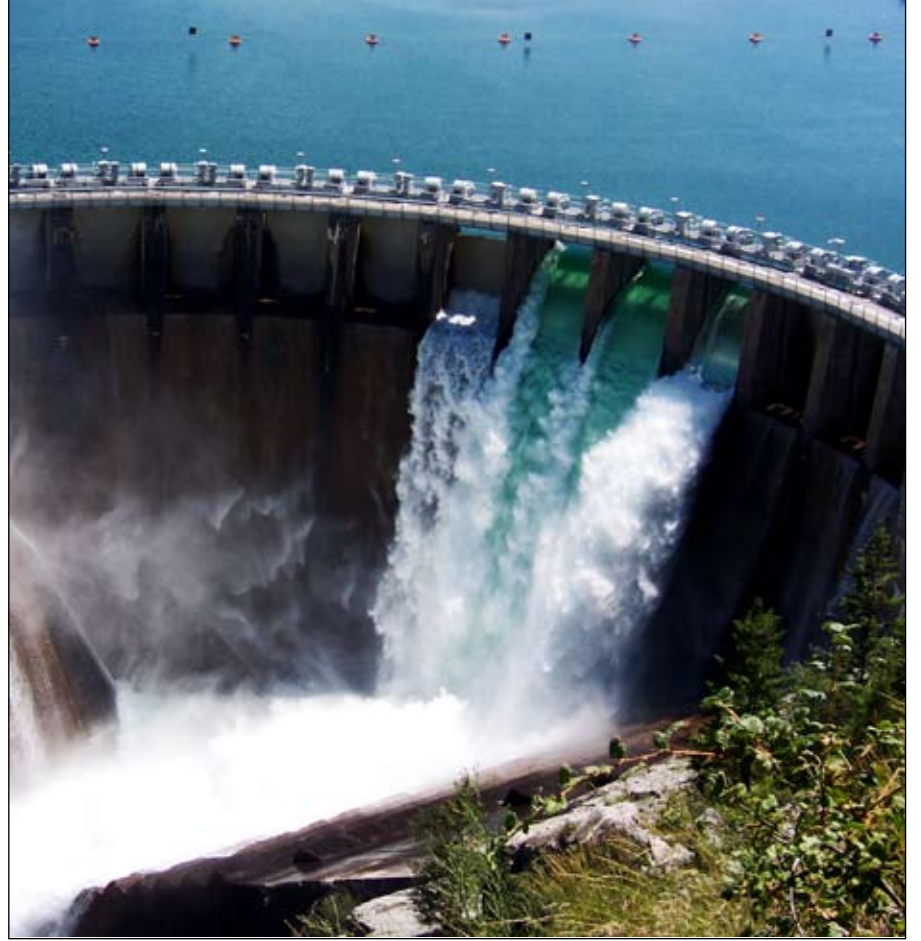
Berdan akarsu santrali için en yüksek teklif 47 milyon dolar ile Tayfurlar Enerji Elektrik Üretim A.Ş. tarafından verildi.

## Seyitömer Satıldı

Ardından Elektrik Üretim AŞ'ye (EÜAŞ) ait Seyitömer Termik Santrali ile santral tarafından kullanılan taşınmazlar, Seyitömer Linyitleri İşletmesi tarafından kullanılan taşınır ve taşınmazlar 2 milyar 248 milyon dolar ile Çelikler Taahhüt İnşaat ve Sanayi AŞ'ye satıldı.

Bu sürece şöyle gelindi:

28 Haziran 2012 tarihinde TBMM'de bir gece operasyonu ile torba yasanın içine termik santrallara kömür sağlayan 2172 sayılı Yasa ile devletleştirilen, daha sonra 2840 sayılı Yasa ile devlet eliyle işletilecek madenler kapsamına alınan linyit sahalarının, 4046 sayılı Özelleştirme Yasası kapsamında özelleştirilmesini sağlayan bir hüküm konuldu. Yasanın çıkmasıyla birlikte, Türkiye'nin açık işletme yöntemiyle üretim yapılan ve en düşük üretim maliyetli kömür sahalarından Seyitömer İşletmesi, Yüksek Planlama Kurulu'nun 9 Eylül 2012 tarihli kararıyla Türkiye Kömür İşletmeleri'nden (TKİ) ayrılarak Elektrik Üretim A.Ş'ye (EÜAŞ) bağlandı ve özelleştirme çalışmaları başlatıldı. Özelleştirme Yüksek Kurulu da; 30 Ekim 2012 tarih ve 2012/161 sayılı kararıyla, santral ile santral tarafından kullanılan



taşınmazların ve işletme tarafından kullanılan taşınır ve taşınmazların "Varlık Satışı", 2594, 31743 ve 200702650 No'lu Ruhsatlar ile bu Ruhsatların kapsadığı Maden Sahalarının "İşletme Hakkının Verilmesi" yöntemi ile bir bütün halinde özelleştirilmesine, özelleştirme işlemlerinin 31 Aralık 2015 tarihine kadar tamamlanmasına" karar verdi.

Seyitömer Kömür İşletmesi'nde, 176 milyon ton görünür rezerv bulunuyor ve yılda yaklaşık 8 milyon ton linyit kömürü üretimi yapılıyor. İşletmede 793 kişi çalışıyor. İşletmeye, 2011 yılında 2 milyon 200 bin lira yatırım yapılmış ve işletme 2011'de 160 milyon lira kâr etmişti. Seyitömer'de linyit kömürüyle çalıştırılan santral; 4 ünite olmak üzere toplam 600 megavat kurulu güce sahip ve 2011'de 3 milyar 896 milyon kilovatsaat elektrik üretti. Bir başka ifade ile 2011 yılı itibarıyla Türkiye'nin toplam elektrik enerjisi üretiminin yüzde 1,7'i bu santraldan sağlandı. Geçen yıl Seyitömer Termik Santrali'nin kapasite kullanım oranı yüzde 74 olarak gerçekleşti.

Seyitömer Termik Santrali'nin ardından Kangal santrali içinde teklifler alındı. Sırada Soma, Hamitabat ve diğer santrallerin satışının yapılması planlanıyor.

## İş Cinayetleri

Son on yılda 11 bin işçi iş kazalarında hayatını kaybetti. Bu her yıl yaklaşık 1.100 işçi anlamına geliyor. Günde ortalama dört işçi iş kazaları nedeniyle yaşamını yitirirken, altı işçi de iş göremez hale gelmektedir.

Türkiye'de en fazla işçi ölümü ve iş kazalarının üçte biri inşaat sektöründe meydana geliyor. Tüm iş kazalarının yüzde 1,6'sı ölümle sonuçlanırken inşaat sektöründeki iş kazalarının yüzde 4,7'si ölümle sonuçlanmaktadır. İnşaat sektörünü taşımacılık, madencilik ve metal sektörleri takip etmektedir.

2012 yılı Eylül ayında yapılan bir araştırmaya göre, Türkiye'de günlük 172 iş kazası meydana geliyor ve bu kazalar-





da 3 işçi hayatını kaybediyor, 5'i ise sakat kalıyor. Verilere göre, 2000-2012 yılları arasında ise Türkiye'de toplamda 12 bin 686 işçi kazalarda hayatını kaybetti. Uluslararası çalışma örgütü verilerine göre Türkiye iş kazaları sonucu ölümlerde sadece El Salvador ve Cezayir'i geçemiyor.

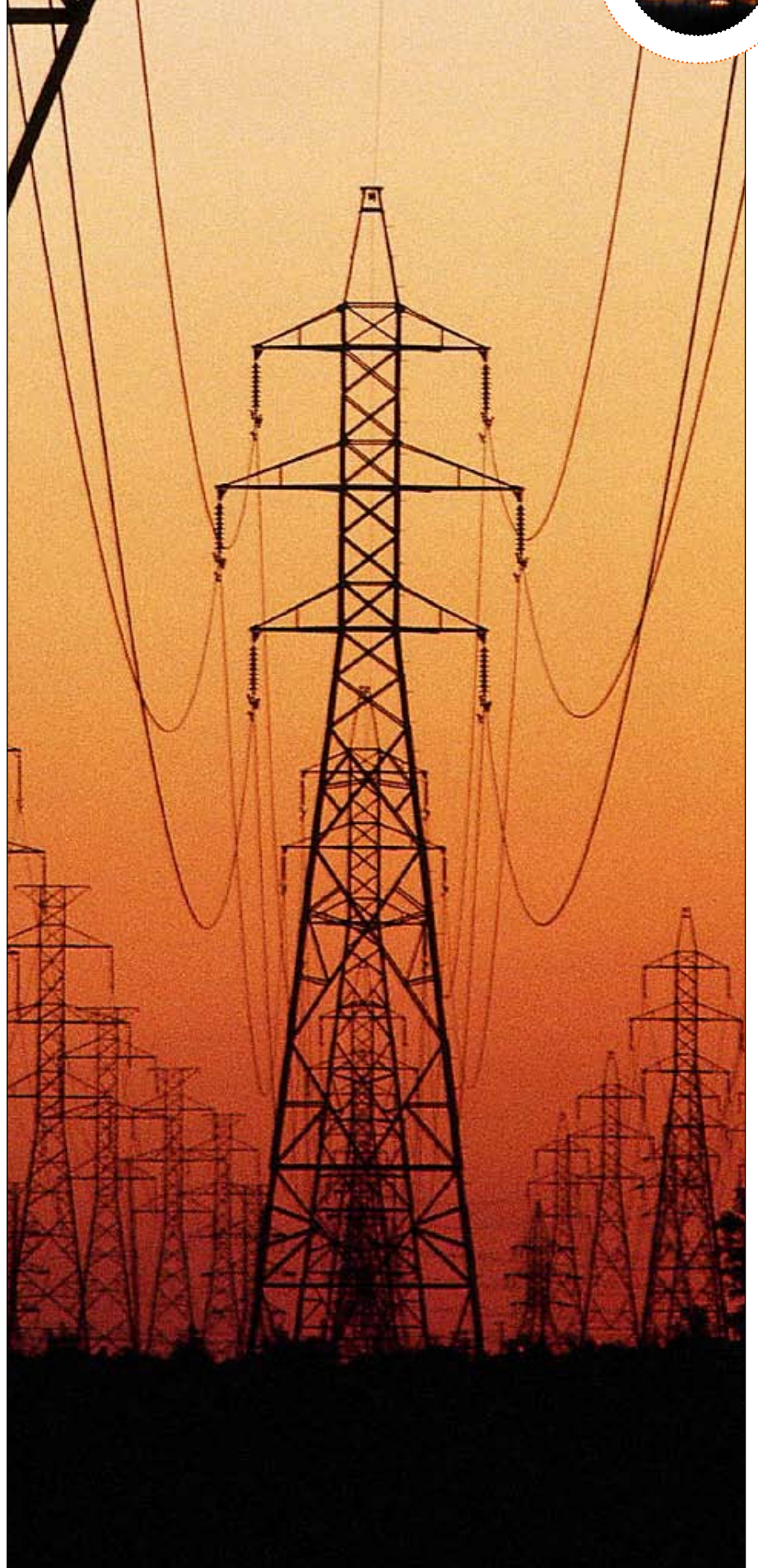
Enerji sektöründe kamunun yararını gözetmeyen, piyasacı, başıboş, kontrolsüz anlayışın ülkemize büyük zararlar verdiğini ve vereceğini yıllardır yazıyoruz. Baraj gibi kömür santrali gibi küçüklü büyüklü yapıların doğru bir planlama ve çevresel etki değerlendirme süreci gözetilmeden lisanslandırılmasının, daha da önemlisi inşaat ve işletme aşamalarında yeterli denetimlerin yapılmamasının sebep olduğu ve olacağı ağır sonuçları örnekleri ile görülmektedir

Bu dergide ülkemizin her yerinde özel şirket sahiplerine hiçbir planlama olmadan yaptırılmakta olan hidroelektrik santral projelerinin doğaya verdiği ve vereceği zararların yanı sıra insan hayatı açısından oluşturduğu tehditleri vurgularken bu barajların çatlayabileceğine ve hatta yıkılabileceğine dikkat çekerek "madem yaptırıyorsunuz denetle-yin bari" çağrısında bulunuyoruz.

Diyoruz ki, elektrik enerjisi sadece kaynaklar, megavatlar, kilovatsaatla ile ifade edilen bir kavram değil; üretimi, iletimi, dağıtımı için ülkenin her yerinde işçiler, emekçiler, ekmek parası kazanmak için büyük bir özveri ile ve zor koşullarda çalışıyor, bu uğurda, kimi zaman yaralanabilir, sakat kalabiliyor ve hatta ölebiliyor.

24 Şubat 2012 tarihinde Adana'da baraj ve hidroelektrik santrali inşaatında yaşanan kaza ve sonrası yaşanan trajedi bunun en somut örneklerinden biridir. Adana'da baraj inşaatında, göz göre göre gelen bir kazanın sonunda 10 işçi sular altında kalarak can vermiştir.

Baraj kapağı patlayınca yüz binlerce metre küp su işçilerin üzerine büyük bir şiddetle boşalmış, yüzlerce kişi, günlerce, 30 kilometrekarelik bir alanda cenazelere ulaşmak için çalışmıştır.







Yıl biterken bu kazalara yenileri eklenmiş Türkiye Taşkömürü Kurumu'nun Kozlu Müessesesi'ne ait kömür ocağında metan gazı patlaması sonucunda sekiz işçi hayatını kaybetmiştir. Bu konuda Sendika Başkanımız Mustafa Kumlu yaptığı açıklamada şu gerçeğe dikkat çekmiştir:

“Yoksulluk, ülkemizi ucuz emek cennetine çevirmekte, ekmeğe ihtiyacı olan yurttaşlarımıza iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin alınmadığı ortamlarda, güvencesiz, örgütsüz çalışmayı dayatmakta, bu durum can kayıplarını da içeren ölümcül kazaları beraberinde getirmektedir. Bu olumsuz tablodan en fazla etkilenenler, en tehlikeli ve riskli işkolu olan maden işkolunda çalışan maden işçileri olmaktadır. Bugün binlerce maden işçisi akşam evlerine dönüp dönemeyeceklerini bilmeden işlerine gitmektedir. Nitekim Türkiye Taşkömürü Kurumu'nun Kozlu Müessesine ait kömür ocağında gerçekleşen patlama sonucunda madende taşeron olarak çalışan sekiz işçimizin hayatını kaybetmesi bu olumsuz tablonun en çarpıcı ve acı göstergesi olduğu gibi yeterli denetim yapılmadığını da gözler önüne sermektedir. Maden iş kolu, riskli bir işkoludur ama bu riski asgariye indirmek işverenlerin görevidir. Taşeron uygulaması, aslında sadece madenler değil, diğer birçok iş kolunda da ölümlü iş kazalarını beraberinde getirmektedir. Madenler ise riskleri itibarıyla taşeron işçiliğinin hiç kullanılmaması gereken yerlerdir. Ama Türkiye'de hemen her kuruma sokulan taşeron işçiliği sırf maliyetleri azaltmak için madenlerimize de sokulmuştur ve maalesef bu acı olayların yaşanmasına zemin hazırlanmıştır. Tüm bunlar tüm iş kollarında ama özellikle ağır ve tehlikeli işlerde taşeron işçilik uygulamasına artık son vermek gerektiğini göstermektedir. Sendikal örgütlenmenin bulunduğu iş yerlerinde örgütlülük, işçilerimizi iş cinayetlerine karşı korumaktadır. Söz konusu iş yerinde işverenin sendikal örgütlenmeyi engellemek için gösterdiği çabalar dikkat çekicidir. Yaşanan facia, büyük umutlarla çıkarılan İş Sağlığı ve

Güvenliği Yasası'nın beklentilere cevap veremediği ve iş cinayetlerini önleyemediğinin de bir göstergesi sayılmalıdır.”

## Başka Bir Örnek

Devlet adına sorumluluk üstlenen Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 1954 yılından bu yana 706 barajı inşa ederek vatandaşlarımızın hizmetine sunmuştur. Bu süre zarfında inşa edilen hiçbir barajda ne inşaat sürecinde ne de işletme aşamasında 24 Şubat 2012 tarihinde vuku bulan kazaya benzer bir olay meydana gelmemiştir. DSİ sorumluluğunda hayata geçirilen projeler de kurumun teknik bilgi ve deneyimi benzer kazaların olmasına imkân tanımamıştır. Oysa özel sektör tarafından yapılan projelerde tıpkı bir önceki yıl Kahramanmaraş'ta santral inşaatında vana patlaması sonucu işçi ölümlerinde olduğu gibi bu tür “kazalar” adeta ‘iş cinayetleri’ne dönüşerek vakayı adiyeye boyutu kazanmaktadır.

Özel sektör tarafından inşa edilen hidroelektrik santrali projesinde 10 işçinin kaybolmasına neden olan durum yalnızca bazı teknik eksiklikler ve kullanılan malzemelerin kalitesizliğiyle açıklanamaz. İşçi sağlığı ve güvenliği alanında sürekli iyileştirmenin en temel uygulamalarından biri, etkin denetim sistemidir.

Burada denetimlerde olduğu kadar planlamadan kaynaklanan önemli sorunlar da bulunmaktadır. Şöyle ki, hidroelektrik enerjinin ileri yıllar nüfus artışına bağlı olarak uzun erimli planlanması önem taşıyan başka bir husustur. Hidroelektrik santral projesinin gündeme geldiği bölgedeki su potansiyeli değerlendirilirken, gelecekteki nüfus artışı/projeksiyonları da göz önüne alınarak, su potansiyeli, suyun değişik ihtiyaçlar için kullanım miktarları (içme, kullanım, tarım, sanayi, enerji vb) ve buradan hareketle HES için gerekli olan su miktarı yerel ve bölgesel anlamda göz önüne alınmak durumundadır. İçme suyu gibi, toplumsal ihtiyaçlar ve doğal yaşamın engel olmayacak su paylaşımı sağlandıktan sonra arta kalan su ile HES projeleri geliştirilmelidir. Bu

bağlamda;

Tesislerle ilgili ruhsat ve izinlerinin alınması, projelerin incelenmesi, kabulü, izlenmesi ve değerlendirilmesine ilişkin usul ve esaslar bir bütün olarak düzenlenmesi gerekmektedir. Oysa su yapılarına ilişkin denetim hiçbir aşamada tam anlamıyla işletilmemektedir. Denetime ilişkin yönetmelik hükümleri göstermelik olarak işleyen süreçlerdir.

Sendikamız işçi ölümleri ile yaptığı bir basın açıklamasında şu hususu vurgulamıştır:

“Türkiye’de işçilerimize sağlıksız ve güvenli bir çalışma ortamı dayatıl-





maktadır. Taşeronlaşmanın ve kayıtdışı ekonominin var olduğu bir yapıda, işçiler, örgütlenme hakkından yoksun ve sağlıksız ortamlarda, korumasız ve istismara açık olarak çalışmak zorunda bırakılmaktadır. İnşaat işkolu risk ve tehlikelerin en fazla olduğu iş kolların başında gelmektedir. Ülkemizde çok sayıda inşaat işletmesi gözetim ve denetim olmaksızın kötü koşullarda çalıştırılmaktadır. Bu iş kolumuzda iş güvenliği önlemlerinin tam olarak uygulanmasını sağlamak için etkin denetim mekanizmaları oluşturulmalıdır. Yaptırımlar etkin ve caydırıcı olmalıdır. Unutulmalıdır ki iş kazaları kader değildir ve önlenbilir.”

## Sonuç

Türkiye elektrik enerjisi sektörü açısından 2012 yılında yaşanan gelişmeleri kısaca şöyle değerlendirmek mümkündür:

Elektrik arz güvenliği için her yıl yapılması gereken 3500-4000 megavatlık kurulu güç hedefi kılı kılına yakalanmıştır.

Elektrik üretimindeki doğal gazın baskın durumu konumunu korumaktadır. Sürmekte olan yatırımlar ve lisanslandırılmış projeler düşünüldüğünde bu durumun bırakın kısa dönemi uzun

vadede değişeceğine dair bir işaret yoktur.

Elektrik dağıtım ve üretim özelleştirmelerine hız kesmeden devam edilmekte, bunun için kamu yararı gözetilmeden şirketlere sürekli yeni kolaylıklar getirilmektedir. Bu durum sektör, tüketiciler ve çalışanlar açısından sürekli yeni sorunlar doğurmaktadır.

Enerji sektörü iş kazalarında önemli artış yaşanmakta, özelleştirme, denetimsizlik ve taşeronlaştırma kurlsız ve insafsız bir çalışma ortamı yaratarak çalışanların hayatını tehdit etmektedir.









# SEKTÖR'den



Dağıtım Özelleştirmesi için Her Yol...



Elektrik Üretim Santralleri Birbir Satılıyor







SEKTÖR'den •

# Dağıtım Özelleştirmesi için Her Yol...



2013 yılında kamu işletmesi konumundaki tüm elektrik dağıtım bölgelerini özelleştirmeyi planlayan hükümet ihaleye giren şirketlerin bir dediğini iki etmiyor.

Daha önce ihalesini gerçekleştirdiği özelleştirmeler sonrası şirketlerin teklif ettiği bedelleri ödememesi üzerine devir işlemlerini tamamlayamayan, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu yeni satış işlemlerini cazip kılacak yeni yollar geliştirdi.

Bu kapsamda Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu özelleştirilen ve özelleştirilecek olan dağıtım bölgeleri için özel şirketlerin brüt kar marjını yüzde 2.33'ten bir anda yüzde 3.49'a çıkardı. Brüt kar marjında yüzde 49.8 artış yapan bu kararla yalnızca 2013 yılında tüketicilere 400 milyon TL'lik yük getirildiği hesaplandı.

Konuyla ilgili dava açan Elektrik Mühendisleri Odası'nın vurguladığı

gibi:

“Dağıtım özelleştirmeleri sürmekte iken yapılan kar artışı, dağıtım şirketlerinin karlarında artış anlamı içermektedir. Geçmişte yapılan ihaleler ile sürmekte olan ihale süreçlerinde önem taşıyan kar unsurunun değişmiş olması, elektrik dağıtım ihalelerini rekabet açısından da etkileyecek niteliktedir. Daha önceden devredilen dağıtım kuruluşlarını alan şirketler için de yeni yüksek kar marjlarının uygulanacak olması, geriye dönük olarak ihale koşullarının da değiştirilmesi anlamına gelmektedir ki, bu durumda gerçekleşen ihalelerde oluşan bedellerin düşük kalmış olması da düşünülebilir.”

## **Kayıp Kaçaklar da Arttı**

İhaleleri cazip kılmak için kar marjlarını arttırmanın yanında, ihalelere girecek şirketlerin talepleri çerçevesinde tarifeye temel teşkil eden kayıp kaçak oranları da Kasım ayında yükseltildi.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu,

özelleştirilmesi henüz sonuçlandırılmamış Dicle, Vangölü, Aras, Toroslar ve Boğaziçi dağıtım şirketlerinin 2013-2015 tarife yıllarına ilişkin dağıtım faaliyeti kayıp-kaçak hedefi oranlarını yükseltti.

Bu çerçevede, Dicle EDAŞ'ın kayıp-kaçak oranında 2013 yılı için daha önce yüzde 42,06 olarak belirlenen hedef yüzde 71,07'ye, 2014 yılı için yüzde 34,93 olarak belirlenen hedef yüzde 59,03'e, 2015 yılı için ise yüzde 29,01 olarak belirlenen hedef yüzde 49,03'e yükseltildi.

Vangölü EDAŞ'ın kayıp-kaçak oranında 2013 yılı için daha önce yüzde 31,84 olarak belirlenen hedef yüzde 52,10, 2014 yılı için yüzde 26,45 olarak belirlenen hedef yüzde 43,27, 2015 yılı için de yüzde 21,97 olarak belirlenen hedef yüzde 35,94 olarak revize edildi.

Aras EDAŞ'ta 2013 yılı için daha önce yüzde 17,62 olarak belirlenen kayıp-kaçak hedefi yüzde 25,70, 2014 yılı için yüzde 16,30 olarak belirlenen hedef yüzde 21,35, 2015 yılı için yüzde 15,08 olarak belirlenen hedef de yüzde 17,73 olarak revize edildi.

Tüm bu düzenlemelerin ardından Akdeniz bölgesinin ihalesi yapıldı ve Cengiz-Limak-Kolin grubu en yüksek teklif verdi. Ardından Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş'nin 14 Aralık'taki özelleştirme ihalesine “yoğun ilgi” oldu. En yüksek teklif 1 milyar 960 milyon dolar ile yine Cengiz-Kolin-Limak Ortak Girişim Grubundan geldi.

Böylece ilk ihaleleri iptal edilen iki elektrik dağıtım ilahesine toplamda 1 milyar 650 milyon dolar düşük teklif gelmesine rağmen satış işlemi sonuçlandırıldı.

Akdeniz ve Boğaziçi Elektrik Da-

## SEKTÖR'den



ğıtım özelleştirmelerini gerçekleştiren Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, Gediz Elektrik Dağıtım AŞ'nin de ihalesini tamamladı. 13 firmanın teklif verdiği ihaleyi Elsan-Tümaş-Karaçay Ortak Girişim Grubu 1 milyar 231 dolarlık teklif ile kazandı. İki yıl önce 1.92 milyar

dolara ihalesi yapılan ancak ödemesi gerçekleşmediği için özelleştirme iptal edilen Gediz Elektrik'te elden çıkarılmış oldu.

Böylece bugün itibarıyla özel sektörün üretim ve dağıtımdaki payı yüzde

50'nin üstüne çıktı. Özel sektörün kısa sürede tamamlanacak Anadolu Yakası, Dicle, Toroslar, Vangölü gibi ihalelerin ardından dağıtımın tamamına sahip olması planlanıyor.







SEKTÖR'den •

# Elektrik Üretim Santralleri Birbir Satılıyor

Hükümet elektrik dağıtım özelleştirmelerini 2013 yılında sonuçlandırmayı planlarken, geçtiğimiz yılın sonunda kamuya ait elektrik üretim santrallerinin satışına da başladı.

Elektrik Üretim A.Ş.'ne ait; Engil, Erciş, Hoşap, Koçköprü, Kısık, Gök-su, Bozkır, Ermenek, Hasanlar, Ladik-Büyükkızıoğlu, Durucasu Arpaçay-Telek, Kiti, Berdan akarsu santrallerinin özelleştirilmesine ilişkin açılan ihalede nihai pazarlık görüşmeleri 19 Ekim 2012 tarihinde yapıldı.

Ardından Elektrik Üretim A.Ş.'ye (EÜAŞ) ait Seyitömer Termik Santrali ile santral tarafından kullanılan taşınmazlar, Seyitömer Linyitleri İşletmesi tarafından kullanılan taşınır ve taşınmazlar 2 milyar 248 milyon dolar ile Çelikler Taahhüt İnşaat ve Sanayi A.Ş.'ye

satıldı.

28 Haziran 2012 tarihinde TBMM'de bir gece operasyonu ile torba yasanın içine termik santrallere kömür sağlayan 2172 sayılı Yasa ile devletleştirilen, daha sonra 2840 sayılı Yasa ile devlet eliyle işletilecek madenler kapsamına alınan linyit sahalarının, 4046 sayılı Özelleştirme Yasası kapsamında özelleştirilmesini sağlayan bir hüküm konuldu. Yasanın çıkmasıyla birlikte, Türkiye'nin açık işletme yöntemiyle üretim yapılan ve en düşük üretim maliyetli kömür sahalarından Seyitömer İşletmesi, Yüksek Planlama Kurulu'nun 9 Eylül 2012 tarihli kararıyla Türkiye Kömür İşletmeleri'nden (TKİ) ayrılarak Elektrik Üretim A.Ş.'ye (EÜAŞ) bağlandı ve özelleştirme çalışmaları başlatıldı.

Seyitömer Kömür İşletmesi'nde, 176

milyon ton görünür rezerv bulunuyor ve yılda yaklaşık 8 milyon ton linyit kömürü üretimi yapıyor. İşletmede 793 kişi çalışıyor. İşletmeye, 2011 yılında 2 milyon 200 bin lira yatırım yapılmış ve işletme 2011'de 160 milyon lira kâr etmişti. Seyitömer'de linyit kömürüyle çalıştırılan santral; 4 ünite olmak üzere toplam 600 MW kurulu güce sahip. Santral, 2011'de 3 milyar 896 milyon kilovatsaat elektrik üretti. 2011 yılı itibarıyla Türkiye'nin toplam elektrik enerjisi üretiminin yüzde 1,71'i bu santralden sağlandı.

Kapasite kullanım oranı yüzde 74 olan Seyitömer Termik Santrali'nin ardından Kangal santrali içinde teklifler alınırken ardından peyderpey Soma, Hamitabat ve diğer santrallerin satışının yapılması planlanıyor.

## Mustafa Kumlu

Genel Başkan

## Hasan Tahsin Zengin

Genel Başkan Yardımcısı

## Mustafa Şahin

Genel Sekreter

## Sedat Çokol

Genel Mali Sekreter

## Mehmet Solak

Genel Araştırma ve Mevz. Sekreteri

## İsmail Bingöl

Genel Teşkilatlandırma Sekreteri

## Ferudun Yükselir

Genel Eğitim Sekreteri

TES-İŞ GENEL MERKEZİ: Şenyuva Mah. Meriç Sk. No: 23, 06510 Beştepe - Ankara Tel: (312) 212 65 10 (20 hat) Faks: 212 65 52 - 212 65 42

## TES-İŞ ŞUBELERİ

## ADANA ŞUBE (Başkanı): Mustafa ÖĞÜT

Reşatbey Mah. 62024 Sok. Fehmi Bindebir İş Mrk. Kat: 2 No:2 Seyhan - ADANA  
Tel: 0.322 458 00 63 Faks : 0.322 458 00 64

## ADAPAZARI ŞUBE (Başkanı): İrfan KABALOĞLU

Semerciler Mah. Yenibosna Cad. No:13 ADAPAZARI  
Tel: 0.264 282 33 40 Faks: 0.264 282 33 41

## AFŞİN ŞUBE (Başkanı): Sittik SERT

Afşin Bey Caddesi No:41 Afşin-KAHRAMANMARAŞ  
Tel: 0.344 511 42 68 Faks : 0.344 511 20 51

## ANKARA 1 NO'LU ŞUBE (Başkanı): Dural KARAKOÇ

Süleyman Sırrı Caddesi No:2/11 Yenışehir-ANKARA  
Tel: 0.312 435 36 55 Faks: 0.312 435 29 40

## ANKARA 2 NO'LU ŞUBE (Başkanı): Recep DURSUN

Karanfil Sokak No:34/ 7 Bakanlıklar-ANKARA  
Tel: 0.312 419 11 41-42 Faks: 0.312 419 26 86

## ANTALYA ŞUBE (Başkanı): Hacı Mevlüt ÜNAL

Fabrikalar Mah. Hasan Tahsin Cad. 3002 Sok. No: 19 ANTALYA  
Tel: 0.242 334 34 00 Faks: 0.242 344 78 68

## AYDIN ŞUBE (Başkanı): Mustafa AYDIN

Efeler Mah. Atatürk Bul. 2283. Sokak Piramit Sitesi No:2 Kat:1 AYDIN  
Tel: 0.256 213 62 02 - 225 89 54 Faks: 0.256 225 88 17

## BALIKESİR ŞUBE (Başkanı): Necdet ÖZBAY

Hisariçi Mah. Gözem Sokak No:4 Kat:4 BALIKESİR  
Tel: 0.266 241 36 01 Faks: 0.266 241 67 61

## BURSA ŞUBE (Başkanı): Necati İÇÖZ

Çakırhamam Temiz Cad. Sütmen İşhanı Kat:2 No:14 BURSA  
Tel: 0.224 222 58 71-221 40 02 Faks: 0.224 221 03 41

## ÇAYIRHAN ŞUBE (Başkanı): Sinan TÜRKEL

Gazi Mah. İşçiler Sok. Nazmi Bıyıklı Pasajı Üstü Çayırhan-ANKARA  
Tel: 0.312 796 15 40 Faks: 0.312 796 03 02

## DİYARBAKIR 1 NO'LU ŞUBE (Başkanı): Ali ÖNCÜ

İstasyon Cad. Oryıl 20 Apt. Kat:2 No:3 DİYARBAKIR  
Tel: 0.412 229 39 94 Faks: 0.412 228 48 23

## DİYARBAKIR 2 NO'LU ŞUBE (Başkanı): Şükri KAÇMAZ

Ofis İstasyon Cad. Kupik Apt. No:1 DİYARBAKIR  
Tel: 0.412 223 63 06 Faks: 0.412 224 83 20

## EDİRNE ŞUBE (Başkanı): Erkan ÇAKAN

Talas Paşa Cad. Özdiñ Pasajı Kat:1 EDİRNE  
Tel: 0.284 225 24 56 Faks: 0.284 212 53 33

## ELAZIĞ ŞUBE (Başkanı): Celal ŞENER

Bosna Hersek Bulvarı No: 17/C ELAZIĞ  
Tel: 0.424 233 92 25 Faks: 0.424 236 07 62

## ERZURUM ŞUBE (Başkanı): Muharrem DEMİRCAN

İsmet Paşa Cad. No:28 ERZURUM  
Tel: 0.442 234 76 75 Faks: 0.442 233 53 52

## ESKİŞEHİR ŞUBE (Başkanı): Ünal DAR

Arfiye Mah. Bilir Sokak No:12 ESKİŞEHİR  
Tel: 0.222 233 27 86 Faks: 0.222 234 41 56

## İSPARTA ŞUBE (Başkanı): Osman KORKMAZ

Mimar Sinan Cad. Halı Sarayı C Blok Kat:2 İSPARTA  
Tel: 0.246 218 36 13 Faks: 0.246 218 29 01

## İSTANBUL 1 NO'LU ŞUBE (Başkanı): Ersin AKMA

Lati Lokum Sokak Elbir İşhanı No:1 Mecidiyeköy-İSTANBUL  
Tel: 0.212 217 43 97 Faks: 0.212 217 40 00

## İSTANBUL 2 NO'LU ŞUBE (Başkanı): Muhammed SAMASTI

Büyükdere Cad. No:56/2 Mecidiyeköy-İSTANBUL  
Tel: 0.212 275 72 30-31 Faks: 0.212 266 17 42

## İSTANBUL 3 NO'LU ŞUBE (Başkanı): Hüseyin OZİL

Mithatpaşa Cad. No:5 Kat:4 Daire:30 Ümraniye-İSTANBUL  
Tel: 0.216 412 65 42 Faks: 0.216 412 45 50

## İZMİR 1 NO'LU ŞUBE (Başkanı): Seydi ÖNDER

1401 Sokak Bastıyalı Apt. 24/A Kahramanlar-İZMİR  
Tel: 0.232 421 70 89 Faks: 0.232 422 39 23

## İZMİR 2 NO'LU ŞUBE (Başkanı): Hüseyin İNAL

1356 Sokak Gökdemir Apt. No:1/3-4 Alsancak-İZMİR  
Tel: 0.232 421 45 79 Faks: 0.232 421 07 62

## KAHRAMANMARAŞ ŞUBE (Başkanı): Ömer Lütfi ERGİN

İsa Divanlı Mah. Şeyh Adil Cad. No: 41 Mert - Han Kat: 2 / 9  
KAHRAMANMARAŞ Tel: 0.344 221 36 94 Faks: 0.344 221 36 95

## KAYSERİ ŞUBE (Başkanı): Rıfat PAKKAN

Sahabiye Mah. Kanal Cad. No:6/2 KAYSERİ  
Tel: 0.352 231 21 40 Faks: 0.352 222 72 67

## KONYA ŞUBE (Başkanı): Behçet ŞENBİLİR

Alaaddin Bul. TES-İŞ Apt. No: 10/2 Selçuklu - KONYA  
Tel: 0.332 351 20 18 Faks: 0.332 350 66 62

## KÜTAHYA ŞUBE (Başkanı): Eşref ERDEN

Ethem Erdinç Cad. Ali Kalfa Çarşısı Kat:1 KÜTAHYA  
Tel: 0.274 224 56 22 Faks: 0.274 224 56 23

## SAMSUN ŞUBE (Başkanı): Nakif YILMAZ

Bahçelievler Mah. Kefeli Sami Sit. Gazanhan Sok. No: 6 SAMSUN  
Tel: 0.362 231 38 00-01 Faks: 0.362 233 28 48

## SİVAS ŞUBE (Başkanı): Tevfik GÜVERİ

Hükümet Meydanı Meydan Ticaret Mrk. No:303/4 SİVAS  
Tel: 0.346 221 18 60 Faks: 0.346 221 39 16

## SOMA ŞUBE (Başkanı): Bedri DEMİRASLAN

Gazi Osman Paşa Cad. No:1 Soma - MANİSA  
Tel: 0.236 613 23 36 Faks: 0.236 613 10 33

## ŞANLIURFA ŞUBE (Başkanı): Ramazan DÜZME

Esentepe Mah. 291. Sok. No: 7 ŞANLIURFA  
Tel: 0.414 313 21 85 Faks: 0.414 313 79 03

## TRABZON ŞUBE (Başkanı): Cengizhan GÜNDOĞDU

İskender Paşa Mah. Sümer Sok. Hamamizade Kültür Mrk. Ark.  
PK.17 TRABZON Tel: 0.462 326 65 06 Faks: 0.462 323 30 19

## VAN ŞUBE (Başkanı): Naif BALANDI

Bahçıvan Mah. Zübeyde Hanım Cad. Odalar İş Mrk. No:5 K: 2 VAN  
Tel: 0.432 216 19 99 Faks: 0.432 216 18 74

## YATAĞAN ŞUBE (Başkanı): Fatih ERÇELİK

Yeni Mah. İnönü Bulvarı Ünal Toksöz Cad. No:16/B Yatağan - MUĞLA  
Tel: 0.252 572 25 03 Faks: 0.252 572 69 66

## ZONGULDAK ŞUBE (Başkanı): Ahmet HASANEFENDİOĞLU

Terakki Mah. Dereçi Sk. Aydın İşhanı No:2 Kat:2 ZONGULDAK  
Tel: 0.372 253 01 95 Faks: 0.372 253 10 89